

PARLAMENTO
DE GALICIA

DIARIO DE SESIÓNS DO **PARLAMENTO DE GALICIA**

X lexislatura
Serie Pleno
Número 10

Sesión Plenaria
28 de decembro de 2016

Presidencia do Excmo. Sr. D. Miguel Ángel Santalices Vieira

ORDE DO DÍA (Continuación)

Punto 3. Propositions non de lei ante o Pleno

3.1 788 (10/PNP-000064)

Grupo Parlamentario Popular de Galicia

Fernández Prado, Martín e doce deputados/as máis

Sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e as demandas que debe realizar ao Goberno central para a modernización da liña ferroviaria entre Lugo e Ourense, a través de Monforte de Lemos, e a conexión en alta velocidade de Lugo coa Meseta

Publicación da iniciativa pola vía de urxencia, BOPG nº 10, do 9.11.2016

3.2 1345 (10/PNP-000122)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Rodil Fernández, Olalla e cinco deputados/as máis

Sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para acadar a mesma carga lectiva en galego que en castelán nos distintos cursos da ESO

Publicación da iniciativa, BOPG nº 21, do 29.11.2016

3.3 1595 (10/PNP-000147)

Grupo Parlamentario de En Marea

Cuña Bóveda, María de los Ángeles, e Chao Pérez, Luca

Sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación co cumprimento da lexislación vixente en materia de igualdade no eido do ensino

Publicación da iniciativa, BOPG nº 26, do 7.12.2016

3.4 1638 (10/PNP-000152)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Vilán Lorenzo, Patricia, e tres deputados/as máis

Sobre as demandas que debe realizar o Goberno galego ao Goberno central para incrementar o número de xulgados especializados en violencia de xénero en Galicia, así como a formación específica e periódica na materia en todos os sectores da xustiza e a posta en marcha do acompañamento xudicial personalizado

Publicación da iniciativa, BOPG nº 26, do 7.12.2016

3.5 1671 (10/PNP-000153)

Grupo Parlamentario de En Marea

Quinteiro Araújo, Paula, e tres deputados/as máis

Sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para loitar contra a violencia de xénero no medio rural

Publicación da iniciativa, BOPG nº 26, do 7.12.2016

3.6 1688 (10/PNP-000157)**Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego****Bará Torres, Xosé Luís, e cinco deputados/as máis**

Sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e a demanda que debe realizar ao Goberno central en relación coa actividade da planta de produción de cloro de Elnosa en Lourizán, en Pontevedra

Publicación da iniciativa, BOPG nº 26, do 7.12.2016

3.7 1873 (10/PNP-000180)**Grupo Parlamentario Popular de Galicia****Núñez Centeno, Aurelio Alfonso, e catro deputados/as máis**

Sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego co fin de reducir o diagnóstico tardío da infección por VIH, ou sida

Publicación da iniciativa, BOPG nº 28, do 14.12.2016

3.8 2126 (10/PNP-000193)**Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia****Díaz Villoslada, Juan Manuel, e cinco deputados/as máis**

Sobre a elaboración polo Goberno galego dunha estratexia integral para os galegos retornados, para o período 2017-2020, coa participación das súas asociacións representativas e das comunidades galegas no exterior

Publicación da iniciativa, BOPG nº 28, do 14.12.2016

Punto 4. Interpelacións**4.1 1044 (10/INT-000031)****Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia****Fernández Fernández, Raúl, e dous deputados/as máis**

Sobre a política do Goberno galego en relación coa execución da liña de alta velocidade ferroviaria en Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 18, do 23.11.2016

4.2 1876 (10/INT-000076)**Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego****Pontón Mondelo, Ana Belén, e cinco deputados/as máis**

Sobre a política do Goberno galego en relación coa violencia de xénero en persoas menores de idade

Publicación da iniciativa, BOPG nº 28, do 14.12.2016

4.3 2077 (10/INT-000082)**Grupo Parlamentario de En Marea****Solla Fernández, Eva, e dous deputados/as máis**

Sobre a situación asistencial da sanidade

Publicación da iniciativa, BOPG nº 28, do 14.12.2016

Punto 5. Preguntas para resposta oral do presidente da Xunta

5.1 2371 (10/POPX-000007)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Fernández Leiceaga, Xoaquín María

Sobre a previsión de novas medidas para combater a regresión demográfica de Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 22, do 21.12.2016

5.2 2372 (10/POPX-000008)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Pontón Mondelo, Ana Belén

Sobre a súa posición respecto da defensa dun concerto económico para Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 22, do 21.12.2016

5.3 2380 (10/POPX-000009)

Grupo Parlamentario de En Marea

Villares Naveira, Luis

Sobre as medidas que pensa implementar o Goberno galego ante o drama social da violencia e os asasinatos machistas

Publicación da iniciativa, BOPG nº 22, do 21.12.2016

Punto 6. Preguntas ao Goberno

6.1 1209 (10/POP-000110)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Rodríguez Rumbo, Matilde Begoña, e dous deputados/as máis

Sobre as razóns do Goberno galego para non elixir o réxime de concorrência competitiva para a convocatoria, a través da Orde do 14 de xuño de 2016 e dentro do Plan específico extraordinario de investimentos, de subvencións destinadas á mellora de infraestruturas e equipamentos nos concellos de Galicia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 18, do 23.11.2016

6.2 1735 (10/POP-000182)

Grupo Parlamentario de En Marea

Santos Queiruga, Carmen, e Villares Naveira, Luis

Sobre o índice de denuncias e de casos de violencia de xénero rexistrados na Administración pública galega no ano 2016

Publicación da iniciativa, BOPG nº 26, do 7.12.2016

6.3 2384 (10/PUP-000041)

Grupo Parlamentario de En Marea

Villares Naveira, Luis, e dous deputados/as máis

Sobre o tratamento da información nos medios de comunicación no referido aos casos de violencia machista

Publicación da iniciativa, BOPG nº 22, do 21.12.2016

6.4 1298 (10/POP-000143)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Bará Torres, Xosé Luís, e cinco deputados/as máis

Sobre a valoración do Goberno galego en relación co nivel de execución que presentan no primeiro semestre de 2016 os investimentos previstos para Galicia nos orzamentos do Estado

Publicación da iniciativa, BOPG nº 18, do 23.11.2016

6.5 2373 (10/PUP-000040)

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego

Rivas Cruz, José Luis

Sobre a actuación do Goberno galego diante das ameazas dos acuíferos e da destrución da singular paraxe que conforma o contorno do nacemento do río Miño, no chamado Pedregal de Irimia

Publicación da iniciativa, BOPG nº 22, do 21.12.2016

6.6 1017 (10/POP-000090)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Fernández Fernández, Raúl, e cinco deputados/as máis

Sobre a información do Goberno galego respecto do reinicio das obras nos tramos da liña de alta velocidade na provincia de Lugo paralizadas polo Ministerio de Fomento

Publicación da iniciativa, BOPG nº 15, do 16.11.2016

6.7 1851 (10/POP-000197)

Grupo Parlamentario Popular de Galicia

Núñez Centeno, Aurelio Alfonso, e catro deputados/as máis

Sobre o contido que vai ter o Programa Acude e Axuda do Sergas

Publicación da iniciativa, BOPG nº 26, do 07.12.2016

6.8 2334 (10/PUP-000037)

Grupo Parlamentario Popular de Galicia

López Crespo, Carlos Enrique, e tres deputados/as máis

Sobre a valoración da Xunta de Galicia respecto da posible incidencia do *Brexit* no sector pesqueiro galego

Publicación da iniciativa, BOPG nº 22, do 21.12.2016

6.9 2356 (10/PUP-000038)

Grupo Parlamentario dos Socialistas de Galicia

Torrado Quintela, Julio, e Toja Suárez, María Dolores

Sobre a valoración da Xunta de Galicia en relación coa regulación da actividade de extracción do percebe

Publicación da iniciativa, BOPG nº 22, do 21.12.2016

SUMARIO

Retómase a sesión ás dez da mañá.

O señor presidente comunica a inasistencia da deputada dona Montserrat Prado Cores.
(Páx. 12.)

Pregunta ao Sr. presidente da Xunta de Galicia de D. Xoaquín María Fernández Leiceaga, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a previsión de novas medidas para combater a regresión demográfica de Galicia. (Punto quinto da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Fernández Leiceaga (S).* (Páx. 12.)

Contestación do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 13.)

Réplica do autor: *Sr. Fernández Leiceaga (S).* (Páx. 15.)

Réplica do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 15.)

Pregunta ao Sr. presidente da Xunta de Galicia de Dª Ana Belén Pontón Mondelo, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a súa posición respecto da defensa dun concerto económico para Galicia. (Punto quinto da orde do día.)

Intervención da autora: *Sra. Pontón Mondelo (BNG).* (Páx. 17.)

Contestación do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 18.)

Réplica da autora: *Sra. Pontón Mondelo (BNG).* (Páx. 20.)

Réplica do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 21.)

Pregunta ao Sr. presidente da Xunta de Galicia de D. Luis Villares Naveira, do G. P. de En Marea, sobre as medidas que pensa implementar o Goberno galego ante o drama social da violencia e os asasinatos machistas. (Punto quinto da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Villares Naveira (EM).* (Páx. 22.)

Contestación do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 23.)

Réplica do autor: *Sr. Villares Naveira (EM).* (Páx. 25.)

Réplica do presidente da Xunta de Galicia: *Sr. Núñez Feijóo.* (Páx. 26.)

Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de D. Juan Manuel Díaz Villoslada e cinco deputados/as máis, sobre a elaboración polo Goberno galego dunha estratexia integral para os galegos retornados, para o período 2017-2020, coa participación das súas asociacións representativas e das comunidades galegas no exterior. (Punto terceiro da orde do día.)

O señor presidente comunica a emenda presentada a esta proposición non de lei. (Páx. 27.)

Intervención do grupo autor da proposición non de lei: Sr. Díaz Villoslada (S). (Páx. 28.)

Intervención do grupo parlamentario emendante: Sra. Chao Pérez (EM). (Páx. 31.)

Intervención dos grupos parlamentarios non emendantes: Sr. Bará Torres (BNG) (Páx. 33.) e Sra. Rodríguez Arias (P). (Páx. 34.)

O señor Díaz Villoslada (S) intervén para posicionarse respecto da emenda. (Páx. 36.)

Votación das proposicións non de lei

Votación da Proposición non de lei do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de D. Martín Fernández Prado e doce deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e as demandas que debe realizar ao Goberno central para a modernización da liña ferroviaria entre Lugo e Ourense, a través de Monforte de Lemos, e a conexión en alta velocidade de Lugo coa Meseta: *aprobada por 50 votos a favor, ningún voto en contra e 19 abstencións.* (Páx. 37.)

Votación da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de Dª Olalla Rodil Fernández e cinco deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para acadar a mesma carga lectiva en galego que en castelán nos distintos cursos da ESO: *rexeitada por 32 votos a favor, 37 votos en contra e ningunha abstención.* (Páx. 38.)

Votación da Proposición non de lei do G. P. de En Marea, por iniciativa de Dª María de los Ángeles Cuña Bóveda e Dª Luca Chao Pérez, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación co cumprimento da lexislación vixente en materia de igualdade no eido do ensino: *rexeitada por 32 votos a favor, 37 votos en contra e ningunha abstención.* (Páx. 38.)

A señora Vilán Lorenzo (S) comunica que non hai acordo de transacción entre os grupos parlamentarios. (Páx. 38.)

Votación da Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de Dª Patricia Vilán Lorenzo e tres deputados/as máis, sobre as demandas que debe realizar o Goberno galego ao Goberno central para incrementar o número de xulgados especializados en violencia de xénero en Galicia, así como a formación específica e periódica na materia en todos os sectores da xustiza e a posta en marcha do acompañamento xudicial personalizado: *rexeitada por 32 votos a favor, 37 votos en contra e ningunha abstención.* (Páx. 39.)

Votación do punto primeiro do texto transaccionado da Proposición non de lei do G. P. de En Marea, por iniciativa de Dª Paula Quinteiro Araújo e tres deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para loitar contra a violencia de xénero no medio rural: *aprobado por 69 votos a favor, ningún voto en contra e ningunha abstención.* (Páx. 40.)

Votación do punto segundo do texto transaccionado da Proposición non de lei do G. P. de En Marea, por iniciativa de Dª Paula Quinteiro Araújo e tres deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para loitar contra a violencia de xénero no medio rural: *aprobado por 69 votos a favor, ningún voto en contra e ningunha abstención.* (Páx. 40.)

Votación do punto terceiro do texto transaccionado da Proposición non de lei do G. P. de En Marea, por iniciativa de Dª Paula Quinteiro Araújo e tres deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para loitar contra a violencia de xénero no medio rural: *rexeitado por 32 votos a favor, 37 votos en contra e ningunha abstención.* (Páx. 40.)

Votación do punto primeiro da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de D. Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e a demanda que debe realizar ao Goberno central en relación coa actividade da planta de produción de cloro de Elnosa en Lourizán, en Pontevedra: *rexeitado por 19 votos a favor, 37 votos en contra e 13 abstencións.* (Páx. 41.)

Votación do punto segundo da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de D. Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e a demanda que debe realizar ao Goberno central en relación coa actividade da planta de produción de cloro de Elnosa en Lourizán, en Pontevedra: *rexeitado por 19 votos a favor, 37 votos en contra e 13 abstencións.* (Páx. 41.)

Votación do punto terceiro da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de D. Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e a demanda que debe realizar ao Goberno central en relación coa actividade da planta de produción de cloro de Elnosa en Lourizán, en Pontevedra: *rexeitado por 32 votos a favor, 37 votos en contra e ningunha abstención.* (Páx. 41.)

A señora Rodríguez-Vispo Rodríguez (P) comunica o acordo de transacción entre os grupos parlamentarios. (Páx. 42.)

Votación do texto transaccionado da Proposición non de lei do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de D. Aurelio Alfonso Núñez Centeno e catro deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego co fin de reducir o diagnóstico tardío da infección por VIH, ou sida: *aprobado por 50 votos a favor, ningún voto en contra e 19 abstencións.* (Páx. 42.)

Votación do texto transaccionado da Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de D. Juan Manuel Díaz Villoslada e cinco deputados/as máis, sobre a elaboración polo Goberno galego dunha estratexia integral para os galegos retornados, para o período 2017-2020, coa participación das súas asociacións representativas e das comunidades galegas no exterior: *rexeitado por 32 votos a favor, 37 votos en contra e ningunha abstención.* (Páx. 42.)

O señor Fernández Leiceaga (S) suxire que para as sucesivas votacións se facilite copia das emendas ou se dea lectura a estas. (Páx. 43.)

Interpelación de Dª Ana Belén Pontón Mondelo e cinco deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a política do Goberno galego en relación coa violencia de xénero en persoas menores de idade. (Punto cuarto da orde do día.)

Intervención da autora: Sra. Póntón Mondelo (BNG). (Páx. 43.)

Resposta da Xunta: Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela). (Páx. 47.)

Réplica da autora: Sra. Póntón Mondelo (BNG). (Páx. 50.)

Réplica da Xunta: Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela). (Páx. 53.)

Interpelación de Dª Eva Solla Fernández e dous deputados/as máis, do G. P. de En Marea, sobre a situación asistencial da sanidade. (Punto cuarto da orde do día.)

Intervención da autora: Sra. Solla Fernández (EM). (Páx. 55.)

Resposta da Xunta: Sr. conselleiro de Sanidade (Vázquez Almuíña). (Páx. 58.)

Réplica da autora: Sra. Solla Fernández (EM). (Páx. 61.)

Réplica da Xunta: Sr. conselleiro de Sanidade (Vázquez Almuíña). (Páx. 62.)

Pregunta de Dª Matilde Begoña Rodríguez Rumbo e dous deputados/as máis, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre as razóns do Goberno galego para non elixir o réxime de concorrência competitiva para a convocatoria, a través da Orde do 14 de xuño de 2016 e dentro do Plan específico extraordinario de investimentos, de subvencións destinadas á mellora de infraestruturas e equipamentos nos concellos de Galicia. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención da autora: Sra. Rodríguez Rumbo (S). (Páx. 64.)

Contestación da Xunta: Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela). (Páx. 66.)

Réplica da autora: Sra. Rodríguez Rumbo (S). (Páx. 67.)

Réplica da Xunta: Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela). (Páx. 68.)

Pregunta de Dª Carmen Santos Queiruga e D. Luis Villares Naveira, do G. P. de En Marea, sobre o índice de denuncias e de casos de violencia de xénero rexistrados na Administración pública galega no ano 2016. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención da autora: Sra. Santos Queiruga (EM). (Páx. 69.)

Contestación da Xunta: Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela). (Páx. 70.)

Réplica da autora: Sra. Santos Queiruga (EM). (Páx. 72.)

Réplica da Xunta: Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela). (Páx. 73.)

Pregunta de D. Luis Villares Naveira e dous deputados/as máis, do G. P. de En Marea, sobre o tratamento da información nos medios de comunicación no referido aos casos de violencia machista. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención da autora: *Sra. Quinteiro Araújo (EM).* (Páx. 73.)

Contestación da Xunta: *Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela).* (Páx. 75.)

Réplica da autora: *Sra. Quinteiro Araújo (EM).* (Páx. 76.)

Réplica da Xunta: *Sr. vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza (Rueda Valenzuela).* (Páx. 77.)

Pregunta de D. Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a valoración do Goberno galego en relación co nivel de execución que presentan no primeiro semestre de 2016 os investimentos previstos para Galicia nos orzamentos do Estado. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Bará Torres (BNG).* (Páx. 78.)

Contestación da Xunta: *Sra. conselleira de Infraestruturas e Vivenda (Vázquez Mourelle).* (Páx. 79.)

Réplica do autor: *Sr. Bará Torres (BNG).* (Páx. 80.)

Réplica da Xunta: *Sra. conselleira de Infraestruturas e Vivenda (Vázquez Mourelle).* (Páx. 81.)

Pregunta de D. José Luís Rivas Cruz, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a actuación do Goberno galego diante das ameazas dos acuíferos e da destrución da singular paraxe que conforma o contorno do nacemento do río Miño, no chamado Pedregal de Irimia. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Rivas Cruz (BNG).* (Páx. 82.)

Contestación da Xunta: *Sra. conselleira de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio (Mato Otero).* (Páx. 83.)

Réplica do autor: *Sr. Rivas Cruz (BNG).* (Páx. 85.)

Réplica da Xunta: *Sra. conselleira de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio (Mato Otero).* (Páx. 85.)

Pregunta de D. Raúl Fernández Fernández e cinco deputados/as máis, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a información do Goberno galego respecto do reinicio das obras nos tramos da liña de alta velocidade na provincia de Lugo paralizadas polo Ministerio de Fomento. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Álvarez Martínez (S).* (Páx. 86.)

Contestación da Xunta: *Sra. conselleira de Infraestruturas e Vivenda (Vázquez Mourelle).* (Páx. 87.)

Réplica do autor: *Sr. Álvarez Martínez (S).* (Páx. 88.)

Réplica da Xunta: *Sra. conselleira de Infraestruturas e Vivenda (Vázquez Mourelle).* (Páx. 89.)

Pregunta de D. Aurelio Alfonso Núñez Centeno e catro deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre o contido que vai ter o Programa Acude e Axuda do Sergas. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Núñez Centeno (P).* (Páx. 90.)

Contestación da Xunta: *Sr. conselleiro de Sanidade (Vázquez Almuiña).* (Páx. 91.)

Réplica do autor: *Sr. Núñez Centeno (P).* (Páx. 92.)

Réplica da Xunta: *Sr. conselleiro de Sanidade (Vázquez Almuiña).* (Páx. 93.)

Pregunta de D. Carlos Enrique López Crespo e tres deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre a valoración da Xunta de Galicia respecto da posible incidencia do *Brexit* no sector pesqueiro galego. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. López Crespo (P).* (Páx. 94.)

Contestación da Xunta: *Sra. conselleira do Mar (Quintana Carballo).* (Páx. 95.)

Réplica do autor: *Sr. López Crespo (P).* (Páx. 97.)

Réplica da Xunta: *Sra. conselleira do Mar (Quintana Carballo).* (Páx. 97.)

Pregunta de D. Julio Torrado Quintela e Dª María Dolores Toja Suárez, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a valoración da Xunta de Galicia en relación coa regulación da actividade de extracción do percebe. (Punto sexto da orde do día.)

Intervención do autor: *Sr. Torrado Quintela (S).* (Páx. 98.)

Contestación da Xunta: *Sra. conselleira do Mar (Quintana Carballo).* (Páx. 99.)

Réplica do autor: *Sr. Torrado Quintela (S).* (Páx. 100.)

Réplica da Xunta: *Sra. conselleira do Mar (Quintana Carballo).* (Páx. 101.)

O señor presidente deséxaslles a todas as deputados e a todos os deputados un feliz ano. (Páx. 102.)

Remata a sesión ás dúas e vinte e tres minutos da tarde.

Retómase a sesión as dez da mañá.

O señor PRESIDENTE: Bos días.

Reiniciamos a sesión, e antes de facelo, co turno de preguntas ao presidente, comunícolles que por un erro non xustifiquei onte a inasistencia ao pleno de dona Monserrat Prado Cores por un problema de saúde, á que lle desexamos unha pronta recuperación.

E agora pasamos ao turno de preguntas para resposta oral do presidente.

Pregunta ao Sr. presidente da Xunta de Galicia de D. Xoaquín María Fernández Leiceaga, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a previsión de novas medidas para combater a regresión demográfica de Galicia

O señor PRESIDENTE: Cando queira.

O señor FERNÁNDEZ LEICEAGA: Bos días, señor Núñez Feijóo.

A política demográfica, na nosa opinión, é o principal fracaso dos gobernos conservadores en Galicia; primeiro de don Manuel Fraga, e do seu agora.

Levamos catro anos por debaixo dos 20.000 nacementos, aproximándonos rapidamente á menor cifra da serie histórica. Estamos nun fillo por muller en idade fértil, entre as tres rexións coa fecundidade máis baixa de toda Europa, dentro do que algúns demógrafos cualifican como zona de moi, moi baixa fecundidade.

Estamos en franca regresión demográfica pola caída natural da poboación. Desde 2013 batemos todos os récords. Hai 10.000 mortes máis que nacementos en Galicia todos os anos, crecendo tamén esta cifra en negativo.

Pero tamén cae a poboación pola emigración. Nos últimos catro anos o saldo externo global de Galicia é sempre negativo. Saen máis persoas das que entran no noso país. Como consecuencia, e proxectando cara ao futuro, seremos menos, moitos menos. O IGE, con esta traxectoria, augura un millón de galegos menos dentro de trinta e cinco anos, un millón de galegos menos. E seremos maiores, moito maiores, con efecto sobre o gasto sanitario, sobre o gasto en pensións, sobre os aforros e os investimentos, sobre a produtividade e a introdución de innovacións.

Nós estabamos fondamente en desacordo co plan de revitalización demográfica de 2013 porque nos parecía que o diagnóstico era equivocado. Parecía que o problema era de mentalidade social, e, polo tanto, a terapia era ineficaz. O prioritario eran as campañas de publicidade para convencer as familias de Galicia de que tiveran máis fillos.

O principal obxectivo deste plan era elevar o indicador sintético de fecundidade até a cifra de 1,6 no ano 2020. Pero estámonos alonxando desa cifra en vez de aproximarnos a ela.

A realidade é que as familias desexan ter dous fillos e teñen un, e é esta diferenza entre os desexos e a realidade a que cómpre encher. E cómpre enchela con políticas efectivas de estabilidade e de mellora das condicións laborais, de conciliación da vida profesional e familiar, de repartición das tarefas domésticas e de dispoñibilidade de servizos públicos.

Hai unha retórica forte no seu goberno e políticas ineficaces. Prevalece o interese electoral, sen resultados efectivos. E unha política hai que xulgala polos seus resultados, non polas súas intencións.

Introducen este ano a «Tarxeta Benvida» pero segue reducíndose o número de nacementos. Hai políticas de axuda no IRPF pero só chegan a 0-3 anos, son insuficientes e son, ademais, socialmente pouco progresivas e representan aproximadamente 350 euros por familia e ano con fillos de 0-3 anos. Iso é insuficiente.

Polo tanto, señor presidente, ¿vostede ten previsto cambiar as súas políticas para facelas máis eficaces no combate contra a regresión demográfica ou pensa persistir na retórica ineficaz?

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Fernández Leiceaga.

Respóstalle o presidente da Xunta.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Moitas grazas, señor presidente.

Señoría, preguntame vostede pola regresión demográfica. Para este goberno e para o grupo parlamentario maioritario a demografía é un problema de Galicia e un problema de país, estrutural. E eu quero saudar que o Partido Socialista de Galicia fale de demografía, e por iso non entendemos nin seguimos entendendo que vostedes estean á marxe de calquera política consensuada no ámbito da demografía. Non entendemos nin podemos entender por que vostedes se levantaron do Parlamento, da Mesa do Parlamento, cando estabamos a intentar concretar as políticas demográficas, e así o fixemos no plan de demografía no ano 2013. En todo caso, alégrame de que vostede volva falar de demografía.

Señoría, se vostede quere falar en serio disto —e non teño dúbidas para pensar o contrario—, sabe vostede que este non é un problema novo, nin é un problema que vaíamos resolver a curto prazo. Isto non é un problema que afecte a dúas ou tres lexislaturas. ¿Por que? Porque se vai xestando dende hai catro décadas, corenta anos.

Señoría, no primeiro debate do estado da Autonomía que fixen como presidente da Xunta, alá polo ano 2010, falei dos problemas da demografía de Galicia. ¿Por que? Porque levamos acumulando saldos vexetativos negativos desde 1988. Desde 1988 o número de mortos supera o número de nacementos. É dicir, nos últimos trinta anos o número de nacementos en Galicia é inferior ao número de falecementos, e durante os últimos trinta anos houbo épocas de bonanza económica, épocas de crise económica, épocas de recesión económica e épocas outra vez de bonanza económica.

O balance non é moi diferente, señoría, cando gobernaban vostedes, os catro anos. Non, señoría, cando gobernaban vostedes, o balance entre nacementos e falecementos estaba en 8.000 persoas —máis falecementos—, e agora está sobre 10.000 persoas. Polo tanto, señorías, sabemos perfectamente que ese non é o problema.

O saldo migratorio do que vostede fala tampouco é certo, señoría, porque en toda a época de recesión e de crise económica que estivemos xestionando aquí entre o ano 2009 e o ano 2015 o número de persoas que entraron fronte ás que saíron é positivo cara ás as que entraron en 17.500 persoas. É dicir, durante a crise, durante a recesión, durante as dificultades, en Galicia entraron 17.500 persoas máis das que saíron —entre o ano 2009 e o ano 2015—. Reitero o dato, señor Leiceaga, é ben fácil de comprobar.

Polo tanto, señoría, o que estamos é traballando, no marco autonómico, presentando o primeiro Plan de apoio á natalidade que existiu en Galicia e, no marco nacional, pactando, señoría, pactando con comunidades autónomas que xestionan os socialistas, pactando con Asturias, pactando con Extremadura, con Castela-León, con Cantabria, con Castela-A Mancha, coa Ríoxa e con Aragón. Lamento, señoría, que os socialistas de Asturias ou os socialistas de Castela-A Mancha estean de acordo con nós e vostede non estea de acordo con nós mesmos.

Mire, señoría, no marco europeo estase reclamando e plantexando á Comisión que os fondos europeos se plantexen dende o punto de vista demográfico. Señoría, no Plan estratéxico de Galicia están plantexados os temas da demografía, vostede debería de sabelo. Por iso, cando se nos di que non adoptamos medidas de natalidade, ¿pódeme dicir algún goberno en Galicia que adoptara máis medidas de natalidade que este? En toda a historia da comunidade autónoma, ¿hai algún goberno da comunidade, desta Galicia, que plantexara máis deducións fiscais, máis apoio ás familias, máis prazas de garderías, máis axudas ás familias para ter fillos que este?

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Señor Leiceaga, se quere vostede falar en serio, xa sabe que sempre estamos á súa disposición.

Eu voulle plantexar unha serie de cuestións que lamentablemente non me dá tempo neste turno. Pero, señor Leiceaga, con falsear os datos non imos conseguir nada.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Pódollo asegurar, nada imos conseguir falseando datos de natalidade, de mortalidade, de falecementos e de familias.

Máis nada e moitas grazas, señoría. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Réplica do señor Fernández Leiceaga.

O señor FERNÁNDEZ LEICEAGA: En fin, señor presidente, sinto que vostede quede na retórica e na falsidade.

Eu non falei de 2009–2016, falei de 2012–2015. En 2012–2015 perdemos poboación todos os anos. Vostedes sigan na retórica.

Eu non xulgo as súas intencións, xulgo os seus resultados. ¿Estamos perdendo poboación a taxas maiores ca nunca? ¡Si! ¿Está saíndo xente de Galicia nos últimos catro anos? ¡Si!, todos os anos. Temos un saldo negativo nas saídas en relación co resto de España, un saldo neto, e un saldo neto co exterior, 2012–2015. Iso é así.

Neste sentido, señor Núñez Feijóo, eu creo que sería moito máis eficaz que, se estamos de acordo co diagnóstico —e vostede di que está moi preocupado por isto—, fixeramos un esforzo por facer políticas máis eficaces. Eu propoño cambiar as políticas en dous sentidos. Primeiro, en relación coas axudas ás familias, mellor que axudas electorais, dispersas, que son continxentes, que aparecen como continxentes para a cidadanía, fagamos un esforzo en integrar todo nun esquema estable que axude as familias con menos recursos que teñen fillos de 0 a 16 anos, que teña un amplo consenso e que se presente aos cidadáns como algo que vai permanecer. Porque ter fillos é un contrato para toda a vida e, polo tanto, non deben estar sometidas as axudas a continxencias electorais.

E, en segundo lugar, fagamos un esforzo en favor do emprego de calidade. Mire, xa sei que o emprego para os xoves —que caeu en 100.000 persoas desde que vostede é presidente, ¡100.000 persoas!, 100.000 ocupados— non depende só de vostede. Pero si depende de vostede que no subprograma 322C, de promoción de emprego, houbera unha execución moi baixa no 2015 e tamén no 2016. Depende de vostede que o programa de formación para ocupados non fora convocado no 2016. Depende de vostede que o nivel de execución nos programas de formación para os ocupados e para os parados foran tan baixos nestes dous anos. Iso si que é responsabilidade súa. E vostede premia o señor Conde con máis ocupacións, cando non é capaz de levar dilixentemente estas políticas e estes programas.

Polo tanto, se quere seguir na retórica, é o seu problema. Nós falamos de avaliar políticas públicas e cambiar aquelas que non son efectivas para obter resultados nos que parece que todos estamos de acordo.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Fernández Leiceaga.

Turno de peche, señor presidente.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Si, señoría.

Eu reitero que, se quere falar no Parlamento de datos, é bo que diga os datos correctos. ¿Por que vostede fala de que saíron máis ou entraron máis ou que o saldo vexetativo é positivo ou negativo? ¿Sabe por que, señoría? Porque durante a época de bonanza económica entraban

inmigrantes en Galicia e agora non. Si, exclusivamente, señoría. (*Murmurios.*) Exclusivamente, si, señoría.

Durante a época de bonanza económica entraban entre 23.000 e 26.000 inmigrantes en Galicia; e durante a recesión, señoría, entraban entre 9.000 e 11.000. Polo tanto, señoría, o que está a ocorrer en Galicia e en España é que durante a recesión económica que vostedes nos deixaron non había traballo para ninguén, nin para os españois nin para os inmigrantes. Esa é a gran diferenza entre as políticas que vostedes deixan e as dificultades que nós xestionamos.

Señoría, esa é a realidade. A realidade é que no ano 2015 —acaban de saír os datos—, dado que vostede fala dese período, as saídas de Galicia foron as máis baixas de España, o 1,12 %; e a media de España está case no 2 %. (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) Si, señoría, estamos falando en porcentaxes, señoría, non na totalidade. Non me fale vostede destas cousas, porque, se non, dáme a sensación de que non se pode nin falar con vostede en serio de termos económicos porcentuais. Señor Leiceaga, non confunda o cuantitativo co cualitativo.

Mire, señoría, Galicia é das comunidades autónomas das que saíron menos mozos neste ano —estou falando en termos porcentuais—, o 2,23 %; e a media de España é o 3,31 %.

Señoría, ¿quere que lle diga cantos xoves saíron de Galicia nos últimos anos, e o ano que máis saíron? No ano 2007, no ano 2007. (*Murmurios.*) ¿Sabe por que, señor Leiceaga? Porque había moito traballo no resto de España, e por iso os galegos podían saír con máis facilidade a traballar no resto de España. Estou falando de mozos.

Mire, señoría, reitero que este goberno xestionou as épocas de dificultade, as épocas de escaseza, as épocas de recesión económica, as épocas de crise económica, e durante todo o período de recesión económica o número de persoas que entraron en Galiza é de 17.500 persoas máis das que saíron. ¿Por que non acepta vostede polo menos os datos reais?

Señor Leiceaga, quere falar vostede de natalidade. Xa llo dixen ao principio: benvido sexa. ¿Parécelle a vostede que a Tarxeta Benvida é unha broma? Facilitar que os bebés galegos teñan 100 euros ao mes para as súas necesidades dende o punto de vista familiar ¿parécelle que é un tema menor? ¿Por que non se plantexa noutras comunidades autónomas?

As deducións fiscais parécenlle cativas. ¡As máis grandes de España! ¡As máis grandes de España!

Señoría, temos prazas de escolas infantís, o 33 %, a máis grande, das máis grandes do país. Cando chegamos ao Goberno estaba no 19 %. Hai bono concilia, señoría, para aqueles rapaces que están enfermos. Estamos abrindo garderías infantís, casas niño, nas aldeas. ¿Parécelle que os nenos que nacen nas aldeas non teñen dereito a ter unha casa niño? (*Murmurios.*)

Mire, señoría, imos plantexar unha cuestión moi clara. Mire, está o Observatorio Galego de Dinamización Demográfica. ¿Está vostede a favor de integrarse nel como partido político? Nós queremos que o Partido Socialista e o resto de forzas políticas se integren no Observatorio. ¿Para que? Para que, dende ese observatorio, onde están as organizacións

sindicais, onde están as universidades, onde está a sociedade civil galega, fagamos un pacto político, social e económico. E se facemos ese pacto político, social e económico entre a sociedade galega e os partidos políticos, poderemos traer unha lei ao Parlamento, unha lei de impulso demográfico.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): É o que lle proponho, señoría: falar, converxer, facer un pacto coa sociedade galega e traer unha lei para trasladar ese pacto.

Señoría, está vostede invitado a falar de demografía en serio.

Máis nada e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor presidente.

Pregunta ao Sr. presidente da Xunta de Galicia de Dª Ana Belén Pontón Mondelo, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a súa posición respecto da defensa dun concerto económico para Galicia

O señor PRESIDENTE: Ten a palabra a señora Pontón.

A señora PONTÓN MONDELO: Moitas grazas.

Señor Feijóo, estou convencida de que vostede vai coincidir comigo en que o actual sistema de financiamento que temos é un mal negocio para o noso país. É un sistema centralista, insolidario e inxusto.

¿E por que dicimos isto? Pois eu quería resumirlllo en dous datos: primeiro, porque con este sistema —que vostede, por certo, asinou— desde a súa entrada en vigor perdemos uns 9.000 millóns de euros; e, en segundo lugar, porque o Estado está facendo caixa co noso país. De feito, se collemos as liquidacións tributarias, veremos como cada ano o Estado recada en Galiza 3.000 millóns de euros máis do que logo inviste.

A boa noticia é que temos a posibilidade, e estamos no momento adecuado, para poder cambiar esta situación. E que cambiar esta situación inxusta só depende de que haxa vontade política.

Nós queremos dicirlllo con absoluta clareza: non cremos que teña que ir a Madrid a defender un modelo que non serve para o noso país. Cremos que vostede debería ser valente, defender unha proposta de país ambiciosa, de futuro, defender unha proposta como un concerto económico que nos permita dar un paso adiante real no noso autogoberno, blindar os servizos públicos e ao mesmo tempo acabar con esa política de chantaxes e de decisións arbitrarias que está facendo o Goberno central. Permítame que lle poña algún exemplo.

Hai moi poucos días, o Goberno central decidiu que cada galego e cada galega temos que pagar 50 euros para rescatar unhas radiais madrileñas que son unha ruína. Ao mesmo

tempo, ese Goberno central di que hai cero euros para rescatar os galegos e galegas das peaxes da AP-9. ¿A vostede isto parécelle xusto? A nós, non.

Acabamos de ver no Congreso dos Deputados á señora Cospedal anunciar que vai incrementar o gasto militar mentres se manteñen importantes recortes en política social. ¿A vostede isto parécelle xusto? A nós, non. Pois estas son as cousas, señor Feijóo, que poderíamos cambiar se realmente tiveramos un concerto económico.

Mais a min hoxe tamén me gustaría —se non lle parece mal— introducir unha reflexión, e precisamente ao fío dunhas palabras súas, unhas palabras que pronunciou en Cataluña hai exactamente un mes. Dicía vostede alí: *«No es fácil explicar que a Cataluña no se le dé un concierto económico cuando lo tienen vascos y navarros. Estoy de acuerdo.»*

A min, señor Feijóo, paréceme ben que agora vostede defenda un concerto económico para Cataluña. O que teño que dicirle é que non me parece tan ben que non defenda ese mesmo concerto económico para Galiza.

Descoñezo —non son pitonisa— se ao final os cataláns van ter a independencia ou non. Do que si estou absolutamente convencida é de que o Goberno central, o Estado español, lle vai ofrecer un concerto a Cataluña. E isto, señor Feijóo, pono a vostede ante unha situación na que hoxe cremos que ten que dicirnos algo concreto.

¿Vai vostede seguir defendendo un concerto para Cataluña e facer o papelón de negarlle ese mesmo concerto económico a Galiza? ¿Vai vostede ser responsable de que perdamos unha oportunidade, de que perdamos un novo tren, de realmente blindar recursos para mellorar a calidade de vida dos galegos e das galegas, e ao mesmo tempo dar un salto adiante de xigante no noso autogoberno?

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

A señora PONTÓN MONDELO: Agardo a súa resposta, e espero que nesta ocasión esta humilde portavoz non sexa a responsable de todos os males da humanidade.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Pontón.

Resposta do presidente da Xunta.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Non se preocupe, señoría, que o responsable de todos os males da humanidade —incluído do problema demográfico— son eu. *(Risos.) (Aplausos.)*

Mire, señoría, señora Pontón, o que eu dixen en Barcelona —e agradézolle que estea vostede moi interesada no que di o presidente da Xunta— reitéroo na Cámara. Dixen en Barcelona que os cataláns, cando asumimos a Constitución, non pediron o concerto económico. Dixen

que os plantexamentos independentistas seguirán sendo independentistas con concerto ou sen concerto, xa sexa sinfónico ou non. (Risos.) E dixeron tamén, señoría, que o sistema de financiamento se pactou entre a Generalitat de Cataluña e o Goberno socialista de España. E dixeron tamén que estabamos fartos de pagar os intereses da débeda de Cataluña. Todo iso foi o que dixeron en Cataluña.

E dixeron, por suposto, sobre os concertos que é perfectamente democrático pedilos. Vostede estao pedindo aquí. Se os cataláns piden un concerto e os nacionalistas galegos, simulando, e co plantexamento seguidista de Cataluña, tamén o piden, ¿que quere que lle faga, señoría? Escoitalos e intentar convencelos de que se equivocan.

Hai unhas semanas, o portavoz do Partido Socialista plantexaba os asuntos de financiamento, e agora faíno vostede. E eu plantexei hai unhas semanas o mesmo que lle vou plantexar agora. Mire, os temas de financiamento non poden servir para resolver problemas identitarios. Non se trata de temas subxectivos, señoría, senón de obxectivar os custos dos servizos públicos que prestamos as comunidades autónomas.

Segundo, non imos falar de territorios no sistema de financiamento, imos falar de persoas, imos falar dos maiores, imos falar dos nenos, imos falar das cidades, imos falar das aldeas. E, por último, señoría, penso que a sanidade debería plantexarse dende o punto de vista de peza separada, dado que as comunidades autónomas investimos en sanidade máis do 40 % do total do gasto.

Por tanto, señoría, o que vou facer é defender os intereses de Galicia, para que o sistema de financiamento non sexa o sistema de financiamento que vostedes estaban permitindo, de forma directa ou indirecta, cando apoiaban o goberno do señor Rodríguez Zapatero. Si, señoría. Comprendo que a historia a vostedes non lles gusta, pero a historia está aí para aprender dos erros. Non sei se agora vostedes volverían apoiar ou non o Partido Socialista. Eu non teño ningunha dúbida, a resposta sería si.

Polo tanto, plantexemos un concerto económico, que é o que vostede me plantexa. Señoría, non me plantexa que eu non defenda os intereses do país. Non me plantexa este pésimo negocio para Galicia. Non, señoría, este é un pésimo negocio para Galicia. Non hai ningún experto en financiamento autonómico que estea de acordo cun concerto económico para Galicia. O Foro Económico de Galicia facía hai semanas un estudo onde plantexaba que perderíamos como mínimo 1.000 millóns de euros ao ano. Si, señoría. Outros estudos falan de máis do 3 % do PIB, máis de 2.000 millóns de euros de perda cada ano.

Señoría, incluso o señor Leiceaga plantexa que o concerto económico é un mal negocio para Galicia. Entón, señora Pontón, ¿por que vostede me plantexa un concerto para Galicia? Porque os nacionalistas sempre plantexan o mesmo, interese ou non lle interese ao seu país.

Mire, señoría, vostede non vai deixar de ser nacionalista por non plantexar un concerto económico, vostede pode seguir sendo nacionalista e plantexar unha proposta intelixente, señoría

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): ¿Que me está dicindo?, ¿que non acuda á Conferencia de Presidentes? ¿Está vostede plantexando que, como o lendakari e o presidente da Generalitat de Cataluña, Galicia non acuda á Conferencia de Presidentes para falar do sistema de financiamento? Señora Pontón, non é unha pregunta, simplemente é unha reflexión.

Señora Pontón, non me pida que non defenda os intereses de Galicia, non o vou facer xamais.

Máis nada e moitas grazas. (Aplausos.)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor presidente.

Réplica, señora Pontón.

A señora PONTÓN MONDELO: Señor Feijóo, alégrome de que hoxe, polo menos nesta primeira intervención, non me acusara a min de ser a responsable de todos os problemas. O que lamento é a súa mala memoria. O Bloque Nacionalista Galego non apoiou o actual sistema de financiamento nas Cortes. E se saíu adiante un sistema que é ruinoso para Galiza foi porque o Partido Popular achantou e aceptou este sistema, aínda que sabía —e vostede era perfectamente consciente— que nos levaba a unha insuficiencia económica. Porque neste sistema non se está financiando o custo dos servizos, é falso. Este é un sistema que ademais nos sae moi caro a este país.

Vostede incide unha e outra vez nunha tese que é letal para Galiza: que Galiza non é capaz por si mesma de pagar os seus servizos públicos. ¿Está vostede dicíndolles aos galegos e ás galegas que a nosa sanidade, educación e a dependencia non a pagan cos seus impostos, que nola pagan desde Madrid? Iso é unha absoluta falsidade.

Mire, señor Feijóo, estes son datos que teñen que ver coa liquidación de impostos que fai o Estado, datos oficiais do Estado, e o que nos din é que o Estado recada no noso país máis de 11.000 millóns de euros —últimos datos oficiais—, e o que recibimos pola vía do financiamento do sistema autonómico non supera os 7.000. ¿Cre vostede que este é un bo negocio para Galiza ou realmente, señor Núñez Feijóo, hai unha marxe moi importante de recursos, de impostos, que están pagando os galegos e galegas que non reverten nunha mellora dos nosos servizos públicos?

Pero, mire, señor Feijóo, o que estaría ben é que volvera escoitar a súa conferencia en Cataluña. Eu fíxeno, e teño aquí a transcripción literal do que vostede dixo en Cataluña. Dixo: «*Miren, sobre el tema del concierto, un nacionalista gallego le querrá un concierto económico para Galicia, y si le oye usted como lo calcula, ahí sí que habría un debate interesantísimo.*»

¿Por que di iso en Cataluña e vén a Galiza e agora dinos que isto non é un debate, que é unha mala opción? Realmente vostede non fai seguidismo de Cataluña, fai seguidismo de Madrid. E así nos vai aos galegos e ás galegas, que imos cada vez perdendo posicións.

Pero vostede aceptou nesa conferencia que era lóxico que Cataluña tivera un concerto económico, e vólvolle facer a mesma pregunta.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

A señora PONTÓN MONDELO: ¿Por que a vostede lle parece ben que os cataláns teñan un concerto económico e, sen embargo, nos nega esa posibilidade aos galegos e ás galegas? *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Garzas, señora Pontón.

Turno de peche, señor presidente.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Moitas grazas.

Señora Pontón, eu agradézolle que vostede escoite o que digo, pero gustaríame que o escoltara completamente. E por iso me sorprende que vostede agora me plantexe aquí que eu estou a favor dun concerto para Cataluña. Mire, señoría, ¿por que non me deixa a min ser autor dos meus propios pensamentos?

Agora resulta, señoría, que o concerto para Galicia é bo. Todos os economistas galegos están confundidos salvo vostede. Todos, todos os que fan os cálculos están confundidos, vostede non. ¿Sabe por que, señoría? Porque vostede ten que plantexar un concerto desde o planteamento nacionalista, porque pensa que para ser nacionalista hai que ter un concerto, e se non estás a favor do concerto es centralista. É o de sempre, señoría, pero levan vostedes insistindo e persistindo, levan vostedes insistindo e persistindo no non á Constitución española.

¡Pero se non cren no concepto de país! Non cren no concepto do Estado, non cren no Estado das autonomías, non cren vostedes na Unión Europea, non cren vostedes nos tratados internacionais que asinamos, non cren vostedes en nada, e en consecuencia non me ocupa nin me preocupa que vostedes sigan persistindo no seu erro. O que me sorprende é que no século XXI os nacionalistas intelixentes plantexen un pésimo negocio para o país. E eu non vou caer nesa tentación, señoría.

Xa sei que vostedes estaban en contra do sistema de financiamento que plantexaba o Goberno Zapatero, pero gobernaban con el. *(Murmurios.)* Si, señoría, gobernaban con el, señoría, e daban apoio ao goberno do señor Rodríguez Zapatero, señoría, e daban apoio aquí e en Madrid. Eu nunca apoiei ese goberno, critiqueino dende a oposición e dende o Goberno. *(Aplausos.)* E por iso me sinto libre para dicir, señoría, que vou seguir defendendo os intereses de Galicia. *(Aplausos.)*

Mire, señoría, non imos supeditar a reformulación do financiamento autonómico a unha discusión de bandeiras, de sentimentos ou de emocións. Non é esa a cuestión, señoría. A cuestión é que unha prótese de cadeira vale o mesmo en Cataluña que en Santiago. E a cuestión, señoría, é que un maior ten dereito á Lei de dependencia igual en Zafra que en Orti-gueira. Señoría, iso é o que vou defender eu. O que vou defender é que o envellecemento da poboación ten que pesar no financiamento, e que a dispersión da poboación é un cálculo obxectivo incuestionable para que nese cálculo se valore ese feito obxectivo.

Señoría, non vou plantexar unha tarifa eléctrica distinta dicindo que en Galicia temos que pagar unha cousa e no resto de España imos pagar outra. ¿Sabe por que, señoría? Porque

non quero que se rían de nós; fundamentalmente por iso, señoría. E porque vostede nin calcula correctamente os custos eléctricos de Galicia, nin os calcula nin lle interesa.

Mire, señoría, España non é un país centralista, o centro do poder non está en Madrid, e tampouco pode estar en Madrid e en Barcelona. Aquí hai dezoito centros de poder: todas e cada unha das comunidades autónomas e o Goberno central. Somos dezoito, señoría, e por iso vou defender a parte que nos corresponde.

Señoría, ¿diálogo ambicioso? Si. ¿Diálogo leal? Tamén. ¿Diálogo en defensa dos intereses de Galicia? Tamén. Aínda non me dixo se sería correcto que fora á Conferencia de Presidentes. É que os nacionalistas non van. E, en consecuencia, como os nacionalistas non van, igual o BNG me propón que non vaia. Igualmente, señoría, vou defender os intereses de Galicia, agora e sempre.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Non me pida que faga pésimos negocios para Galicia. Os pésimos negocios para Galicia déixollos ao Bloque Nacionalista Galego.

Máis nada, moitas grazas, señorías. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor presidente.

Pregunta ao Sr. presidente da Xunta de Galicia de D. Luis Villares Naveira, do G. P. de En Marea, sobre as medidas que pensa implementar o Gobeno galego ante o drama social da violencia e os asasinatos machistas

O señor PRESIDENTE: Pregunta de don Luis Villares Naveira, do Grupo Parlamentario de En Marea.

O señor VILLARES NAVEIRA: Bos días, señor presidente.

Señor Núñez, o machismo combátese con igualdade, porque existe unha relación causal entre o machismo e a desigualdade. Porque existe unha relación causal entre unha situación de violencia contra as mulleres como manifestación extrema dunha situación de desigualdade que se vive na sociedade a nivel educativo, a nivel cultural, a nivel social e tamén a nivel económico. Polo tanto, o combate contra o machismo, contra a violencia de xénero, o combate, en definitiva, contra toda forma de violencia contra as mulleres, é ante todo unha loita pola igualdade, un combate a favor da igualdade, dunha igualdade efectiva entre mulleres e homes.

Por iso En Marea esta semana formulou a súa intervención no Pleno do Parlamento de forma monográfica a favor da igualdade, unha formulación en positivo de políticas de igualdade que buscan mellorar a lexislación vixente, mellorar as políticas públicas en materia de ensino, de sanidade, en materia de traballo, en materia de prestacións asistenciais; que vaian todas elas encamiñadas a buscar unha sociedade máis solidaria, unha sociedade máis xusta, unha sociedade máis igual entre mulleres e homes. Levamos a cabo esta intervención tras

un proceso longo tamén de escoita e de colaboración con institucións, con colectivos feministas, con colectivos de mulleres vítimas de violencia de xénero, que en moitos casos o que nos dixeron foi que non había unha mala lexislación neste momento aprobada, a lexislación é aceptable, o problema é que non se cumpre. Existe declaración de dereitos sobre o papel pero despois non se cumpre, non hai medios para cumprir esa lexislación, non hai desenvolvemento administrativo, non hai instrucións administrativas que desenvolvan lexislacións que formalmente están ben aprobadas pero que carecen dun contido e dunha incidencia real na sociedade. E iso é o que preocupa hoxe en día ás que están directamente afectadas polos problemas, ás que sofren violencia e a todas as mulleres, que están aínda a día de hoxe en situación de desigualdade.

Cremos que é necesario compensar esta situación de desigualdade con accións positivas. Fronte á proclamación dunha igualdade formal é necesario avanzar cara a unha igualdade real, cara a unha situación de igualdade real de oportunidades, que se fai combatendo en positivo, actuando en positivo e desenvolvendo a lexislación que hoxe en día proclama formalmente eses dereitos que existen sobre o papel pero que non existen na realidade, con políticas a favor da igualdade que actúan en dous campos: o campo preventivo e o campo paliativo.

Interesounos esta semana incidir, sobre todo, no ámbito preventivo porque é a educación a que acaba co machismo, porque son as políticas sanitarias, porque é a política salarial, porque é a igualdade salarial, as que acaban co machismo. As políticas de igualdade evitan o mal do machismo. Por iso a pregunta tiña que ser necesariamente esta, tiña que ser a reflexión da insuficiencia dos medios que se poñen, en relación coa lexislación vixente, para establecer políticas de igualdade efectiva.

Nos orzamentos de 2017, na partida 313B, sobre políticas de igualdade, protección e promoción da muller, vemos con preocupación como na evolución de todos os gobernos, desde 2009 ata 2016, se produciu unha redución en relación con esas partidas dun 77,8 %. Por iso, ante a situación constatada aínda a día de hoxe de desigualdade entre mulleres e homes, a nosa pregunta é se pensa —dentro desta política de orzamentos e dentro da tramitación que aínda se está producindo— incrementar as partidas para poder facer cumprir de forma efectiva a lexislación vixente en materia de igualdade.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Villares.

Resposta do presidente da Xunta.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Moitas grazas, señor presidente.

Señor Villares, antes de que as Mareas e Podemos estiveran neste Parlamento falabamos de igualdade, lexislabamos sobre a igualdade, acordabamos sobre a igualdade, tiñamos presupostos sobre a igualdade. Polo tanto, señoría, créame que con vostedes non empezou a igualdade.

Mire, creo que, en todo caso, o que corresponde no día de hoxe é empezar amosando a nosa solidariedade, a solidariedade do pobo de Galicia, a solidariedade deste Parlamento, a solidariedade do grupo parlamentario maioritario e de todos os da Cámara, e, por suposto, a do Goberno da Xunta, cos familiares de Ana e de Elena, que foron asasinadas vilmente hai uns días en Galicia. Polo tanto, señoría, estamos falando de asasinatos dunha extrema violencia machista con resultado de morte.

Estamos falando, polo tanto, dunha lacra que creo que convén combater, non politizar. E estamos falando, señoría, de que é imprescindible a concienciación de todos; por suposto, de todas as administracións públicas; por suposto, das forzas e corpos de seguridade do Estado; por suposto, do poder xudicial; por suposto, de todos os partidos políticos, de todos os medios de comunicación, de toda a sociedade galega, sen ningún límite.

Creo que no ámbito político é posible un acordo respecto das formas de loitar contra os asasinatos, que é compartir o rexeitamento das condutas e ser solidario e consecuente con isto. Hai unha concienciación social, pero teremos que reiterar o chamamento a todos os cidadáns de Galicia porque isto non é un problema entre mulleres, isto é un problema de toda a sociedade galega. Isto non é un problema das mulleres, señoría, isto é un problema de toda a sociedade galega, e a sociedade galega está ao carón de todas as mulleres que poidan sufrir algún tipo de acoso, verbal ou non verbal, ata calquera tipo de resultado. Señoría, imos seguir traballando neste asunto. *(Aplausos.)*

E quero dicirlles, a todas as mulleres galegas, que non están soas, que estamos todos, absolutamente todos, con elas. Todos, señoría, toda a sociedade está coas mulleres galegas.

Señoría, levamos máis de 36.800 denuncias, levamos máis de 6.000 ordes de protección —que son as que os xuíces conceden—, levamos persoas acollidas e está aberto o primeiro centro de recuperación das vítimas de violencia de xénero. Estamos axudando a máis de 2.500 vítimas de violencia de xénero, estamos intentando inserir e conseguimos inserir máis de 564 mulleres vítimas de violencia de xénero no ámbito laboral, con atención psicolóxica a todas as mulleres que o demandan e, por suposto, tamén aos seus fillos e, por suposto, tamén aos homes que están dispostos a abandonar esa conduta absolutamente delictiva e execrable. Estamos, señoría, cunha atención xurídica as 24 horas, estamos cun teléfono —o 016— que quero poñer á disposición outra vez de todos os cidadáns, porque ese teléfono pode salvar moitas vidas. Señoría, estamos no Observatorio Galego contra a Violencia de Xénero, creado nesta lexislatura, igual que o Centro de Recuperación. E na prevención no sistema educativo, por primeira vez no sistema educativo público galego estamos cun contido ao respecto.

Señoría, mal exemplo estaremos dando se nos lanzamos entre nós reproches inxustos. Dende logo, eu non o vou facer, pareceríame unha perda de tempo. Pero si digo unha cousa: denunciemos sen medo, denunciemos calquera tipo de sospeita. O pasado xoves en Vigo dous veciños denunciaron posible acoso nas vivendas colindantes onde vivían. Inmediatamente se persoou a policía, inmediatamente foron detidos e postos á disposición xudicial. Denunciemos todos, señoría, non só as mulleres, todos os que teñamos algún tipo de información directa ou indirecta.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Iso, na miña opinión, é o que temos que facer, señor Villares.

Por suposto que podemos falar do que queira, pero revise ben o presuposto e verá que está nun erro.

Máis nada, moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor presidente.

Réplica.

Señor Villares.

O señor VILLARES NAVEIRA: Señor Feijóo, revisando o presuposto —como vostede me recomenda—, na partida 313B e na 313D, que son respectivamente accións para a igualdade e protección e promoción da muller, e protección e apoio das mulleres que sofren violencia de xénero, no orzamento de 2009 eran 34 millóns de euros e no proxecto de 2017 son 12 millóns de euros. A variación en negativo é un 64 % menos, esa é a miña revisión do orzamento feita conforme os seus propios orzamentos desde que vostede os xestiona. Logo, aí ten, sobre a súa última reflexión, a miña primeira valoración. A valoración é negativa. Porque, dada a situación de desigualdade que vivimos hoxe socialmente, non podo conformarme, En Marea non pode conformarse con esa translación económica das súas políticas de igualdade. Porque ao final aquí, cando falamos de compromiso, temos que falar tamén de orzamentos. Porque estamos na Cámara que aproba os orzamentos que despois fan políticas públicas. E, se aprobamos leis sen contido económico e non se desenvolven por falta de orzamento, é coma se non aprobásemos nada. Porque temos papel, e, aínda que o papel prohiba a pobreza, non quita a xente de pobre. E aínda que o papel proclame a igualdade, a igualdade sen políticas activas de discriminación positiva non saca as mulleres de desiguais e non erradica a violencia machista. Porque son necesarias políticas activas para combatela, e iso é o que lle estamos pedindo.

E por iso, aínda con toda a súa contestación, nós acollemos a súa oferta e dicímoslle: ben, falemos nos orzamentos de 2017, falemos e negociemos emendas para incrementar estas partidas. As partidas concretas de accións para a igualdade, protección e promoción da muller pasaron, en sete anos, de 31 millóns de euros a 6,9 millóns de euros, unha redución do 77 %. Falamos de políticas de prevención porque son políticas de igualdade. Canta máis igualdade, menos machismo, canta máis igualdade menos medo para as mulleres desta sociedade. Por iso é necesario investir en igualdade, por iso é necesario dar pasos adiante que signifiquen tamén compromiso orzamentario. Sabemos que temos capacidade de influír no Goberno e sabemos que vostedes ante este Pleno xa anunciaron ultimamente medidas que teñen carácter paliativo ante a situación de violencia. Queremos que esas medidas sigan, pero queremos que, sobre todo, as medidas preventivas, as que realmente inciden nas causas da desigualdade, nas causas dese machismo, dese patriarcado estrutural que existe na sociedade galega,

igual que no resto das sociedades contemporáneas, poida chegar a desaparecer. Iso é o que demandamos. Xa o dicía Concepción Arenal vai camiño de dous séculos: «Abride escolas e pecharán cárceres». Iso é o que queremos, o valor educación, o valor igualdade, o valor respecto, que se fai mediante políticas públicas que requiren compromiso orzamentario que nós non vemos. Faga cumprir a lei desenvolvendo políticas públicas dotadas tamén de orzamento.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Villares.

Turno de peche.

Señor presidente.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Señor Villares, gustárame que volviera repasar o orzamento. *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* Si, señoría, pero o que pasa é que hai que estudar o orzamento de anos anteriores. Cando vostede fai unha comparación de orzamentos doutros anos, ¿sabe que nos outros anos as políticas de igualdade estaban incluídas, por exemplo, nas partidas das escolas infantís? ¿Estaban incluídas as partidas do cheque infantil? ¿Estaban incluídas as partidas de prestacións por fillos e fillas menores de 3 anos? Señor Villares, ¿a que non o sabía? *(O señor Villares Naveira pronuncia palabras que non se perciben.)* ¿Sabíao? Entón é que nos mentiu, señor Villares. *(Risos.)* Se o sabía e dixo que os orzamentos son comparables, mentiuos, e eu creo que non debe mentir á Cámara, señoría, porque está vostede facendo comparacións absolutamente heteroxéneas.

Somos a comunidade autónoma que máis investiu en escolas infantís, señoría; a comunidade que ten máis deducións fiscais por fillo, señoría; somos a comunidade autónoma que podemos presumir non de resultados pero si de compromisos coa natalidade. E, polo tanto, as políticas de igualdade, as políticas machistas, pódense referenciar nun concepto amplo ou nun concepto real e efectivo.

Mire, señoría, sigamos falando de presupostos. Os orzamentos destinados á Secretaría Xeral de Igualdade ¿sabe vostede que soben un 31 % este ano? ¿Sabe, señoría, que aumentamos un 60 % as axudas económicas en relación coas mulleres vítimas de violencia de xénero, un 60 %? ¿E sabe vostede que soben un 23 % os programas de atención psicolóxica? Señoría, estamos investindo o mesmo que cando tiñamos dous mil millóns de euros máis de presuposto. Polo tanto, señoría, este goberno e este grupo que apoia ao Goberno está investindo máis en políticas de igualdade en relación co seu presuposto que ningún outro goberno do país, en calquera época e en calquera momento do Estatuto.

Polo tanto, señor Villares, supoño que vostede dixo de broma que o sabía, porque se sabía que facía unha comparación falsa e a fai a conciencia, señoría, iso ten unha definición, que eu vou omitir.

Mire, señoría, cando fala algún grupo parlamentario de dedicar unha porcentaxe do presuposto ás políticas de igualdade, en Aragón, onde vostedes gobernan... *(Murmurios.)* —¿como

que non, señoría? Pero, señoría, se ten vostede sentados ao lado a xente de Podemos, ¿como que non gobernan en Aragón? — (Risos). Pero, señor Villares, ¿é que acaso vostede agora aquí resulta que é un político caído do ceo e que non ten nada que ver coa forma de conseguir os seus escanos? Mire, en Aragón vostedes dedican o 0,06, e en Valencia, o 0,08, e en Galicia, o 0,17. ¿Se estamos orgullosos diso? Non. Pero que investimos máis que nos gobernos onde vostedes están ou apoian, si.

Señor Villares, sigamos traballando, é o que lle propoño, sigamos traballando.

Imos ser a primeira comunidade autónoma en España que regule a formación específica en igualdade para o persoal da Xunta de Galicia. Somos a primeira ou das primeiras comunidades autónomas que temos unha asignatura de formación en igualdade no ámbito da educación obrigatoria. E agora estamos facendo un protocolo de coordinación institucional no Observatorio de Violencia de Xénero. ¿Para que? Pois unha folla de ruta, señoría, para establecer unha atención personalizada e especializada ás vítimas de violencia de xénero.

Xa ve, señoría, que estamos intentando traballar, pero sempre llo vou plantexar. Mire, impliquémonos toda a sociedade. E ese teléfono 016 é unha salvagarda permanente, constante, vinte e catro horas. Ante calquera dúbida, ante calquera sospeita, denunciemos, señoría. Denunciemos que unha veciña pode ser obxecto de maltrato na súa casa; denunciemos que unha compañeira de traballo pode ser obxecto de maltrato ou dun superior ou dun compañeiro; denunciemos, señoría, calquera circunstancia, calquera actitude, porque así activaremos o Estado de dereito.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA (Núñez Feijóo): Señor Villares, denunciemos, porque isto é absolutamente insoportable.

Máis nada e moitas grazas. (Aplausos.)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor presidente.

Continuamos co punto terceiro da orde do día.

Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de D. Juan Manuel Díaz Villoslada e cinco deputados/as máis, sobre a elaboración polo Goberno galego dunha estratexia integral para os galegos retornados, para o período 2017-2020, coa participación das súas asociacións representativas e das comunidades galegas no exterior

O señor PRESIDENTE: A esta proposición non de lei presentóuselle unha emenda do Grupo Parlamentario de En Marea.

(O G. P. de En Marea, por iniciativa da deputada Luca Chao Pérez, ao abeiro do disposto no artigo 161.2 do Regulamento da Cámara, presenta a seguinte emenda a esta proposición non de lei (10/PNP-000193).

Emenda de adición.

Débese engadir un novo punto na parte resolutiva:

«O Parlamento de Galicia insta a Xunta a:

Adoptar as medidas necesarias para eliminar os obstáculos que dificultan ás persoas galegas retornadas ao acceso ás bolsas de traballo, ás prestacións e beneficios sociais existentes, de xeito que se restablezan todos os seus dereitos sociais sen que se lles poida esixir un período mínimo de residencia.»)

O señor PRESIDENTE: Para formular a proposición non de lei ten a palabra o señor Díaz Villoslada.

O señor DÍAZ VILLOSLADA: Grazas, señor presidente.

Bo día, señoras deputadas e señores deputados.

No pasado debate de investidura do 8 de novembro o presidente da Xunta de Galicia afirmou no seu discurso que unha das súas prioridades de goberno en materia de inmigración sería facilitar o retorno daqueles que tiveron que emigrar a causa da crise económica nestes últimos anos. Sinalou logo que as actuacións para favorecer o retorno tamén se dirixirían aos descendentes dos emigrantes e a intentar atraer os galegos de segunda e terceira xeración que están residindo nos países onde tradicionalmente emigraron os galegos.

Consideraba no seu discurso o señor Núñez Feijóo que o fomento do retorno axudaría a reverter a caída demográfica que afecta intensamente a Galicia. A volta destes galegos de Arxentina, de Uruguai, de Cuba ou de Venezuela axudaría tamén a revitalizar a nosa sociedade e a encher Galicia de sangue nova que nos impulse na década que vén —dixose euforicamente nese discurso de investidura—.

Mais a realidade, o día a día de moitos dos emigrantes galegos retornados é ben distinta, e —poderíamos dicir— palmariamente oposta ás grandilocuentes intencións do discurso de investidura. As distintas plataformas e asociacións que agrupan e defenden os dereitos e tamén os anhelos dos galegos emigrados que retornan ou que pretenden retornar veñen expresando e manifestando publicamente a falta de apoio e sensibilidade suficiente para coas súas necesidades. Esta problemática, loxicamente, afecta máis aqueles emigrantes que menos formación e recursos teñen, sendo a idade avanzada tamén un obstáculo para poder reaccionar ante os atrancos cos que se atopan, situación que se ten necesariamente agravado no actual período de crise non só económica senón tamén social e de dereitos. Basta con mencionar toda unha serie de problemas que está a denunciar a emigración retornada para ser conscientes de que os dereitos e necesidades dos galegos que poden voltar a Galicia están atendidos de forma moi insuficiente.

Se isto é así, non menos grave son as perspectivas dos que durante esta crise teñen saído a outros países en busca de mellores oportunidades, e especialmente mozos e mozas. O esce-

nario que se lles ofrece por parte dos gobernos central e autonómico en Galicia non permite precisamente pensar no retorno.

En primeiro lugar, por exemplo, as persistentes campañas da Axencia Tributaria exixindo a regularización retroactiva do IRPF das pensións cobradas nos países nos que emigraron, sen dar cumprimento ademais a reiteradas sentenzas que observan posibles casos de dobre imposición en virtude de convenios bilaterais en Galicia. É paradigmático o caso omiso que de forma sistemática a Axencia Tributaria vén facendo das sentenzas do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia en relación coas subvencións procedentes de Alemaña en virtude do correspondente convenio bilateral asinado con ese país por España. O propio sindicato de técnicos de Facenda Gestha ten denunciado recentemente de forma literal esta situación e comentaba o outro día: *«Hacienda persigue a emigrantes y no pone el mismo esfuerzo en las grandes bolsas de fraude»*.

Por exemplo, tamén, os recortes de dereitos en materia de asistencia sanitaria, provocados polo Real decreto 16/2012, teñen rachado o principio de universalidade do sistema, situación que tamén temos denunciado recentemente estes días na Comisión de Sanidade.

Os problemas de acceso a residencias das persoas maiores de idade, ou a tramitación de axudas vinculadas á Lei de dependencia. A situación tamén dos emigrantes galegos retornados de Venezuela que están sen percibir as pensións que lles corresponden daquel país en virtude do correspondente convenio bilateral e que fai que en moitos casos a Seguridade Social está retirando os complementos a mínimos, a pesar tamén das sentenzas que se están ditando pola xurisdición do social en contra desta práctica.

Un caso paradigmático desta falta absoluta de sensibilidade coa emigración retornada ou, como insistimos moitas veces que querería retornar, pois a inacción do Goberno para resolver con Noruega a devolución das taxas indebidamente cobradas a gran cantidade de mariñeiros galegos que se embarcaran nos mercantes daquel país nos anos sesenta a noventa e que tamén temos denunciado de forma reiterada nesta Cámara.

E non sabemos nin temos información detallada, aínda que poida ser unha cuestión menor —pero igual non o é—, sobre se os embargos acordados neste outono pola xustiza arxentina sobre as contas bancarias da Delegación da Xunta de Galicia en Bos Aires teñen afectado dalgún xeito os servizos que se prestan aos galegos alí residentes.

Os emigrantes galegos, tanto os que retornan como os que permanecen nos seus países de acollida, non son cidadáns galegos de segunda, nin fiscal nin sanitaria nin socialmente. Son suxeitos de deberes, si, pero, sobre todo, son suxeitos tamén de plenos dereitos. As políticas dirixidas á nosa emigración deben, ademais, de enfocarse coa necesaria sensibilidade e estar coordinadas para que o feito de emigrar, xa de por si unha carga, non supoña un menoscabo dos seus dereitos cidadáns.

E neste ámbito, dos dereitos civís e dos dereitos políticos, temos que apuntar os recentes informes da Xunta Electoral Central, o informe do 16 de novembro pasado, ou o propio Parlamento Europeo, que instou hai unhas semanas a España a mellorar substancialmente o procedemento de voto exterior, que ten caído dende o 30 % de participación nas eleccións

xerais de 2008 ao pouco máis do 5 % deste ano 2016, aínda que esta é unha cuestión que pola súa especial relevancia merece un debate específico que de seguro abordará esta Cámara.

Algúns destes eixes apuntan, aínda que só dunha forma moi enunciativa, polo propio documento de estratexia galega de acción exterior que actualmente se encontra en trámite de información e participación pública. Pero precísase profundar nestas claves e sobre todo tomar as correspondentes decisións sen máis demora. Se, ademais, pretendemos que retornen os mozos que nestes anos de crise teñen conformado unha nova oleada de emigración, as políticas que se desenvolvan teñen non só que garantir unha equiparación de dereitos senón ofertar verdadeiras oportunidades de emprego, de vivenda, de sanidade, en definitiva, un elenco de dereitos que facilite a volta a quen queira regresar á súa terra.

E non queremos ser en absoluto catastrofistas, como ás veces se nos quere trasladar; ao contrario, ser conscientes dos problemas do día a día, formular solucións, asignar recursos e precisamente o que os cidadáns precisan e demandan da acción política, e neste caso o que os emigrantes galegos nos demandan e demandan do Goberno galego.

Lembremos un dato tamén recente. Segundo a última estatística de emigración do INE, no ano 2012 emigraron de Galicia 4.212 persoas, pero é que en 2015 ascenderon a 6.286, situando a nosa Comunidade Autónoma no quinto lugar deste preocupante ránking durante os primeiros semestres deste 2016. Dígoo porque me chamaba a atención algunha referencia a estes datos de saldo migratorio que se facían na anterior comparecencia do presidente. Os datos do INE son evidentes. E teñamos en conta, ademais, que o saldo migratorio en España neste primeiro semestre de 2016 xa empeza a ser positivo, e a situación de Galicia non é esta precisamente.

Por iso, o noso grupo está a presentar as necesarias emendas aos orzamentos autonómicos de 2017 para un crecemento substancial dos programas da emigración, fortalecendo así tanto as políticas de axuda ante as situacións de desprotección, emprego, autoemprego, como, con especial intensidade, as políticas de retorno e de captación e recuperación do talento emigrado, dos mozos emigrados.

Temos, por certo, bos exemplos de novas estratexias integrais para a emigración retornada, e Andalucía é un deles precisamente, unha comunidade que, por certo, merece o máximo respecto e solidariedade de todos os grupos desta Cámara.

¿Cal é a estratexia do Goberno galego precisamente durante este novo mandato para fomentar o retorno dos emigrantes galegos en plenitude de dereitos? Neste sentido, precisamente, e fiando coa comparecencia anterior do señor presidente a instancia da pregunta do noso portavoz, as cuestións que estamos a formular en materia de emigración inciden intensamente non só nas de natalidade, por certo, nas claves da demografía e do gran problema que temos en Galicia.

Neste sentido, precisamente queremos tamén presentar esta proposición non de lei instando o Goberno de Galicia a elaborar unha estratexia integral específica para este mandato, para o período 2017-2020, para os galegos retornados, coa plena participación das asociacións que os representan e das comunidades galegas no exterior, sendo un eixe sempre principal desta estratexia as políticas que promovan o retorno de mozas e mozos.

Quero dar as grazas pola súa atención e quero agradecer moi especialmente a presenza de representantes de asociacións que defenden os dereitos dos emigrantes galegos retornados.

Moitas grazas e nada máis, señor presidente. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Díaz Villoslada.

Intervención dos grupos.

Grupo Parlamentario de En Marea, señora Chao.

A señora CHAO PÉREZ: Bo día.

Señorías, con razón din que o ser humano é o único que tropeza dúas veces coa mesma pedra, ou tres ou catro ou as que faga falla. Así pasa sobre todo coas ministras e ministros do Partido Popular, que, despois de marabillarnos co concepto de mobilidade exterior, veu o ministro de Asuntos Exteriores e falou de que a emigración enriquece, abre a mente e fortalece habilidades sociais. Semella que falaba de auténticos Fhileas Fogg que mudaron as viaxes en globo por vós *low cost* en Ryanair, porque, claro, nun país no que sobra o traballo, os salarios non paran de medrar e a mocidade se independiza con vinte e cinco anos, habería que ser auténticos aventureiros e aventureiras para coller as maletas, deixar todo atrás e ir descubrir mundo; iso é ser millonario, como era o personaxe da novela de Julio Verne. Ese é o país do que imaxino que fala o ministro de Exteriores. Lamentablemente, ten pouco que ver co país no que vivimos a xente do común e moito menos coa realidade que viven os emigrantes.

Poderíamos falar, por exemplo, da realidade das *au pair*. Igual nesta sala esta palabra é bastante descoñecida. Falo dunha realidade que imaxino que saberán. Afecta sobre todo as mulleres. Un claro exemplo da división sexista do traballo que deixa para nós a invisible economía dos coidados. As *au pair* son a versión actual das asistentas internas; de feito, non teñen nada de novidoso; xa nas casas burguesas do século XIX en París se contrataban mozas de provincias, que logo foron substituídas nos anos cincuenta por mulleres inmigrantes españolas.

Como daquela, estamos falando de empregos invisibles, realizados moitas veces sen documentos nin dereitos e con condicións claramente abusivas. E non, non o dicimos nós, non é o discurso catastrofista de En Marea, senón que o di a Unión Europea nun informe realizado recentemente sobre a materia. Así que si, cincuenta anos despois para volver a un dos capítulos máis tristes da nosa historia recente. Pois ben, vostedes poderán chamarlle enriquecemento e amplitude de miras. Para nós isto chámase explotación, chámase precariedade e desigualdade, chámase falta de expectativas e chámase fracaso do seu modelo neoliberal e as súas políticas.

Lamento que o presidente non estea xa aquí, gustaríame; estaba pensando: ¡Dios!, vai quedar. Porque quixera explicarlle que as cifras nas que insiste son claramente insuficientes. Non o digo eu, dino os expertos, que din que deberíamos multiplicar ata por cinco as cifras do INE. Polo tanto, insistir en usar esas cifras é unha burla.

A realidade —sábeno ben— non cabe nunhas cifras que intencionadamente empequenecen un auténtico drama para as familias deste país. Ignorancia ou burla, depende de para quen. Poderíamos preguntar, por exemplo, ás nais e aos pais dos miles de mozos e mozas que tiveron que marchar dende o inicio da crise; é doado velos estes días nos aeroportos; poderían achegarse. Poderían preguntar tamén ás familias que teñen cadeiras baleiras neste Nadal, que tratan de suplir con chamadas por Skype. Os avós e avoas que contan os días que tardarán en volver abrazar os seus netos e que non saben canto terán que agardar de novo. A todas as persoas que están lonxe e non foron quen de xuntar o diñeiro para volver este Nadal ou teñen que traballar nestas datas. Oxalá pensen en todos e todas elas antes de votar a súa proposta.

Para vostedes isto igual non é unha traxedia, pero coido que non sería tanto pedir que entendan que, antes de falar, ademais de responsables políticos, que deben ser rigorosos coas cifras, deberían ter un mínimo de empatía coas persoas que sofren, que teñen a súa familia dividida nestas Navidades e que vostedes maltratan cando insisten en menosprezar a súa realidade.

Miles de persoas expulsadas polas políticas austericidas, que soamente lles deixan tres opcións vitais: paro, precariedade ou emigración, e que lamentablemente nin sequera son tres opcións excluíntes.

Insisten no erro e insisten tamén no uso de eufemismos para non chamar as cousas como o que son. Porque, señorías, non é iniciativa, senón necesidade; non é inquietude, senón desesperación; e dende logo non se trata de buscar novos horizontes, senón que estamos falando de persoas que se viron forzadas a emigrar para buscar unha vida digna que aquí lles impediron.

¿E que fai o Goberno ante esta situación? Pois sacar peito dun programa de retorno orzado en 150.000 míseros euros neste ano e do que, segundo vostedes, se beneficiaron trescentas persoas, trescentas persoas. Tiven que revisar o vídeo do pleno anterior para asegurarme de que non me equivocara anotando a cifra, porque sacar peito de que en cinco anos retornaron trescentas persoas despois de que, coas xa comentada ridículas cifras do INE, marcharon duascientas mil ou de que houbo dezaioito persoas beneficiadas das subvencións ao emprendemento, parecíame excesivo ata para o señor Tellado.

¿Ou quérennos dicir que lles dá igual ou asumen con total tranquilidade a súa propia incapacidade? Para nós é claramente insuficiente. Dende En Marea seguiremos traballando para facer deste un país do que a xente non teña que marchar e sexa un lugar ao que a nosa xente queira e sobre todo poida regresar.

Por iso votaremos «si» á proposición non de lei do PSdeG e presentamos unha emenda de adición para adoptar as medidas necesarias para eliminar os obstáculos que dificultan ás persoas galegas retornadas o acceso ás bolsas de traballo, ás prestacións e aos beneficios sociais existentes, de xeito que se restablezan todos os seus dereitos sociais sen que se lles poida exixir un período mínimo de residencia, porque para En Marea os dereitos non entenden do lugar no que se resida. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Chao.

Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego, señor Bará.

O señor BARÁ TORRES: Bo día.

Parece que este asunto non interesa moito no Goberno, tendo en conta a clamorosa ausencia nas filas do banco azul, e no grupo maioritario pois parece que tampouco quedou aquí unha parte do grupo de garda, pero tampouco hai unha asistencia moi numerosa.

En canto á proposta do Grupo Socialista, o Grupo do BNG vai votar a favor, aínda que nos parece un tanto difusa. A exposición de motivos fai referencia a diversos tipos de emigración, a realidades moi diversas: á emigración histórica a países latinoamericanos por un lado, á emigración a Europa na segunda metade do século XX, á emigración xuvenil, a máis actual, a especificamente xuvenil, que son realidades complexas, diversas, que requiren tamén solucións diferentes e nas que é importante tamén establecer dalgunha maneira prioridades, articular respostas a realidades e problemas concretos como, por exemplo, o dos mariñeiros enrolados en barcos noruegueses que reclaman o que é xusto, o cobro das súas pensións, e que precisan dun apoio claro e contundente do Goberno do Estado para reclamar os seus dereitos ante os tribunais, xa que o Goberno noruegués non admite a súa reclamación ante os tribunais noruegueses e os tribunais europeos, e estes mariñeiros, que son na súa maioría, o 90 %, cidadáns galegos, están abandonados á súa sorte porque non contan co apoio do Goberno do Estado e tampouco do Goberno galego.

Ou o caso da dobre tributación das pensións dos emigrantes retornados, que é outra clarísima inxustiza e que require tamén dunha solución por parte do Goberno do Estado do Partido Popular, facendo se é preciso as reformas legais necesarias. E xa houbo acordos neste sentido no Parlamento tanto galego como estatal. E é precisa tamén a presión do Goberno galego para que se tomen estas medidas.

Queremos que se acabe con esta infame persecución fiscal á que se ven sometidos os emigrantes retornados galegos, que se ven sometidos a esta persecución fiscal ao mesmo tempo que se aprobaba unha amnistía fiscal escandalosa para defraudadores convictos. Ou que vemos como teñen un tratamento fiscal grandes corporacións que elixen onde lles convén pagar os impostos, é dicir, en que paraíso fiscal lles convén pagar os impostos —iso si, todo moi legal, todo moi indecente—.

E tamén hai que afrontar solucións para a situación da emigración histórica, a países sobre todo de Latinoamérica. Son situacións tamén diversas que requiren solucións distintas, en materia de prestación social, de prestacións asistenciais, de favorecer o retorno da segunda e terceira xeración, con políticas activas de integración laboral, desde logo compartidas, mellor dotadas que as que teñen vostedes no seu orzamento, porque desde logo con 150.000 euros non é suficiente, non é suficiente claramente.

E despois está o tema da emigración xuvenil actual, que ten características de auténtico drama nacional e que debe ser desde logo unha prioridade nesta lexislatura, polo seu impacto

económico, polo seu impacto social, polo seu impacto demográfico, porque ten custos excesivamente elevados para o noso país. Hai un estudo do Consello da Xuventude que cifra en 5.400 millóns de euros o custo que vai ter para Galiza nos próximos dez anos a emigración xuvenil, e é algo desde logo que non podemos permitir.

Con estas previsións, como xa se falou neste pleno de evolución demográfica, dende logo para Galiza, que prevé perder 230.000 habitantes en quince anos, é unha redución do 45 % da poboación de entre 30 e 39 anos. É un drama desde logo. Estas previsións do IGE destrozan ese slogan que nos brindou no pleno de investidura o señor Feijóo cando dixo que Galicia coas políticas do Partido Popular ía ser o mellor lugar para nacer; desde logo, estas previsións de futuro destrozan eses anuncios propagandísticos do Partido Popular.

Polo tanto, o que pedimos desde o BNG e queremos que se concrete tamén —e xa o fixemos mediante unha proposta concreta, do plan Retorna— é que se doten medios, o 1 % do orzamento —e imos facer tamén as nosas emendas nese sentido—, a dotación económica para que haxa partidas para promover políticas que favorezan o retorno da xente moza para que teñan posibilidades de integración laboral no mundo da investigación, nos nosos sectores produtivos, e tamén con medidas de apoio ao emprendemento ou de políticas de vivenda.

Polo tanto, apoiamos a proposición do Grupo Socialista, aínda que entendemos que é moi difusa, que mestura realidades moi diversas e que haberá que concretar en todo caso despois, no caso de que se aprobe, cun conxunto de medidas articuladas e onde se establezan claramente prioridades e sobre todo se doten de partidas económicas para poder resolver e afrontar con garantías este gravísimo problema social e nacional. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Bará.

Grupo Parlamentario Popular, señora Rodríguez Arias.

A señora RODRÍGUEZ ARIAS: Grazas, señor presidente.

Bo día a todos os deputados e deputadas. Bo día tamén aos representantes das asociacións de emigrantes galegos.

Señor Díaz, efectivamente, como vostede asegura na súa iniciativa e tamén na súa intervención de agora mesmo, o retorno das persoas emigrantes é unha prioridade para o Goberno galego. E é unha prioridade que non só se plasma nunha intervención do presidente da Xunta, é unha prioridade que se plasma nos orzamentos da Xunta para o ano 2017, que estamos a tramitar neste Parlamento.

Concretamente, se falamos de partidas, a min gustaría dicir que a partida da Secretaría Xeral de Emigración para o ano 2017 supera os 8,7 millóns de euros. Porque se falamos de cifras, porque as políticas se executan con orzamentos, hai que especificar que son 8,7 millóns de euros o orzamento para a Secretaría Xeral de Emigración para o ano 2017. ¿En que se traduce isto? Pois tradúcese en máis recursos para as persoas, para os galegos emigrantes, e tradúcese en máis recursos para os galegos que queren retornar.

¿E que solicitan vostedes nesta iniciativa? Vostedes o que solicitan é que a Xunta de Galicia elabore unha estratexia integral para os galegos retornados. Pero ¿saben vostedes que Galicia xa conta cun plan de emigración e retorno, concretamente para o período 2014-2016? ¿Vostedes saben que Galicia conta cun plan para garantir a atención, para garantir a asistencia e para garantir a protección aos galegos residentes no exterior? ¿Vostedes saben que a Xunta de Galicia ten un plan para fomentar o retorno daquelas persoas que queiran volver a Galicia? ¿Vostedes saben que este plan conta cun orzamento de máis de vinte e cinco millóns de euros? ¿Vostedes saben que este plan foi consensuado coa Comisión Delegada do Consello das Comunidades Galegas, que é o máximo órgano de representación estable na diáspora? E, ademais deste plan que remata agora no 2016, vaise presentar o segundo plan, do período 2017-2019, a principios do ano que vén; xa está rematado, xa está negociado, xa está orzado.

E, se falamos de medidas, podemos falar, e se falamos de mozos, podemos falar desas becas, unha nova actuación que pon en marcha a Xunta de Galicia para fomentar que os mozos residentes no exterior veñan estudar a Galicia e queden residindo en Galicia. Para iso, ¿que fai a Xunta de Galicia? Pon en marcha unhas becas que van cubrir os gastos de desprazamento, os gastos da matrícula, os gastos de aloxamento e os gastos de manutención, coa finalidade de garantir a súa permanencia no territorio galego unha vez que rematen os seus estudos. E, ademais, cando rematen os seus estudos, este programa elabora un itinerario personalizado para cada un destes mozos e mozas para a súa inserción laboral en empresas galegas. Isto se falamos dos mozos.

Se falamos de axudas económicas para os emigrantes, temos axudas específicas para paliar situacións de precariedade, non só dos emigrantes galegos que queren retornar, senón dos galegos que neste momento viven na emigración. Porque sabemos que hai países que teñen escasa ou nula protección social e protección sanitaria, e Galicia e o Goberno galego está con eles, cun investimento de dous millóns de euros para poder axudalos neses momentos. E é un orzamento co que cada ano 8.000 familias galegas no exterior con dificultades poden mellorar a súa prestación social e sanitaria grazas a estas axudas.

E hai axudas ao autoemprego e á creación de empresas para aqueles galegos que queiran retornar, e hai axudas extraordinarias, urxentes, para aqueles galegos que retornan e teñen que facer fronte aos gastos do seu retorno.

E, ademais, a Xunta reforza o apoio ás comunidades galegas no exterior, cun orzamento de 1,6 millóns de euros, para prestación de servizos sociais, para prestación de servizos sanitarios en países con coberturas moi limitadas ou inexistentes.

Polo tanto, estamos falando de que Galicia conta cun plan integral de emigración e retorno; que Galicia conta cun orzamento, concretamente a Secretaría Xeral de Emigración, de vinte e cinco millóns de euros; que Galicia conta con medidas específicas para atender e apoiar os nosos galegos no exterior, pero tamén para apoiar os galegos que queren retornar a Galicia; que contamos con medidas para que os mozos volvan a Galicia; e que se conta con orzamento para apoiar.

Eu só lles vou pedir unha cousa antes de rematar: non fagan demagogia coa sanidade, non a fagan, a sanidade é unha cousa moi seria, os emigrantes retornados teñen asegurada a asistencia sanitaria, retornan a Galicia e teñen todo o dereito da asistencia sanitaria universal, e estano

tendo, e aqueles galegos que retornan temporalmente tamén teñen asegurada a asistencia sanitaria, e tamén teñen asegurada a asistencia sanitaria as persoas emigrantes en situación irregular.

Polo tanto, coa sanidade non manipulen, por favor. Grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Rodríguez Arias.

Grupo autor da proposición non de lei, señor Díaz Villoslada.

O señor DÍAZ VILLOSLADA: Grazas de novo, señor presidente.

En relación coas intervencións dos grupos, por orde de intervención, quero agradecer os apoios que están a prestar tanto o Grupo de En Marea como o Grupo do BNG. Entendemos que a emenda de adición do Grupo de En Marea é perfectamente incorporable á nosa proposición non de lei. E si que é certo que sobre o tema, a problemática *au pair* poderíamos falar moito de cando son as situacións de saída dese falado enriquecemento por parte do ministro e de saída realmente de buscar emprego fóra dunha forma absolutamente centrada nas mulleres.

Tamén quero agradecer o apoio que vai recibir esta PNL por parte do BNG. A min o único que me gustaría precisar é que a intención non era presentar precisamente unha proposición difusa, senón unha proposición aglutinadora dun conxunto de problemáticas que nos están chegando de distintas plataformas da emigración retornada, para facer ver nesta Cámara que si existe unha necesidade de abordar dunha forma integral toda a problemática da emigración, sen prexuízo, evidentemente, de que cada unha desas cuestións que se están formulando requiren de iniciativas específicas, que xa temos presentado ou presentando tanto en materia de IRPF como en materia da problemática de Noruega, como en materia da falta de pagamentos de pensións aos retornados de Venezuela, e así sucesivamente, e, por suposto, en materia de voto exterior, que haberá que tratar esa cuestión.

Por iso que a intención era aglutinar unha serie de problemáticas, porque é así precisamente como se nos están facendo chegar por parte das plataformas, que en definitiva son as que nos manifestan os problemas e aos que temos que darlles resposta.

Señora Rodríguez Arias, é certo que pode que exista ese plan, que remata precisamente no 2016, e a partir de aí precisamente é por esa razón pola que nós entendemos que é necesario absolutamente abordar unha estratexia integral en materia de emigración nas súas diferentes perspectivas.

Se é certo que iso é así, precisamente en materia orzamentaria, nós, como dicía, estamos presentando necesariamente emendas por importe superior a catro millóns de euros, porque realmente o único incremento que se está a facer nestes orzamentos en fase de proxectos, segundo o que o outro día se comentaba na correspondente comparecencia na Comisión de Orzamentos, era a nova liña de bolsas para excelencia de mozos e mozas emigrados.

En principio, salvo que teña eu os datos mal, esa liña atendería, en principio, exclusivamente cen mozos ou mozas, segundo esa repartición dos 500.000 euros. Entón, entendemos que

pode ser un apuntamento, pero non é en absoluto ambicioso para tratar ou ben que retornen os mozos e mozas que teñen emigrado ou saído por razóns absolutamente laborais; entón, é por iso que nós estamos precisamente a formular un incremento substancial deses orzamentos en materia de emigración.

Se todo o que vostede comentou está a paliar todas as problemáticas que nos formulan as plataformas de emigración, posiblemente non estarían aquí as plataformas e non estaríamos tratando de visualizar unha problemática xeral.

O señor PRESIDENTE: Remate, por favor.

O señor DÍAZ VILLOSLADA: En todo caso, garantir o maior retorno posible, garantir o retorno dos mozos con talento, incidir na demografía e incidir na economía e incidir no futuro de Galicia. Por iso cremos que esta aposta debe ser máis forte da que nos están a presentar neste futuro inmediato, como son os orzamentos de 2017.

Nada máis e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Díaz Villoslada.

Votacións das proposicións non de lei

O señor PRESIDENTE: Rematado o debate sobre as proposicións non de lei, comezamos coas votacións.

En primeiro lugar, votamos a proposición non de lei do Grupo Parlamentario Popular por iniciativa de don Martín Fernández Prado e doce deputados/as máis.

Non foron aceptadas as emendas do Grupo Socialista nin do Grupo de En Marea.

Votamos.

Votación da Proposición non de lei do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de D. Martín Fernández Prado e doce deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e as demandas que debe realizar ao Goberno central para a modernización da liña ferroviaria entre Lugo e Ourense, a través de Monforte de Lemos, e a conexión en alta velocidade de Lugo coa Meseta.

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 50; abstencións, 19.

O resultado da votación é positivo.

En consecuencia, queda aprobada esta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos agora a proposición non de lei do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego por iniciativa de dona Olalla Rodil Fernández e cinco deputados/as máis.

Votamos.

Votación da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de Dª Olalla Rodil Fernández e cinco deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para acadar a mesma carga lectiva en galego que en castelán nos distintos cursos da ESO

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 32; votos en contra, 37.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitada esta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos agora a proposición non de lei do Grupo Parlamentario de En Marea por iniciativa de dona María de los Ángeles Cuña Bóveda e dona Luca Chao Pérez.

Votamos.

Votación da Proposición non de lei do G. P. de En Marea, por iniciativa de Dª María de los Ángeles Cuña Bóveda e Dª Luca Chao Pérez, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego en relación co cumprimento da lexislación vixente en materia de igualdade no eido do ensino

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 32; votos en contra, 37.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitada esta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos agora a proposición non de lei do Grupo Parlamentario Socialista por iniciativa de dona Patricia Vilán Lorenzo e tres deputados/as máis.

Hai pendente unha transacción.

Si, señora Prado.

(A señora Prado del Río pronuncia palabras que non se perciben.) (A señora Vilán Lorenzo pronuncia palabras que non se perciben.)

Pero vostede, se quere a transacción, tamén ten dereito. Claro, eu xa mirei para vostede. Non me viu, non me viu.

A señora VILÁN LORENZO: Grazas, presidente.

Difícil que mirase para min se lle deu a palabra á señora Paula Prado, pero, bueno, non pasa nada.

O señor PRESIDENTE: Mirei primeiro para vostede coa intención de darlle precisamente a palabra.

A señora VILÁN LORENZO: Presidente, a transacción non é posible porque o acompañamento personalizado, que está de feito no texto da iniciativa e na propia numeración, non é aceptado polo Partido Popular.

Grazas.

O señor PRESIDENTE: Grazas. Non hai polo tanto transacción.

Se non é correcto, a ver, ¿hai transacción ou non hai transacción? (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) Non, ela di que non hai transacción (*Murmurios.*)

Eu o que quero é, se é posible, que volvan falar e se poñan de acordo, isto por encima de todo. ¿Non é posible iso? Pois, se non é posible, non temos nada que facer. (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) Non, non, síntoo, non é posible, pero non quere ela chegar a unha transacción. Señora Prado, non se esforce, non quere chegar a unha transacción. Xa está, imos votar como está.

Votamos.

Votación da Proposición non de lei do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de Dª Patricia Vilán Lorenzo e tres deputados/as máis, sobre as demandas que debe realizar o Goberno galego ao Goberno central para incrementar o número de xulgados especializados en violencia de xénero en Galicia, así como a formación específica e periódica na materia en todos os sectores da xustiza e a posta en marcha do acompañamento xudicial personalizado.

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 32; votos en contra, 37.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitada esta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos agora a proposición non de lei sobre actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para loitar contra a violencia de xénero no medio rural.

En concreto, parece que houbo unha aceptación, segundo me escriben aquí, dunha emenda *in voce* do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego e tamén se acepta a votación por puntos.

Entón, votaríamos por separado. ¿Pódese agrupar algún ou todo xunto? Por separado. Son tres puntos —teño entendido—.

Votamos en primeiro lugar o punto primeiro desta proposición non de lei.

Votamos.

Votación do punto primeiro da Proposición non de lei do G. P. de En Marea, por iniciativa de Dª Paula Quinteiro Araújo e tres deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para loitar contra a violencia de xénero no medio rural

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 69.

O resultado da votación é positivo.

En consecuencia, queda aprobado o punto primeiro desta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos o segundo punto desta proposición non de lei.

Votamos.

Votación do punto segundo da Proposición non de lei, do G. P. de En Marea, por iniciativa de Dª Paula Quinteiro Araújo e tres deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para loitar contra a violencia de xénero no medio rural

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 69.

O resultado da votación é positivo.

En consecuencia, queda aprobado o punto segundo desta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: E votamos, por último, o terceiro punto da proposición non de lei.

Votamos.

Votación do punto terceiro da Proposición non de lei, do G. P. de En Marea, por iniciativa de Dª Paula Quinteiro Araújo e tres deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego para loitar contra a violencia de xénero no medio rural

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 32; votos en contra, 37.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitado o punto terceiro desta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Pasamos a votar agora a proposición non de lei do Grupo Parlamentario do Bloque Nacionalista Galego por iniciativa de don Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis.

Parece ser que non se acepta a emenda do Grupo Parlamentario Socialista e se acepta a votación por puntos. Son tres puntos. ¿Pódense agrupar ou un a un? Un a un.

Comezamos votando o primeiro punto da proposición non de lei.

Votamos.

Votación do punto primeiro da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de D. Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e a demanda que debe realizar ao Goberno central en relación coa actividade da planta de produción de cloro de Elnosa en Lourizán, en Pontevedra

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 19; votos en contra, 37; abstencións, 13.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitado o punto primeiro desta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos o segundo punto da proposición non de lei.

Votamos.

Votación do punto segundo da Proposición non de lei do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de D. Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e a demanda que debe realizar ao Goberno central en relación coa actividade da planta de produción de cloro de Elnosa en Lourizán, en Pontevedra

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 19; votos en contra, 37; abstencións, 13.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitado o punto segundo desta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: E votamos, por último, o terceiro punto da proposición non de lei.

Votamos.

Votación do punto terceiro da Proposición non de lei, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, por iniciativa de D. Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego e a demanda que debe realizar ao Goberno central en relación coa actividade da planta de produción de cloro de Elnosa en Lourizán, en Pontevedra

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 32; votos en contra, 37.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitado o punto terceiro desta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Votamos agora a proposición non de lei do Grupo Parlamentario Popular por iniciativa de don Aurelio Alfonso Núñez Centeno e catro deputados/as máis.

Hai unha oferta de transacción —teño entendido— co Grupo Parlamentario Socialista e non acepta a emenda do Grupo Parlamentario de En Marea. ¿Hai algunha transacción?

Ten a palabra.

A señora RODRÍGUEZ-VISPO RODRÍGUEZ: Si, señor presidente, hai unha transacción. Engadimos o punto 5 da emenda do Grupo Socialista, que quedaría como punto 2 na nosa iniciativa.

O señor PRESIDENTE: ¿O punto 5 do Grupo Socialista e quedaría no punto 2 da iniciativa? *(A señora Rodríguez-Vispo Rodríguez pronuncia palabras que non se perciben.)* Votamos esta transacción.

Votamos.

Votación do texto transaccionado da Proposición non de lei, do G. P. Popular de Galicia, por iniciativa de D. Aurelio Alfonso Núñez Centeno e catro deputados/as máis, sobre as actuacións que debe levar a cabo o Goberno galego co fin de reducir o diagnóstico tardío da infección por VIH, ou sida.

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 50; abstencións, 19.

O resultado da votación é positivo.

En consecuencia, queda aprobada esta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: E votamos, por último, a do Grupo Parlamentario Socialista.

Acepta a emenda de En Marea.

Votamos.

Votación do texto transaccionado da Proposición non de lei, do G. P. dos Socialistas de Galicia, por iniciativa de D. Juan Manuel Díaz Villoslada e cinco deputados/as máis, sobre a elaboración polo Goberno galego dunha estratexia integral para os galegos retornados, para o período 2017-2020, coa participación das súas asociacións representativas e das comunidades galegas no exterior

Efectuada a votación, deu o seguinte resultado: votos a favor, 32; votos en contra, 37.

O resultado da votación é negativo.

En consecuencia, queda rexeitada esta proposición non de lei.

O señor PRESIDENTE: Abrimos as portas.

¿Perdón? (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*)

(*O señor Fernández Leiceaga pide a palabra.*)

¿Si, señor Leiceaga? ¿Para que quere a palabra? (*O señor Leiceaga Fernández pronuncia palabras que non se perciben.*)

¿Perdón?

Déanlle voz. Pode falar agora.

O señor FEERNÁNDEZ LEICEAGA: Si, é unha suxestión para as sucesivas votacións, porque, sobre todo, cando hai emendas *in voce*, é difícil saber exactamente o que estamos votando. Entón, eu pediría que neses casos ou ben se facilite unha copia da emenda ou, se non, que se dea lectura á mesma. Sei que é un pouco máis moroso —digamos— pero necesario para saber exactamente o que votamos.

Grazas.

O señor PRESIDENTE: Ten razón, así se fará.

Pasamos a debater agora o punto cuarto da orde do día, toda vez que foi aprazada a segunda.

Interpelación de Dª Ana Belén Pontón Mondelo e cinco deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a política do Goberno galego en relación coa violencia de xénero en persoas menores de idade

O señor PRESIDENTE: Para formular a interpelación ten a palabra a señora Pontón.

A señora PONTÓN MONDELO: Bo día de novo a todos e todas.

Gustaríame, antes de entrar polo miúdo nalgunhas das cuestións que hoxe lle queremos plantexar, facer algunha reflexión. A primeira é que, efectivamente, a violencia machista é a violencia que se exerce contra as mulleres polo simple feito de sermos mulleres. Nós non cremos que isto sexa unha lacra, isto é un problema político, este é un problema social, e claramente o que está detrás é o mantemento dun réxime patriarcal onde se asenta a crenza do poder masculino e o sometemento das mulleres; polo tanto, estamos falando dunha violencia que é histórica e estrutural.

Tamén quero deixar moi claro que o noso grupo sempre o dixo —e repítoo hoxe con absoluta clareza—, e é que non pensamos que hai solucións máxicas nin que a violencia de xénero a vaíamos erradicar chiscando os dedos dunha man. Con todo, o que non se pode é abrazar a tese de que todo está ben, de que non podemos evitar que exista violencia contra as mulleres, porque esa é unha tese que nos sitúa nun calexón sen saída e que, ademais, naturaliza a violencia contra as mulleres como un fenómeno normal. Polo tanto, esa é para nós a primeira idea que hai que desterrar. E hai que lanzar unha mensaxe de que a violencia é derrotable,

pero que para acabar coa violencia hai que acabar co machismo e poñer en cuestión un sistema claramente desigual, un sistema patriarcal.

Hai unha segunda cuestión que a nós nos parece importante sinalar neste debate. Estamos asistindo a un repunte da violencia machista, un repunte que claramente o que nos indica é que hai cousas que non se están facendo ben e que hai unha reacción fronte á liberdade das mulleres. E neste momento nós o que cremos é que a pregunta oportuna que temos que facer non é por que seguen asasinando mulleres; a pregunta é: ¿por que se asasinan mulleres?

Hai unha realidade que eu creo que é coñecida. Tampouco penso que este sexa un problema de datos e de cifras oficiais, mais si me gustaría salientar algunhas, señor Rueda, porque creo que son importantes para as reflexións que nós temos que facer non só no que se refire á violencia de xénero no caso dos menores senón en xeral, porque, efectivamente, a violencia no caso dos menores o que está é reproducindo un estereotipo que se produce na sociedade.

Se collemos os datos de 2015 —que certamente foi un ano dramático— en relación co número de mulleres asasinadas, temos unha primeira realidade que a nós nos parece preocupante, e é que nese ano foron asasinadas oito mulleres na Galiza, e significaban o 13,33 % das mulleres que foron asasinadas no conxunto do Estado español. Pero ese mesmo ano viamos como o número de denuncias en Galiza se situaba ao redor do 5 % do total de denuncias do Estado. Isto quere dicir que en Galiza hai un problema, e é que hai poucas denuncias en relación coa violencia de xénero se temos en conta a media estatal.

E isto debe de preocuparnos, porque os estudos o que nos indican —se non me equivoco, e pode corrixirme vostede, señor vicepresidente— é que as denuncias que chegan aos xulgados son unha parte moi pequena. Estímase que entre un 10 e un 20 % —un 20 % se somos optimistas—. Isto quere dicir que estamos falando dunha realidade moito maior que a que están dando as cifras oficiais e que debe de preocuparnos que existan tan poucas denuncias nos xulgados, porque iso significa que hai moitas mulleres que están padecendo en absoluta soitude o que é un crime e, polo tanto, que non se están perseguindo delitos que se producen no noso país.

E este ano volvemos ver tamén —e é outra cifra que me gustaría compartir porque creo que nos debe de levar a reflexionar sobre o que non está funcionando— que hai un 40 % de ordes de protección que son denegadas en Galiza —son as cifras do ano 2015—. E é que isto significa que hai unha porcentaxe máis alta de denegacións de ordes de protección en Galiza que no conxunto do Estado. Nós pensamos que isto debe levar polo menos a reflexionar sobre se a xustiza en Galiza está ben ou mal dotada. Eu acabo de levar unha decepción, porque creo que é unha moi mala noticia que hoxe o Partido Popular votara en contra de que se creen máis xulgados específicos de violencia de xénero. É que realmente isto pon de manifesto como non hai un compromiso firme, como vemos, nesta cuestión.

Eu son tamén das que creo que no debate de violencia de xénero non vale para nada o de «e ti máis», o debate partidista, o debate curtopracista, e que temos que ter capacidade real para analizar que cousas están fallando, onde podemos avanzar e se realmente se están poñendo todos os medios suficientes, en dúas direccións: na prevención e na investigación e,

en segundo lugar, en algo que creo que nos debe remover por dentro, e é que hai que garantirles ás mulleres que denuncian que van ter todo o apoio e toda a protección.

E con realismo e sen acritude o que digo é que o sistema está fallando neste punto, porque claramente hai mulleres que acoden ao sistema xudicial, que acoden ao sistema social e que non se lles está garantindo a súa integridade física, non se lles está garantindo a súa vida. E iso é un problema grave, que teremos que ver se os recursos son suficientes ou se os que hai non están ben coordinados e están funcionando mal, se haberá que poñer en cuestión o sistema que introduce o nivel de risco das mulleres que solicitan unha orde de protección. Ao mellor esa estatística non está funcionando ben.

O que non pode ser é que viramos, como vimos o ano pasado, que no conxunto do Estado español unha parte moi importante das mulleres que foron asasinadas solicitaran axuda e estimábase que aí non había un alto grao de perigosidade. Seguramente os criterios que se están utilizando para avaliar esa perigosidade non funcionan e haberá que revisalos e haberá que requirir que isto se faga.

Eu agardo que hoxe o Goberno nos dea aquí unha valoración dun problema que nós consideramos grave, que, como dicía, é un síntoma —o incremento que vimos que se produciu na violencia en menores—. Estamos falando de datos do Estado. A min gustaríame que puidéramos ter datos tamén para coñecer a realidade galega, non sei se o vicepresidente os ten e nos pode ilustrar. En todo caso, nas estatísticas oficiais que nós podemos consultar eses datos non aparecen.

Pero eses datos dinnos que no ano 2015 houbo un repunte moi importante da violencia contra mozas no conxunto do Estado español e tamén un repunte moi importante dos agresores que eran menores de idade. ¿E isto que significa? Que hai unha reprodución dos roles. E tamén vemos como nesas novas xeracións as medidas —en teoría— coeducativas non están cumprindo a función que deberían de cumprir. Eu tamén o teño moi claro: mentres o conxunto da sociedade non modifique esas pautas de comportamento, non se pode responsabilizar os menores, que ao final o que están é reproducindo unhas pautas sociais. En todo caso, a nós o que nos parece é que hai que facer unha reflexión de fondo precisamente poñendo o foco en como se reproducen esas situacións.

Nese sentido a min paréceme que hai algunhas cuestións que sería interesante que hoxe puidéramos abordar en relación co funcionamento das leis, coa súa eficacia e co seu desenvolvemento. Nós cremos que hai leis que temos que mellorar para poder avanzar nun mellor tratamento da violencia. Témolos propostos aquí. O Partido Popular nunca quixo recoller ese guante. Sería importante definir ben de que estamos falando, e nós recollemos unha categoría conceptual como é a de feminicidio, que pensamos que axuda a categorizar mellor o que estamos facendo, e que cunha boa diagnose vai haber unha mellor resposta.

Tamén cremos que a ámbitos como a sensibilización, a formación, o rexistro, a investigación sobre violencia de xénero non se lles deu a importancia que teñen, e, de feito, destínanse moi poucos recursos. E se collemos a memoria que o Goberno remite ao Parlamento de desenvolvemento da lei veremos que son accións puntuais que non teñen un impacto global, e

que, polo tanto, nese ámbito temos moitas cousas que facer. E hai realmente un problema moi grave na formación, na sensibilización e na coordinación.

Mire, eu recoméndolle, señor vicepresidente, se ten un momento na súa axenda, que pare a ler dúas comparecencias que houbo neste Parlamento na Comisión non permanente para o estudo da igualdade na pasada lexislatura. Unha é dunha representante do Colexio de Avogacía de Galiza, onde dá datos e cuestións que son absolutamente solucionables única e exclusivamente con vontade e coordinándose, por exemplo, no ámbito da xustiza. Como temos moi pouco tempo, voulle relatar só algunhas, pero parecíame interesante traelas neste debate porque si que son cuestións que ademais non requiren un gran desembolso de recursos. Denunciaba a representante do Colexio Galego de Avogacía que hai unha falta de formación especializada e sensibilización no tratamento da violencia de xénero nos xulgados. E, ademais, estaba dicindo que, a pesar de que a formación é unha competencia que asume a Xunta de Galiza na lei, quen a está desenvolvendo son os colexios de avogacía.

Falábanos tamén de que hai unha falta de formación especializada nos médicos forenses do Imelga. Falábase de que o Centro de Coordinación de Protección, por exemplo, nalgúns casos non estaba informando ben as mulleres vítimas de violencia dos recursos, e contaba experiencias propias de mulleres que non sabían que existía un programa de atención psicolóxica para mulleres. E eu creo que iso é un problema grave, que o seu departamento debería de analizar e de ver se realmente este tipo de situacións se están producindo.

Falaba da necesidade de que tiveramos un protocolo forense de valoración de risco, porque se estaba demostrando que os que había fallaban.

Falábanos da necesidade de que houbera unidades de valoración integral, que estaban previstas na lei hai máis de dez anos...,

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate, por favor.

A señora PONTÓN MONDELO: ...e dicía que o seu funcionamento aquí era imprevisto.

E tamén estaba unha comparecencia da presidenta do Colexio de Psicólogos, que eu lle recomendo que se ten un pouco de tempo de verdade que a lea, porque está poñendo sobre a mesa algunhas das cuestións que nós hoxe traemos aquí. ¿Como pode ser que nós teñamos uns programas de atención a maltratadores, primeiro, que non son obrigatorios? Eu creo que deberíamos de dar ese debate. Pero, segundo, que exclúen os menores, cando estamos vendo que hai un repunte tamén da violencia. E nós queremos que este tipo de cuestións se traten.

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate, por favor.

A señora PONTÓN MONDELO: Eu remato aquí. E na miña segunda intervención fareille algunha proposta máis, señor vicepresidente.

Nós de verdade que cremos que Galiza necesita un pacto galego contra a violencia de xénero real, con prazos, con medidas, con compromisos. E que non nos conformemos co que levamos feito, porque, de verdade...,

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate, por favor.

A señora PONTÓN MONDELO: ...o conformismo non axuda a erradicar nin o machismo nin a violencia de xénero.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Pontón.

Ten a palabra o vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, don Alfonso Rueda.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Moitas grazas, señor presidente.

Señorías, moi bos días a todas e a todos.

En primeiro lugar, porque é a miña primeira intervención neste pleno, que é certo que non con carácter monográfico, pero si nunha gran parte está dedicado a falar no Parlamento e intentar atopar conclusións para a loita contra a violencia machista, o primeiro que quero facer, igual que xa fixo o presidente, é manifestar a máis enérxica condena dos dous asasinatos que aconteceron nas últimas semanas, de Ana e Elena, e por suposto de todos os asasinatos e de todas as violencias machistas que aconteceron ata o día de hoxe.

Xa son tres asasinadas neste ano en Galicia, máis de 1.000 no que vai de século en España, e, polo tanto, é unha situación da que dicía a señora Pontón que ela non quere falar de lacra; eu non sei se é lacra, pero dende logo que é un enorme problema en todos os eidos: problema social, problema político, problema estrutural e por suposto un problema que está sen solucionar. Eu agradézolle o ton, señora Pontón, porque creo que ese é o camiño.

Claro que, de verdade, se percibe conformismo, é unha percepción equivocada. Non hai un conformismo en absoluto. É que mentres haxa unha soa morte, mentres haxa un só caso de violencia machista, o problema está sen resolver. E, polo tanto, temos que seguir traballando, teremos que seguir adoptando medidas, teremos que seguir falando entre todos, pero por suposto que o problema está sen resolver, e, polo tanto, cando menos da nosa banda, conformismo, en absoluto.

Xa lle digo que non hai que resignarse. Eu coñezo os datos. Por suposto, todos os datos que teñamos nós e que lle poidan ser de utilidade pódollos facilitar. Eu hoxe nesta interpelación, porque vexo que vostede preguntaba, voume referir, porque ademais o tempo é o que é, ao que se refire á violencia machista na mocidade, nas idades máis temperás, pero por suposto todos os datos dos que dispoña a Vicepresidencia e a Xunta de Galicia pódenselle facilitar,

todos os datos estatísticos, e por suposto sen ningún problema. Os datos que vostede utiliza na exposición da súa interpelación creo que están extraídos, ademais, da memoria da propia Secretaría Xeral de Igualdade; polo tanto, coñecémolos perfectamente.

Hai outros estudos sobre este tema máis concretos. Incluso en xaneiro de 2015 —que seguro que tamén coñece vostede— a Delegación do Goberno para a Violencia de Xénero presentou un estudo moi significativo, e con datos moi concluíntes, sobre a percepción social da violencia de xénero na adolescencia e na xuventude, e alí dende logo dábanse a coñecer condutas que probablemente todos supoñiamos, incluso podíamos coñecer, pero que dende logo son moi preocupantes na mocidade española e, polo tanto, tamén na galega.

Dicía o estudo que, en xeral, a mocidade coñece ou dende logo ten acceso aos instrumentos de sensibilización, de asesoramento, de denuncia, ten cando menos as canles para poder coñecelo, pero que, aínda así, se dan condutas moi preocupantes. Que un de cada tres mozos considere inevitable e, se non inevitable, aceptable, en determinadas circunstancias —dicía o estudo—, que sexa normal controlar os horarios da parella, impedirlle á parella que vexa a súa familia ou as súas amizades, ou non permitir que a parella traballe, ou non permitir que estude, ou orientala sobre no que ten que traballar ou o que ten que estudar, ou dicirlle as cousas que pode ou non pode facer, son dende logo datos moi preocupantes, cando pensamos que isto se pode dar nun de cada tres mozos, comportamentos discriminatorios xa cando se están producindo, pero é que, ademais, é moito máis grave porque son sinais incipientes de que se poden anticipar manifestacións doutras condutas moito máis graves de maltrato.

E, polo tanto, dando resposta á súa primeira pregunta da interpelación, coñecemos estes datos, preocupánnos, e pensamos que o tema non está nin moito menos solucionado.

E por iso, co fin fundamental de axudar a que os mozos e mozas sexan capaces de recoñecer, en primeiro lugar, esas condutas, sobre todo despois de poder frealas, a Xunta de Galicia ten levado a cabo accións de sensibilización e prevención.

No ano 2016, empezando polo eido educativo, que eu creo que é a clave doutras moitísimas cousas neste e en moitos eidos, pero especialmente no que estamos a falar, incorporamos —coñecerao vostede— como materia autonómica de libre configuración a asignatura Igualdade de Xénero, para o curso escolar 2016-2017, no que estamos; somos a segunda comunidade autónoma que o fai. Elaborouse o I Plan de actuación para a igualdade nos centros educativos de Galicia 2016-2020, unha folla de ruta para involucrar toda a comunidade educativa, non só os mestres e mestras.

Estas iniciativas van continuar no vindeiro ano 2017, pero imos facer outras e noutros eidos. Ímoslles ofrecer aos concellos —creo que estruturas claves, administracións locais claves, pola súa cercanía, pola súa permeabilización do territorio, por moitísimas razóns—, nesa rede de entidades locais en contra da violencia de xénero, que se impliquen tamén ofertándolles actividades: obradoiros sobre violencia de xénero no novo contexto dixital. Hai que tomar moi en serio as novas de violencia de xénero que se dan a través das redes sociais.

Hai exposicións: «Á violencia de xénero... dille non!», «Cartas de Amor», exposicións itinerantes que estarán en todos aqueles concellos que así o desexen e que se impliquen na súa difusión; programas de asesoramento e terapia familiar en colaboración cos concellos; charlas informativas, a cargo do persoal do CRI, sobre as consecuencias da violencia en mulleres e nenos e nenas, pautas para a súa abordaxe.

Estamos a poñer en marcha e onte mesmo se presentaba na EGAP o proxecto «Gritando ao mundo», que é de intervención dirixida aos adolescentes en risco de exclusión social, para fomentar neles valores de igualdade, que se vai desenvolver nos centros de menores públicos en colaboración coa Fundación Juan Soñador.

En definitiva, señora Pontón, estamos facendo cousas, e por suposto se admiten todo tipo de suxestións, todo tipo de engádegas e todo tipo de críticas de xeito construtivo, que estou seguro de que van ser de xeito construtivo, vendo o ton da súa intervención.

E, seguindo coa formación aos profesionais, estamos a impartir ao persoal dos CIM —e despois falarei dos CIM, na segunda parte— e dos servizos sociais dos concellos obradoiros específicos para realizar con adolescentes. Tense iniciado un plan formativo en violencia de xénero, que se dirixirá aos profesionais da Rede Galega de Información Xuvenil, precisamente para seguir incidindo neste eido.

No Observatorio Galego de Violencia de Xénero, o grupo de traballo 3 —seguro que vostede coñece o dato que lle vou dicir—, na área de sensibilización e prevención, hai un módulo específico de abordaxe da violencia de xénero coa mocidade dende o ámbito educativo.

Xa lle digo: estas son iniciativas que se están facendo, actividades que temos que promover como administración, para un problema que nin moito menos está resolto, e para o que —insisto— se admiten todas as suxestións que veñan no sentido construtivo.

Sobre a pregunta que me facía no programa «Abramos o círculo», efectivamente se marca dentro dun programa de colaboración que temos co Colexio Oficial de Psicoloxía de Galicia, e que leva funcionando moitos anos xa, dende o ano 2001, e que dende logo é un convenio moi necesario, tan necesario que neste ano 2017, e vendo realmente que se incrementan os casos, ou cando menos se incrementan os casos que chegan aos profesionais da psicoloxía especializada neste eido, aumentamos a súa dotación un 23 %; era necesario, e polo tanto debiamos facelo, e chega case aos 250.000 euros.

Sabe vostede que se dirixe preferentemente a homes que teñen problemas de control da violencia no ámbito familiar e que queiran aprender a resolver conflitos sen violencia e a comunicarse mellor coas súas parellas. A eles se dirixe preferentemente. Dende o ano 2009 —dato dos últimos sete anos— 521 homes foron atendidos e participaron neste programa, que é anónimo, é gratuíto e está atendido por profesionais debidamente formados; teñen garantida unha intervención profesional coa colaboración da Xunta de Galicia.

Interésase vostede pola posibilidade de ampliar esta iniciativa. Por suposto. Pero é que iso depende dos propios profesionais, e aqueles casos que son derivados a profesionais dentro

do programa «Abramos o círculo», os casos que chegan aténdense sempre, e xa teñen chegado casos de mozos que son atendidos; sempre existiu esta posibilidade, señora Pontón. Loxicamente, cantos máis mozos sexan atendidos é unha evidencia de que temos un problema ao que me levo referindo toda a miña intervención, pero tamén de que cantos máis mozos cheguen a este programa —que insisto en que se chega sempre de xeito voluntario, é certo que moitas veces a iniciativa da parella— pois antes estaremos intentando prever, coñecer e tratar condutas que poden derivar en algo moito máis grave se non se tratan dun xeito profesional dende o principio.

Xa lle digo que no ano 2015 e no ano 2016 xa houbo casos de rapaces atendidos no marco deste programa «Abramos o círculo», e polo tanto esa posibilidade existiu sempre, e esa posibilidade vai seguir existindo mentres haxa unha necesidade, que desgraciadamente vaina seguir habendo; por iso insisto en que non hai ningún conformismo, serán atendidos e seguirá sendo dotado este programa.

Polo tanto, no tempo reducido intentei contestarlle —queda unha réplica máis— ás cuestións formuladas, pero, como resumo, señora Pontón, a atención aos menores neste eido é fundamental. No eido educativo creo que temos que seguir facendo un esforzo importante. Probablemente tería que ter comezado esta especial incidencia no marco educativo na prevención da violencia machista antes; bueno, probablemente, pero o caso é que xa empezou e agora intentemos, coa implicación de todos, ir a unha certa velocidade de cruceiro para recuperar o tempo perdido.

Ao final a prevención é fundamental. Aquí a violencia machista —e volvo ao principio— é un problema en todos os eidos; e digo lacra; en todo caso, é un problema fundamental da sociedade. Polo tanto, falemos de prevención, falemos de educación, falemos de concienciación.

A pregunta tamén referida ao papel dos medios de comunicación social é que teñen tamén un papel importante.

E, por suposto tamén, represión e castigo sen ningunha dúbida aos maltratadores. E nisto tamén entra todo o que ten que ver coa acción da xustiza, aínda que xa lle adianto —e espero que me dea tempo a falar na réplica— que hai cousas que dependen —e nós témolo clarísimo— da propia independencia e do propio criterio do Poder Xudicial, señora Pontón.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señor Rueda.

Na rolda de réplica ten a palabra a señora dona Ana Belén Pontón Mondelo.

A señora PONTÓN MONDELO: Moitas grazas.

Eu, señor Rueda, tamén lle agradezo o ton, e en todo caso sen ningún tipo de acritude, e polo menos para que o pense, ¿non lle parece que é un pouco sorprendente que, de todas as iniciativas que hai neste pleno en relación coa consideración da violencia contra as mulleres,

ningunha sexa iniciativa do Goberno? ¿Non cre que, como mínimo, o Goberno debería de comparecer nesta Cámara, facer unha reflexión a fondo sobre que está pasando, cal é a situación que vemos, como a analizamos e cales son as medidas que van poñer en marcha no inicio desta lexislatura?

Eu polo menos agardo que, aínda que non o fixeran neste momento, non perda a oportunidade de facelo no seguinte pleno, porque creo que hai moitas cousas sobre as que temos que falar respecto de que está pasando coa violencia, cales son as medidas que se poden abordar, e paréceme que unha comparecencia máis ampla súa, do presidente da Xunta, honraríao, dende logo que considerara este un tema galego, un tema importante de país e que polo tanto se realizara esa comparecencia, para facer unha avaliación ben a fondo de que está pasando, de que medidas teñen previsto adoptar e de que feitos extraordinarios se van poñer en marcha visto o que está pasando.

Mire, hai en Galiza un marco que nós cremos que foi un avance no seu momento, pero que tamén non somos conformistas e pensamos que as cousas se poden mellorar, primeiro na súa implantación.

Mire, hai unha obriga que teñen vostedes por lei, que é a de promover a investigación sobre a violencia de xénero, e unha mellor cualificación desde un punto de vista técnico e profesional de todas as persoas que traballan en contacto, non só coas vítimas, senón en contacto xeral coa sociedade.

Hai un incumprimento clamoroso deses artigos da lei. Creo que recoñecelo é o primeiro paso para que este tipo de actuacións se poidan poñer en marcha. E a min realmente o que máis me preocupa da súa comparecencia, señor Rueda, é que, aínda que di que non son conformistas, os seus feitos nos din que cren que están facendo todo o que é posible, e non veñen aquí con novas iniciativas. ¿Cal é o impulso político que lle vai dar este goberno á loita contra a violencia machista, á loita contra a violencia de xénero? Creo que iso é absolutamente necesario que o saibamos.

Mire, segundo o Colexio Oficial de Psicólogos, hai un problema co programa «Abramos o círculo», e se vostede vai á páxina web, verá que é así; e é que, tal e como está configurado, é para maiores de idade. Entón, ¿vai modificarse iso? ¿Vaise ampliar a contía para que iso estea de maneira oficial, non extraoficial, porque se fan —digamos— solucións puntuais para casos puntuais? ¿Imos realmente facer diso unha medida estrutural ou isto é unha cousa que queda un pouco por detrás?

Segunda cuestión. A nós, señor Rueda, parécenos que debería de haber máis medios e máis recursos neste país para loitar contra a violencia de xénero. O presidente, pola mañá, daba un dato, que eu polo menos considero que é un dato exemplificador de ata que punto as políticas de loita contra a violencia de xénero non teñen o corpo político suficiente.

Creo que falaba dun 0,17 % dos orzamentos da Xunta destinados á loita contra a violencia de xénero, e vostede sabe, igual que sei eu, que a maior parte deses fondos van ir para pagar o coñecido —aínda que agora mesmo non se chame así— salario da liberdade, e nese sentido

tamén eu o que agardo é que ese incremento sirva para que se cumpra a lei que aprobamos neste Parlamento ao final da pasada lexislatura.

Tamén me gustaría saber se o decreto ou o novo decreto que teñen que facer conforme esa lei vai estar aprobado no mes de xaneiro e publicado. Creo que é unha cuestión importante, porque é unha medida realmente de alcance polo menos para que as mulleres que necesitan esa axuda teñan un colchón económico e que a dependencia económica non faga que ningunha muller siga convivindo co seu agresor.

Pero a nós iso parécenos insuficiente. Por iso imos presentar unha emenda, que nos gustaría que estudaran en serio, señor Rueda, e é para que como mínimo destinemos ao redor do 1 % do orzamento da Xunta á loita contra a violencia de xénero, para que fagamos prevención e formación, para que mellorem os medios e os recursos e tamén para que haxa un maior traballo en todo o que se refire á dotación destas políticas.

Díxenlle: pacto galego. Nós cremos que iso require recursos. Facemos esta emenda, que esperamos que non simplemente tachen e nin tan sequera a miren, como fan habitualmente coas emendas que presenta a oposición aos orzamentos, que avancemos na lexislación, que realmente vexamos aquelas cousas que non se están cumprindo, que se efectiven e que mellorem a lexislación para darlle unha maior protección.

Falaba do feminicidio, do estatuto da vítima do feminicidio, para que haxa unha resposta coordinada en todos os ámbitos. Gustaríanos que esa fora unha medida pioneira que levaramos adiante en Galiza e tamén que avancemos noutros ámbitos que teñen que ver coa educación, coa información e cun mellor acompañamento das mulleres.

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate, por favor.

A señora PONTÓN MONDELO: A min esgótaseme o tempo. En todo caso, imos presentar unha moción que recolla este tipo de propostas, e de verdade, señor Rueda, que me gustaría que no inicio desta lexislatura un dos grandes acordos políticos de todos os grupos que se producira nesta Cámara sexa non para dicir que estamos en contra da violencia contra as mulleres, senón para...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate.

A señora PONTÓN MONDELO: ...poñer en marcha medidas reais e efectivas que realmente mobilicen todos os recursos e esforzos necesarios para que isto se converta nunha prioridade política. Porque, por moitas declaracións e por moitos minutos de silencio, o que comprobamos moitas veces nas rúas é como este tema só ten focos cando se producen asasinatos e logo todo segue igual. E nós cremos que iso non pode ser.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Pontón.

Ten a palabra o vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza, don Alfonso Rueda.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Moitas grazas, presidente.

Señora Pontón, seguirei co ton que creo que vostede mantivo nas dúas intervencións e eu vou tamén facer nesta, que creo que é o que nos axuda a todos, pero teño que dicir unha cousa, pois vostede se referiu a ela. Eu teño comparecido a iniciativa propia para falar de violencia machista e de políticas de igualdade neste Parlamento. Téño feito por unha razón fundamental: porque o Goberno traballa todo o ano e por suposto ás veces traballa en silencio, tomando medidas, intentando acertar, xa digo que nun traballo que sempre está inacabado.

Pero tamén lle digo unha cousa: eu sométome ou estou en disposición de someterme a preguntas e iniciativas da oposición en todos os plenos que se celebran, pero normalmente a oposición —é certo que o seu grupo un pouco máis— non me fai preguntas sobre estes temas. Eu celebro que a sensibilización, a maior preocupación —non debería ser así, polo menos pola nosa parte— que supoñen os dous asasinatos machistas que se produciron recentemente ao final teñan como consecuencia que esteamos falando neste pleno de violencia machista, pero insístolle en que a violencia machista —e vostede está de acordo tamén— está todo o ano, por desgraza, non está só cando se producen asasinatos, e vostede pódeme preguntar sempre, e resulta que estamos falando disto só cando se producen dous asasinatos. Isto é así, e, polo tanto, como vostede sacou este tema, eu teño que contestarllo con toda a cordialidade pero con toda a firmeza. A violencia machista haina todo o ano e non só en momentos puntuais.

E, despois, insístolle: quede tranquila, porque se non fora así, non estaríamos tranquilos ningún, que ningún menor de idade, se un profesional ou unha profesional decide que ten que ser atendido no programa «Abramos o círculo», un menor de idade, un adolescente, o vai deixar de ser; de feito, xa o están sendo, nos últimos anos, xa lle din unha data na primeira intervención.

Polo tanto, que se di efectivamente que é para maiores de idade, porque ata agora estaba dirixido —xa o dixeran na primeira parte da intervención— especialmente a homes —e alí están máis de 500 atendidos—, pero se hai algún menor que un profesional en Galicia estima que ten que ser atendido o será, como o está sendo; e por desgraza temo que ese número irá en aumento; digo por desgraza, porque iso denota que o problema está aí; o que temos que facer é tratalo.

E tamén lle vou dicir unha cousa: moitos dos homes que son atendidos no programa «Abramos o círculo» veñen derivados dos centros de atención á muller, dos CIM. E dígoo porque teñen ese labor fundamental, dígoo porque tamén neste pleno vostedes presentaron iniciativa dicindo que tiña que haber un CIM en cada concello de Galicia. Bueno, vostedes votaron a favor diso, e, entón, eu preguntolle que está pasando en Ponte Caldelas, cando veña unha muller querer facer..., ás veces é unha primeira... *(A señora Pontón Mondelo pronuncia palabras que non se perciben.)* É que é así, señora Pontón. O que non se pode dicir é que temos que facer o posible para facilitar a primeira porta de saída da violencia machista a unha muller e despois esteamos sendo cómplices, cando menos co silencio, de que se peche un centro de información á muller e que se diga que ao final hai que pedir cita, como se fora un servizo social normal, como se fora algo que hai que chamar por teléfono, dar os datos e xa te chamarán. Iso é o que se está tratando, señora Pontón, é que iso é un problema, e eu espero que non cunda o exemplo e que

a ningún concello máis onde vostedes están gobernando ou apoiando ese goberno se lle ocorra o disparate de pechar un CIM, ademais dando datos falsos, porque resulta que o apoio económico foi crescendo estes anos. É outro tipo de problema que espero que só se dea no alcalde de Ponte Caldelas e só se dea nun goberno que, por certo, apoian vostedes.

E dígoo porque é importante, porque moitas veces as derivacións que hai para «Abramos o círculo» veñen dos CIM, e se non hai CIM, é moito máis difícil que haxa derivación, e dubido que unha muller poida derivar chamando por teléfono e dándolle cita. Isto é así, señora Pontón, e creo que era bo dicilo, sobre todo para que non cunda o exemplo, para que isto pare xa.

Mire, sobre os xulgados da violencia de xénero, imos seguir facendo o que facemos sempre na creación de xulgados, de acordo co Tribunal Superior de Xustiza, alí onde cremos que é necesario e onde cremos que se vai axudar ao mellor funcionamento da xustiza, neste tipo de xulgados e en todos os demais. E eu creo que nisto, para ser obxectivos e para acertar, non deberíamos —desde logo nós non— mudar o criterio.

Xa lle dixen: respecto das denegacións de ordes de protección, son criterios xudiciais, nós temos que respectalo e dar apoio para que poidan decidir con independencia, e eu creo que calquera outra inxerencia sería un erro, que nós desde logo non nos imos permitir.

Quería darlle algún dato, para finalizar, de como están funcionando as cousas. Díciame os datos que deu o presidente na resposta á súa pregunta esta mañá. Efectivamente, falou do orzamento que estamos dedicando. Vostede di que vai presentar unha emenda. Mire, non teñen un orzamento superior ao que teñen en Aragón e ao que hai en Valencia, que fala moito de violencia de xénero, pero iso non ten mérito, porque vén das axudas públicas que se dan ás mulleres vítimas de violencia machista. ¡Oia! Pois, se quere, sacamos esas axudas e xa estamos ao nivel de Aragón e de Valencia, que din que fan moitísimo por loitar contra a violencia machista, e, se lle parecen mellor eses índices, pois ao mellor o facemos e así estamos de acordo con outros gobernos que vostedes tamén dun xeito ou outro apoian ou apoiarían en moitas cousas que están dicindo.

Trátase de tomar medidas de verdade, señora Pontón. Trátase de apostar tamén con recursos económicos, que nunca van ser dabondo, que procuraremos, faremos todo o posible para que vaian subindo, na medida dos recursos públicos da Xunta de Galicia, porque non se pode sacar máis que de onde se ten, e cando temos, acabamos de dicir: ¡joia!, en canto subiron os recursos públicos da Xunta, atendemos o máis prioritario.

E vólvolle dicir: a iniciativa do BNG, por certo —e non houbo ningún problema en recoñecelo—, agora as mulleres vítimas de violencia machista non teñen que esperar unha determinada época do ano para cobrar esas axudas, xa se están cubrindo, porque aumentaron case nun 60 %.

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate, por favor.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Aumentaron, como xa lle dixen antes, o 23 % os orzamentos para o programa «Abramos o círculo».

Esas son as cousas que hai que ir facendo, esas son as cousas nas que podemos estar de acordo, señora Pontón, e esas son as cousas nas que, dialogando e tendo as iniciativas de todos, podemos ir pouco a pouco acabando cun problema, por desgraza, co que eu creo que imos tardar moitísimo en acabar, pero non podemos renunciar nalgún momento a dicir que a violencia machista é unha mala historia ou un mal pesadelo.

Pero, para iso, teremos que estar todos de acordo en que hai que ser construtivos, nin facer demagogia política, nin contar cousas que non son verdade...

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Remate, por favor.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): ...e pouco a pouco ir mellorando. Eu agardo que sexa así e creo que nesta interpelación, dende logo, esa era a miña intención e espero telo conseguido.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas.

Interpelación de Dª Eva Solla Fernández e dous deputados/as máis, do G. P. de En Marea, sobre a situación asistencial da sanidade

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): A interpelación está publicada no *Boletín Oficial do Parlamento de Galicia* núm. 28, do 14 de decembro de 2016. Para formulala ten a palabra dona Eva Solla Fernández, do Grupo Parlamentario de En Marea.

A señora SOLLA FERNÁNDEZ: Grazas, presidente.

Bo día, señor conselleiro.

Iniciamos esta lexislatura cunha proposta en materia sanitaria e hoxe, neste último pleno deste curto período de sesións, temos que voltar traer a cuestión sanitaria a debate, e facémolo porque as traballadoras e os traballadores do Complexo Hospitalario Universitario de Ourense nos teñen trasladado a imposibilidade de seguir traballando nestas condicións, a insostibilidade desta carga de traballo, da acumulación de doentes no Servizo de Urxencias e das malas condicións e demora na que son atendidas e atendidos.

Estas circunstancias son as que, como xa se debateu aquí nun anterior pleno e como xa saben todas as súas señorías, fixeron que tivesen que recorrer á Fiscalía para denunciar o que alí estaba a acontecer. E créame —e supoño que o sabe—: para que os traballadores sanitarios acudan á Fiscalía é porque a situación é realmente insostible, porque non se está a atender as súas demandas, que son as demandas tamén das persoas usuarias do servizo.

Ese día, cando acudiron á Fiscalía, dos 19 *box* das urxencias —como vostede xa sabe—, 17 estaban ocupados con doentes en observación ou ingresados/ingresadas, 14 pacientes máis nunha zona de tránsito e 24 noutra sala de preingreso; unha barbaridade de carga de traba-

llo, pero, ademais, unha situación totalmente ineficiente dende o punto de vista da xestión sanitaria, porque, como vostede sabe, igual ca min, os *box* das urxencias son para ver urxencias; cando os *box* das urxencias se ocupan con persoas pendentes de ingreso ou persoas en situación de observación, non só as persoas están nunha situación que non é desexable, senón que se impide que outros doentes poidan ser vistos e atendidos en urxencias, fomentando, polo tanto, o colapso das persoas que agardan e o tempo de espera para esa primeira vista por parte do equipo sanitario.

Cando un paciente está nun pasillo, está nunha sala, non se respecta a súa intimidade, non se respecta a súa dignidade, e expónselle, ademais, a un contorno —que vostede sabe, igual ca min, como sanitario— de enfermidades contaxiosas, que non é aceptable como método ordinario, e, ademais, fai imposible unha correcta atención, porque se aumenta de maneira excesiva a carga de traballo e porque se imposibilita por espazo traballar en condicións adecuadas.

Cando se produce un colapso de urxencias, non hai un problema só das urxencias, hai un problema global de todo o centro sanitario, e iso é precisamente porque hai problemas nos outros servizos do hospital; hai ausencia de recursos suficientes, medios materiais, pero sobre todo de recursos humanos.

Mantéñense camas pechadas —témolo trasladado aquí—, non só as camas que se manteñen pechadas ou que se pechan —a vostedes non lles gusta falar de pechadas— ou que se inhabilitan durante os meses de verán, senón que temos unha planta no Hospital Piñor que nos gustaría saber por que leva de maneira perpetua pechada varios anos. Pero, ademais, hai dúas unidades e dúas salas, ao redor de sesenta camas, que se poderían habilitar para recibir ingresos e non se está a facer. Non o entendemos, e queremos que nos explique por que hai camas pechadas ou inhabilitadas cando se acumulan precisamente as persoas agardando por ingresos nas urxencias, e polo tanto se produce unha situación ineficiente e unha mala atención, e unha mala xestión; e dígollo tamén porque non é unha cuestión puntual, trouxémolo tamén na anterior lexislatura.

Eu fun visitar o hospital e xa non se dan só eses colapsos de maneira puntual en inverno ou en verán, é que durante todo o ano esta situación se está facendo habitual, e polo tanto hai un problema grave de xestión no centro, que vostede, como conselleiro de Sanidade, debe abordar.

O día que eu estiven reuníndome coa comisión de centro, o día 1 de decembro, dos 19 *box* dispoñibles, 10 estaban ocupados con ingresos pendentes de cama, 10 dos 19; polo tanto, imposibilítase que sexan atendidas máis persoas que acoden ás urxencias e acumúlanse doentes sen poder ver.

E, ademais diso, hai un problema real, que non é recente: que os pacientes en observación cardíaca, que tampouco é único deste centro, é verdade, pero que neste centro está máis acrecentado, é unha urxencia de camas suficientes con telemetría; son aquelas que son necesarias loxicamente para controlar as constantes cardíacas de pacientes con algún problema determinado. Iso fai que, cando esas camas en planta están ocupadas, eses pacientes se acumulen en urxencias con monitores, e polo tanto increméntase a carga de traballo, a atención

non é a adecuada para eses pacientes, non hai espazo, non teñen baño propio. Non lle vou explicar, porque entendo que xa sabe.

Esa situación mantense dende os últimos anos e non é aceptable, e queremos saber por que non teñen dotado camas, que, ademais, hai dispoñibles desa telemetría para aliviar esta situación nas urxencia do Chuou.

Tamén é necesario saber por que vostedes seguen sen dotar adecuadamente de profesionais as urxencias, por que non abrimos camas, mantemos esa situación de maneira perpetua, pero ao mesmo tempo ese aumento de carga de traballo non se ve incrementado cun aumento de profesionais para atender esas persoas. Entendemos dende o noso grupo que o que teñen que facer é incrementar os planteis de urxencias e facelo, a maiores aínda sobre ese incremento, os días de maior afluencia. Dígollo porque o persoal, de verdade, está desesperado das condicións nas que está a traballar.

E dicía agora mesmo que se colapsan as urxencias non polo problema de urxencias en si só, senón porque hai un problema de xestión en todo o hospital. Agora mesmo estamos, a pesar de todo o atraso co que vostedes levan trasladado o que é a apertura desa ampliación do hospital, cun problema que é evidente: que non sabemos que vai acontecer coas plantas actuais; é dicir, hai unha ampliación do hospital, que para nós é insuficiente e que, ademais, vén con retraso, no que se van ampliar ou se van facer camas de hospitalización, pero, por outra banda, hai unha serie de plantas nas que entendemos que se van pechar de maneira non sei se inmediata ou a medio prazo, en canto se abran as novas camas de hospitalización da zona nova, outras camas. Polo tanto, non sabemos, descoñecemos, se o saldo vai ser o mesmo ou incluso negativo. Gustaríanos saber cantas van ser as camas de ampliación e cantas van quedar na parte antiga e cal vai ser o saldo sobre o número de camas de hospitalización actual, porque, se temos un problema evidente con camas pechadas, con colapsos de urxencias e resulta que a medio prazo o que imos ter vai ser un inferior número de recursos, o problema non só non se vai resolver senón que, ademais, sospeitamos que se pode incrementar.

A situación habitual dese colapso, dese número de pacientes excesivo pendente de ingreso e de observación nas urxencias —e ademais trasladan os profesionais do complexo—, tense evidenciado en altas prematuras. Eles considéranas así porque é bastante habitual que adoite haber pacientes que xa foron dados de alta novamente polo Servizo de Urxencias.

Non é doado, señor conselleiro, acceder a datos sobre esta circunstancia, e, polo tanto, pedímoslle que hoxe nos traslade aquí cales son os datos de reingreso despois das 24, 48 e 72 horas dos pacientes que se dan de alta. Porque se esa realidade se está a producir, estamos, por unha banda, ante unha moi mala xestión sanitaria —que eu entendo que é así—, pero, por outra, ademais, ante un problema para a seguridade e a calidade asistencial das persoas que acoden ás urxencias hospitalarias e ao propio centro hospitalario.

Entendemos, señor conselleiro —e vou rematar xa—, que esta situación é moi grave, que hai que tratala con seriedade, que xa temos denunciado na anterior lexislatura que isto está a acontecer e que cando as persoas, os traballadores e as traballadoras, teñen que acudir á Fiscalía é porque non se lles escoita dende a xerencia, porque a situación é realmente in-

sostible e porque están —como xa lle acabo de trasladar— nunha situación de desesperación total, porque a carga de traballo é enorme e saben que non se está a dar a atención sanitaria adecuada ou da calidade que deberíamos esperar do noso sistema de saúde.

Polo tanto, señor conselleiro, agardo as respostas, e farei a valoración na segunda quenda.

Máis nada polo de agora. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE (Calvo Pouso): Moitas grazas, señora Solla.

Ten a palabra o conselleiro de Sanidade, don Jesús Vázquez Almuíña.

O señor CONSELLEIRO DE SANIDADE (Vázquez Almuíña): Moitas grazas, señor presidente.

Señorías, señora Solla, en primeiro lugar, quero sinalar os grandes profesionais que temos na sanidade galega, como ben coñecen todos vostedes. Desde logo, os profesionais que traballan en Urxencias teñen un nivel moi alto porque son as circunstancias de peor planificación a nivel sanitario, sobre todo porque chegan os pacientes en situacións dunha carga emocional importantísima. Polo tanto, valoramos de forma moi destacada a todos os profesionais que fan o seu traballo en Urxencias, tanto hospitalarias como de primaria, nos PAC.

Pero, señora Solla, non podo de ningunha maneira compartir o que indica na súa exposición de motivos porque, sinxelamente, se basea en premisas absolutamente falsas. Como sinalamos no anterior pleno —parece que agora é necesario sacar o tema das Urxencias de Ourense; quero recordar a iniciativa que tivo tamén o Partido Socialista no anterior, agora é vostede—, o Servizo de Urxencias do Complexo Hospitalario Universitario de Ourense está dotado estruturalmente de dependencias cunha capacidade axeitada para atender o número de urxencias que recibe, aproximadamente unhas 69.000 urxencias ao ano —190 urxencias diarias de media— e con picos que poden chegar a 256 pacientes por día ou con mínimos que están en arredor de 155 días. Evidentemente, nas festas navideñas —especialmente os luns que coinciden con estas festas—, danse as maiores frecuentacións que hai ao longo do ano; como ben saben todos vostedes, en xeral, case todos os anos.

Na actualidade o Complexo Hospitalario Universitario de Ourense ten operativo o 100 % das súas camas e conta con plena capacidade de ingreso de pacientes, tanto urxentes como programados. Teño que indicarlle, ademais, que a ratio de atención aos ingresos urxentes se atopa dentro dos parámetros considerados óptimos. Como vostede debería de saber, a capacidade de hospitalización varía en determinados momentos, ben polo incremento de ingresos urxentes —como en períodos da gripe—, pola redución de altas, é dicir, a estancia media, ou polo aumento —como dicía— desta estancia media, derivada da complexidade dos pacientes, na que o envellecemento da poboación é un factor clave pola súa carga de cronicidade e pluripatoloxía, máxima nunha provincia como Ourense, cunha das taxas de envellecemento máis altas de Galicia —un 30 % da poboación maior de 65 anos—. Como dixemos xa en máis dunha ocasión, estamos tamén, a nivel europeo, dentro dos países con maior envellecemento da poboación, que, por un lado, é evidente que é un éxito do sistema sanitario, pero, por outro, ten unha serie de condicionantes á hora da atención sanitaria.

En suma, os servizos de urxencias son unha das principais entradas ao hospital, polo que en determinados momentos o paciente ao que o médico lle prescribe un ingreso debe permanecer un tempo prudencial no servizo ata o seu traslado a unha habitación, que non é unha habitación calquera, senón que, tratando de clasificalo adecuadamente, preténdese que vaia ao servizo onde o especialista cre que debe estar cos coidados necesarios. Para axilizar estes traslados internos dentro do hospital, evitando a súa permanencia en urxencias, o CHUO conta en distintas unidades con camas de preingreso ou tránsito, que permiten atender sempre en condicións asistenciais axeitadas o paciente ingresado ata o seu traslado á habitación. Tanto estas unidades intermedias como as unidades de colchón das que dispoñen no edificio de Santa María Nai permanecen inoperativas a maior parte do ano ao ter habitacións libres no resto do hospital. As camas non están pechadas. Non se fala de camas pechadas —como creo que empezan a entender perfectamente—, hoxe fálase de camas inhabilitadas. O importante non é a cama, o importante son os coidados aos pacientes que o necesitan; se pode ser de forma ambulatoria, mellor que facelo ingresado, pero non hai unha selección de pechar ou non pechar camas segundo intereses de contratación senón simplemente pola necesidade ou non de que os pacientes teñan un coidado diferente. A súa función é puramente estacional ou de apertura rápida en situacións de sobreaforo, procedéndose a dotalos do persoal necesario para garantir a correcta asistencia, sempre no momento en que estas camas son precisas, igualando a súa ratio de persoal de enfermería á do resto do hospital.

Asemade, hai que ter en conta que no edificio de Santa María Nai —separado nuns trescentos metros do núcleo central de hospitalización, edificios Cristal, Cirúrxico e Materno-Infantil— non pode ingresar calquera tipo de paciente, xa que, sempre seguindo un criterio médico, estarían separados de servizos que os clínicos consideran indispensables, como a UCI, pneumoloxía, dixestivo ou cardioloxía; e, por tanto, son os especialistas que firman o ingreso os que din onde debe ingresar o paciente.

Por iso, as camas dispoñibles como colchón en períodos de alta e demanda de ingresos non poden ser ocupadas por gran parte de pacientes que ingresan por urxencias. Este aspecto solventarase definitivamente coa próxima apertura do novo edificio de hospitalización que vostede presenta na súa intervención, ou do que fala —é positivo—, seguindo un pouco a liña que o presidente deu no seu discurso, onde ata o de agora xa estabamos remodelando hospitais, facendo hospitais novos ou creando novos centros de saúde, en torno ao 70 % da poboación; nesta lexislatura iremos ao 100 %. E Ourense, loxicamente, é unha das áreas que vai estar no Plan estratéxico da consellería nestes catro anos.

Cómpre lembrar tamén que, precisamente para mellorar a confortabilidade e calidade asistencial de Urxencias, a dirección realizou o pasado ano 2015 unhas obras de reforma e ampliación de Urxencias, creando unha nova sala de diagnóstico e tratamento cunha capacidade máxima para 27 pacientes, o que duplicou o espazo anteriormente dispoñible para esta función e permitiu destinar a sala existente á atención de pacientes. Xunto coa mellora do espazo, a nova sala levou consigo un aumento de persoal de enfermería asignado con dúas enfermeiras máis, o que reverteu nunha maior calidade dos coidados e da seguridade do paciente, ademais de maior intimidade e garantías, facilitando o traballo asistencial do persoal.

Ademais, e tamén no Servizo de Urxencias, en 2013 a dirección do CHUO puxo en funcionamento unha nova unidade de alta precoz, dotada de 10 camas destinadas á atención daqueles pacientes urxentes que requiren dun período de observación ou estabilización superior a 24 horas, que poderán así ingresar nunha habitación, evitando a súa permanencia no Servizo de Urxencias, coa confortabilidade e intimidade dunha área de hospitalación habitual. Esta unidade —antes inexistente— cobre un espazo intermedio entre a estancia en observación de 24 horas e a súa alta a domicilio, dignificando as condicións do ingreso destes pacientes urxentes. Ata o de agora debían permanecer nas áreas de observación no Servizo de Urxencias, que, polas súas características colectivas previstas para estancias máis curtas, nas que prima a observación continuada, non permiten nin a intimidade nin a tranquilidade dunha habitación, desexable para períodos de ingresos superiores, como vostede tamén afirmaba na súa intervención.

En canto á monitorización de pacientes de cardioloxía —á que tamén fai referencia—, convén reseñar que o Servizo de Cardiología conta con catro equipos de monitorización cardíaca directamente na planta; dotación que esta dirección, tras unha valoración de necesidades de equipamento e en previsión da súa priorización futura, decidiu duplicar con catro novos equipos en proceso xa de instalación, aplicando, por certo, o superávit que o Goberno galego conseguiu o ano pasado ao ser das poucas comunidades autónomas que cumpriu co déficit sanitario. Para isto é para o que utilizamos ese superávit que Galicia conseguiu.

Hai que sinalar que, cando existe un criterio de ingreso, o paciente é monitorizado directamente na planta e que a súa permanencia na sala de observación de urxencias, atendido polo Servizo de Cardiología, só se produce cando está pendente do seu traslado a esa planta. Asemade, non se poden confundir os pacientes ingresados con aqueles en observación con monitorización cardíaca para seguimento e valoración previa á súa alta a domicilio ou ingreso en cardiología.

Ademais das medidas conxunturais, ampliación de camas e persoal, a Dirección da Xerencia de Xestión Integrada do Sergas en Ourense traballa de xeito continuado a medio e longo prazo, e non só de cara a períodos puntuais de alta demanda de ingresos, implementando programas específicos de atención aos pacientes maiores, crónicos ou pluripatolóxicos; son, precisamente, os máis afectados nestes períodos. Para iso a Xerencia ten en funcionamento un programa de crónicos pluripatolóxicos, pilotado desde a atención primaria, que ten por obxectivo dar unha resposta asistencial continuada a estes pacientes, evitando a reiteración de ingresos.

Outras medidas en marcha postas en funcionamento con visión de futuro son a extensión da telemedicina ás especialidades de pneumoloxía, cardiología, medicina interna e reumatoloxía. Tamén, na potenciación da hospitalización a domicilio, Ourense conta cun único servizo de Galicia a nivel provincial ou coa posta en marcha da Unidade de Alta Precoz, dependente do Servizo de Urxencias.

Capítulo á parte pola súa relevancia neste proxecto de mellora continua de coidado á poboación maior e pluripatolóxica é a posta en marcha dos programas do Proxecto Hospital 2050, que permitirá dispor das dúas unidades do novo edificio de hospitalización integramente destinadas

a innovación para modificar o actual modelo asistencial baseado no ingreso, potenciando fórmulas alternativas e de seguimento que ofrezan asistencia alí onde o paciente o require.

Nada máis. Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor conselleiro.

Réplica, señora Solla.

A señora SOLLA FERNÁNDEZ: Grazas, presidente.

Señor conselleiro, eu lamento que vostede diga que a iniciativa parte de premisas falsas porque, polo tanto, a eses profesionais aos que vostede saudou dende aquí está dicíndolles vostede que menten. Son precisamente os profesionais os que denuncian que a situación é totalmente insostible, non o está a inventar En Marea.

E, mire, non o traemos aquí porque non teñamos nada máis que facer. Vostede falaba: parece que agora é necesario sacar o tema de Ourense. Bueno, no tema de Ourense é que hai un problema de colapso que se mantén no tempo e hai un problema gravísimo de xestión sanitaria. Non o traemos porque nos apeteza, traémolo porque hai unha denuncia na Fiscalía dos profesionais sanitarios que di que non se pode atender a xente nestas condicións. E, por favor, eu, nese marco, nestas circunstancias de gravidade, pediríalle que se centrara na interpelación e nas cuestións que eu lle plantexei porque son moi importantes.

Vostede di que agora se tomaron medidas dende un informe do ano 2015 e que se teñen os pacientes nunha sala. Eu dígolle que trasladar os pacientes dun pasillo e acumulalos nunha sala non é unha situación que resolva absolutamente nada. Non hai dignidade en estar pegado a outro paciente vomitando, ouriñando, defecando, nesas condicións. Os profesionais de sanidade —dígollo de verdade— dicíannos na xuntanza —non só nesa, en todas— que hai un desprezo, que se senten desprezados, que fan continuamente reclamacións por esta circunstancia. E o motivo da súa ausencia, do seu non querer escoitar estas queixas, foi precisamente que recorresen á Fiscalía. Dinnos que para eles, como profesionais sanitarios —e eu dígollo de verdade porque o sei, porque traballei en urxencias—, señor Almuíña, é doloroso atender nesas condicións persoas que poderían ser eles mesmos, que poderían ser os seus pais, que poderían ser da súa familia. Non se pode atender persoas nestas condicións. Dá igual que vostede os saque dun pasillo e os meta nunha sala, as condicións non son adecuadas. E se a vostede lle parece que o tempo que pasan alí é correcto e é adecuado, gustaríame, por favor, que me trasladase aquí canto cre vostede, como conselleiro de Sanidade —e, polo tanto, responsable desta situación—, que é aceptable que unha persoa agarde nunha sala por unha cama: ¿24 horas, 12 horas, 48...? ¿Canto tempo pode agardar unha persoa cunha neumonía, unha persoa nunha situación complicada a nivel cardíaco...? ¿Canto pode agardar unha persoa anciá, maior, pegada a outro paciente, cunha enfermidade infecciosa nunha sala? Dígamo, por favor. De verdade, estaría ben saber o seu criterio.

Gustaríame tamén que respostase sobre os datos de reingreso, porque en ocasións vostedes trasladan que non temos razón. Polo menos, trasládenos os datos oficiais e saberemos se de

verdade estamos errados e erradas tamén os profesionais sanitarios ou se son vostedes os que teñen razón ou non. Gustaríame que respostase esa pregunta.

E gustaríame realmente que nos dixese cal vai ser o balance de camas porque é un problema grave de xestión sanitaria. Cando vostede afirma que todas as camas están abertas —obviamente, iso non é certo— e ao mesmo tempo nos di que é normal que se acumulen persoas pendentes de cama en urxencias, hai un problema de xestión grave. Díganos se con esa apertura da zona nova se vai resolver o problema, se vai incrementar ou se vai manterse practicamente igual, porque o balance de camas vai ser o mesmo. Non deu vostede o dato e, se quere que avaliemos conforme a datos, por favor, prégolle que conteste.

E si que hai camas pechadas. Non é que mudásemos a opinión de sobre como están as camas, para min están pechadas. Trasladábaos porque sabía que vostede non ía dar o dato real, se eu lle falo de camas pechadas. Hai unha planta á que fixen referencia no Hospital de Piñor e gustaríame saber cal é o motivo para que non se abra. Tamén me gustaría saber cal é o motivo para que vostede fale de plantas que se abren de maneira puntual e por que esas camas non están abertas de maneira continua e dotadas de profesionais. Porque hai un problema, señor Almuíña, se isto fose unha cuestión dunha saturación dun día, poderíamos entendelo, o problema é que esta situación é xa practicamente crónica. E cando nos trasladan este berro de desesperación os profesionais, cando acoden á Fiscalía, é porque realmente consideran que non están a dar toda a atención sanitaria ou toda a calidade asistencial que deberían. Por favor, faga un favor aos profesionais sanitarios e fáganos un favor a todas e a todos: cese a xerente do hospital de Ourense (*Murmurios.*) —pedímosllo no seu momento—, mire, non só pola súa mala xestión —non se pode ter persoas acumuladas nunha sala cando hai camas pechadas—, senón tamén pola falla de planificación, pola ausencia de diálogo cos traballadores. Sabe vostede, ademais, que hai interpostas incluso denuncias por vulneración dos dereitos sindicais dos traballadores e traballadoras. Por favor, non se pode seguir así. Se vostede se considera máis responsable que a xerente actual, e ante esta situación e ante o reclamo dos traballadores, debería tomar medidas. E pídollo de verdade, pídolle que vaia vostede falar con eses profesionais, porque non é capricho —remato xa— trasladar esta cuestión aquí, simplemente están nunha situación desesperada.

Máis nada e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Solla.

Turno de peche.

Señor conselleiro.

O señor CONSELLEIRO DE SANIDADE (Vázquez Almuíña): Grazas, señor presidente.

Señores deputados.

Señora Solla, estaba esperando porque ao principio preguntaba por que se repite. A vez pasada, no anterior pleno, estaba o Partido Socialista, agora estaba En Marea. Bueno, tiven

que esperar á última parte, cando xa non tiña tempo para seguir falando, para que realmente quedase claro. Aquí hai un tema político. Vostede aproveita o nome dos profesionais para facer cuestións políticas; está falando claramente de política. (*Murmurios.*) E iso dío na parte final, é o importante. (*Murmurios.*) Na escola díxéronnos que o importante sempre vai ao final, e vostede é moi aplicada e así o leva. (*Murmurios.*)

Mire, primeiro, eu non dixen que os profesionais mentían, incluso nin que vostede mentira; polo tanto, vostede fai unha afirmación que é falsa, iso si que é falso, porque, para nada. ¿Vostede quere escudarse nos profesionais? Eu traballei en urxencias tamén, posiblemente algún tempo máis ca vostede, pero, bueno, son maior, son unha persoa xa maior. E quero dicirlle que eu coñezo moi ben o funcionamento do Servizo de Urxencias e sei a dificultade que ten. Pero ten unha dificultade engadida, porque non podemos planificar a urxencia. O que ten que ser a urxencia fundamentalmente é flexible; temos que adaptarnos ás circunstancias. É moi bo que haxa camas inoperativas durante meses do ano porque iso significa que, cando haxa picos de emerxencias, todos os veciños, toda a xente da nosa zona, pode ser perfectamente atendida e ingresada; e adaptarse en canto ao que é o número de persoal necesario e suficiente. E así temos que facelo, é unha demanda da sociedade á que nós temos que darlle resposta.

Chámame a atención que vostede —que di que coñece o hospital de Ourense— non diga, por exemplo, que unha das principais razóns de facer as melloras, o novo bloque, o novo edificio, que estará aberto nun par de meses —están facendo xa as probas técnicas para poder abrílo en condicións—, é tamén a calidade das habitacións. Hai habitacións que eran habitacións de tres e, desde logo, non podemos ter habitacións de tres. Iso non é falar de camas porque, se falara de camas, para vostede o ideal sería que as habitacións tiveran lixeiras; entón, multiplicaríamos o número de camas e diríamos: ¿cantas cantas temos? Non. Nós queremos calidade nos ingresos hospitalarios e por iso se fai o bloque.

E falamos de estancia media porque, se fala de xestión, temos que falar de xestión, e a xestión é a que fai que, se baixa a estancia media, as camas necesarias sexan menores. Pero sexan menores ou non, desde logo, queremos habitacións moito mellores que as que están. E estas habitacións novas de Ourense van ser de alto nivel, de alta calidade; de feito, están dentro dos programas de Innova Saúde e do Hospital 2050, de proxectos que foron premiados en Europa por esa alta calidade. Por iso nós imos seguir traballando.

No tema do reingreso, ten que dicir a que se refire co reingreso, ¿refírese a altas —como di vostede— precoces ou refírese a altas desde urxencias que volven a urxencias? É unha análise moito máis complexa que a que fai vostede. Agora, teño que dicir unha cousa, desde logo, acurtar a estancia media é positivo para os pacientes, moi positivo; que poidan estar na súa casa, ser atendidos no tempo estritamente necesario no hospital e a continuación poder ser seguidos, pero no seu domicilio. Iso é o que pide toda a xente. Hoxe a xente non quere estar ingresada no hospital, quere que se resolva o problema no menor tempo posible, e nós temos que dar resposta a todo iso.

Mire, fala da cuestión de dotación de persoal do CHUO. Pois teño que dicirlle que esa asistencia se realiza polo persoal facultativo de enfermería. E a cuantificación de efectivos está calculada e dimensionada segundo cargas de traballo e horas do día para cada área en concreto. Debemos

destacar, en canto ás características do seu persoal, que a ratio de internistas por paciente no CHUO é a máis alta de Galicia; conta con 30 internistas en plantilla —os mesmos que ten o CHUS— e con maior poboación asignada a este hospital —dous máis que o Chuvi, por exemplo—. Do mesmo xeito que o cadro de persoal de urxencias está dentro dos criterios de máximos que indica como óptimos a Sociedade Española de Medicina de Urxencias e Emerxencias —a SEMES—, considerada como *world standar*. En concreto, o Servizo de Urxencias do CHUO ten un cadro de persoal formado por 34 médicos, ademais de 45 enfermeiras, 38 auxiliares de enfermería, 38 celadores e 14 administrativos. Trátase de persoal perfectamente axeitado para atender a súa actividade asistencial, e sen que nos últimos anos se reducise, nin moito menos —como dicía antes, que se incrementaron— en ningunha categoría profesional. Tanto nestes servizos como no conxunto dos centros reiteramos que a dotación de persoal está perfectamente dimensionada, tendo en conta o total da actividade anual.

Quero destacar que Ourense conta cun dos mellores datos a nivel de Galicia en tempos de acceso a consultas e intervencións, manténdose a liña de redución de tempos medios de acceso a consultas e intervencións rexistrada nos últimos anos.

Quero dicir tamén que hoxe creo que hai unha boa noticia. E creo que, como vostede quere a sanidade galega pública, hoxe saíron os índices de excedencia hospitalaria. Hai que dicir que o ano pasado, no 2015, tiñamos 2 dentro dos 50 primeiros, e este ano xa temos 3 hospitais. Polo tanto, creo que a calidade dos hospitais do servizo sanitario galego está mellorando pouco a pouco co esforzo dos profesionais do Servizo Galego de Saúde e, desde logo, tamén cos directivos que traballan na sanidade galega.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor conselleiro.

O punto sexto da orde do día correspóndese co de preguntas ao Goberno. Aquí xa saben que temos que ser máis estritos co tempo.

Pregunta de Dª Matilde Begoña Rodríguez Rumbo e dous deputados/as máis, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre as razóns do Goberno galego para non elixir o réxime de concorrencia competitiva para a convocatoria, a través da Orde do 14 de xuño de 2016 e dentro do Plan específico extraordinario de investimentos, de subvencións destinadas á mellora de infraestruturas e equipamentos nos concellos de Galicia

O señor PRESIDENTE: Pregunta da señora Rodríguez Rumbo, do Grupo Parlamentario Socialista. Cando queira.

A señora RODRÍGUEZ RUMBO: Grazas, señor presidente.

Bos días, señor conselleiro. Bos días a todos e a todas as deputadas.

Vostede, señor conselleiro, leva sendo conselleiro de Presidencia oito anos, se non me equivoco, e ademais xa no Goberno do señor Fraga foi director xeral de Administración Local.

Digo todo isto porque a responsabilidade que vostede ostenta agora e ostentou antes obrigao a ter unha relación directa con todos os concellos galegos, e tamén coa Fegamp, como entidade representante de todos os concellos, dos 313 concellos galegos. Por tanto, como vostede ben sabe, as necesidades dos concellos son moitas e a falla de actuación para acadar o reequilibrio territorial aínda é unha asignatura pendente deste goberno.

Por iso os gobernos galegos teñen un fondo moi importante para eles, que é o Fondo de Cooperación Local, que é importante non só pola súa contía senón tamén porque é dedicado a fondos non finalistas. Polo tanto, os gobernos locais elixidos democraticamente polos seus veciños e as súas veciñas poden aplicar estes fondos para as políticas para as cales foron elixidos, evidentemente, pero o resto dos ingresos que veñen da Xunta de Galicia veñen condicionados a través de axudas e subvencións que cada consellería xestiona e convoca segundo os criterios que considere convenientes ou segundo aqueles criterios que teñan unha finalidade específica ou condicionada por outra administración.

Como vostede sabe perfectamente, os concellos teñen unha serie de competencias que están recollidas na Lei reguladora da Administración local de Galicia. E, ademais, hai determinados servizos que son absolutamente necesarios para todos os concellos; necesarios porque todos os seus veciños e as súas veciñas o necesitan, independentemente do tamaño do concello e de onde vivan, precisamente para mellorar o seu benestar e mellorar tamén o seu nivel de vida. Entre estes servizos básicos atópanse as obras de saneamento e abastecemento de auga, as de pavimentación de vías públicas municipais, as de reforma de edificios e instalacións municipais e o equipamento de infraestruturas.

Tamén vostede sabe que en Galicia temos 258 concellos de menos de 10.000 habitantes e que aglutinan un 30,26 % da poboación galega. A cuestión que lle quero plantexar é por que a consellería que vostede dirixe convocou este ano unha orde de subvención para concellos de menos de 10.000 habitantes pola que serían subvencionables os investimentos ou equipamentos que lle enumerei anteriormente. Nesa convocatoria a presentación de solicitudes é dun mes a partir da publicación da orde no DOG. A Orde publícase o día 27 de xuño, empeza a contar o 28 de xuño e remata o 27 de xullo —se non me equivoco—. E a documentación a presentar para poder optar á dita subvención é, entre outras, proxecto ou anteprojecto de obra...

O señor PRESIDENTE: Grazas. Formule a pregunta, por favor.

A señora RODRÍGUEZ RUMBO: Ben, pois eu quería dicir que a cantidade destinada para atender esta convocatoria...

O señor PRESIDENTE: Formule a pregunta que lle queira facer ao señor conselleiro.

A señora RODRÍGUEZ RUMBO: Moi ben.

Pois pregúntolle claramente... A pregunta é clara: ¿cales son as razóns polas que non considera necesario facer unha comparación e prelación entre as solicitudes presentadas?

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Rodríguez Rumbo.

Resposta do vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Moitas grazas, señor presidente.

Señora Rodríguez, supoño que vostede sabe que é a segunda vez que respondo a unha pregunta no Parlamento sobre esta mesma orde. Varía a pregunta final, que lle pedía o presidente que formulase, pero é que o tema é o mesmo. Xa me preguntaba a señora Soneira cal era a finalidade desta orde. Parecíalle moi sospeitoso que sacáramos esta orde. Polo tanto, eu vin aquí ao Parlamento a responder por que a Xunta de Galicia decidiu sacar esta orde —estou seguro que o sabe tamén—, que era unha segunda convocatoria dunha orde que xa se convocara uns meses antes no ano 2016.

Xa lle digo, a señora Soneira preguntábame pola finalidade, e vostede agora preguntame polo método de selección, supoño que porque coñece a finalidade, ¿non? A finalidade en segunda convocatoria era, especificamente, primeiro, dirixida a concellos de menos de 10.000 habitantes; iso xa é unha boa indicación de sobre que ía este asunto. E despois, como criterio fundamental —non o único, pero fundamental—, era axudar os concellos que sufrisen danos polas inundacións, polos temporais, algúns moi cuantiosos, outros máis pequenos, que se produciran uns meses antes, cando xa non se podía chegar coa primeira convocatoria.

Polo tanto, ¿onde estaban eses concellos, por certo, principalmente? Pois mire, na provincia da Coruña e na provincia de Pontevedra. ¿Como se artellou todo isto antes de sacar esta orde? Pois nós falamos coas deputacións, falamos coa Fegamp, e quedamos en que todos tiñamos que botar unha man. Polo tanto, reunímonos, dixemos que si, a Fegamp representando a todos os concellos, e despois o certo e verdade é que a Deputación da Coruña dixo que si pero despois dixo que non, e a Deputación de Pontevedra directamente colleu e dixo que isto non era cousa súa, que axudar a concellos pequenos que tiñan pistas cortadas, que tiñan veciños incomunicados, que tiñan de repente grandes terrapléns que se derrubaran cortando o paso, iso era unha cousa que viña das emerxencias e, polo tanto, alí se arranxara a Xunta de Galicia, ou se arranxaran os veciños ou as veciñas. Porque as deputacións, ¡joia!, está moi ben que estean para alugar auditorios en Vigo —non digo que non—, para facer compostaxe —non digo que non—, pero tamén estarán para isto, ¡digo eu!, para axudar os pequenos concellos que teñen vías incomunicadas e veciños e veciñas incomunicadas.

Díxosenos que non, e esa foi a razón de sacar a orde. Dígoo porque disto se deriva todo o demais, e había que axudar canto antes. E mire, acudimos a un sistema que está na lei de subvencións dende o ano 2007. Tamén lle soará este ano e esta data porque vostede tamén era directora de Administración Local naquela época e tamén a Xunta de Galicia acudiu varias veces a este sistema de selección cando o estimou oportuno. Porque o que dicía a orde exactamente era para aquelas que pola súa natureza, pola celeridade e pola máxima obxectividade así o demanden. Esa é a historia dunha subvención...

Está moi ben que agora me pregunte polo método de selección, pero creo que o importante é saber que a Xunta de Galicia tivo que sacalo para axudar os pequenos concellos aos cales as súas deputacións —especialmente a de Pontevedra, porque é onde máis concellos había— deixaron absolutamente tirados.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor vicepresidente.

Réplica, señora Rodríguez Rumbo.

A señora RODRÍGUEZ RUMBO: Señor conselleiro, moitas grazas.

Vamos a ver, eu creo que nós podemos facer as preguntas cando o consideremos oportuno, e que as debemos facer, e vostedes están aquí para contestarnos. Moitas grazas.

De todas formas, débolle dicir que, cando queiran facer unha convocatoria de subvención soamente para aqueles concellos afectados polos temporais, o fagan soamente para eses concellos, porque eu aquí vexo que pode ser beneficiario calquera outro concello; polo tanto esa non é unha escusa e non me parece razoable.

E o que quería dicir, que antes non puiden, e seguramente agora tampouco me dará tempo, era que a cantidade destinada para atender esta convocatoria tiña un crédito inicial de 2 millóns de euros, convocados no DOG do 27 de xuño, pero o 18 de xullo xa está agotado este crédito. É dicir, vinte días despois da convocatoria o crédito está agotado, cando aínda quedan once días do prazo que vostedes poñen para presentar as solicitudes. Entonces, ¡claro!, para nós é unha sorpresa que fagan un tipo de subvención cunha concorrência non competitiva, sobre todo para a maioría dos concellos, que non sabían que ían saír este tipo de subvencións.

Polo tanto, a miña pregunta segue sendo clara: ¿por que non consideran necesario facer unha comparación e relación entre as solicitudes presentadas, amparándose, ademais, no artigo 19.2 da Lei de subvencións de Galicia, porque é precisamente unha excepcionalidade, non o habitual?

¿Vostede dáse conta —e xa sei que si, que se dá conta— de que, dende que sae a convocatoria, aqueles concellos que non teñen ese coñecemento previo da mesma teñen que encargar eses proxectos ou anteprojectos, así como facer os orzamentos, para estar de acordo co establecido coa orde? ¿E dáse conta —tamén se dá conta— de que, probablemente, cando teñan toda a documentación, aínda estando dentro do prazo de presentación, xa está agotado o crédito? Polo tanto, non me diga que gobernan para todos os concellos en igualdade de condicións. Iso é ao que quero que me conteste.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Moitas grazas, señora Rodríguez Rumbo.

Réplica do Goberno, señor vicepresidente.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Moitas grazas, señor presidente.

Señora Rodríguez, entón a ver se me enteirei ben. A vostede parécelle ben que as deputacións da Coruña e de Pontevedra non atenderan a estes concellos que pedían para danos por temporais, pero parécelle mal que, á parte dos concellos que tiveran danos por temporais e se acolleran a esta orde, tamén se puidera axudar a outros concellos. Iso está mal. En cambio, que as... *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* ...deputacións pasaran do teu, ese non é o seu problema, iso está ben. Que nós axudemos a estes concellos e demais, non.

Por certo, téñolle que dicir, mire, por poñer un exemplo: o Concello de Ponte Caldelas, que estivo moi nomeado estes días, ¿sabe que tiña danos por temporais, segundo a documentación que adxuntou, e cando sacamos esta orde, que é para axudar os concellos de menos de 10.000 habitantes por temporais, pediu para un minigolf? É que este é o tema, ¡claro! *(Murmurios.)* É que se entendemos que ao final a selección vai de... e non hai que ser obxectivo e non hai que ser serio, ao final mezclámolo todo.

Mire, señora Rodríguez, o problema é que non a sacamos por concorrência competitiva. ¡Oia!, acaba de sacar a Deputación de Pontevedra 40 millóns de euros no ano 2016, para o Plan concellos, por concorrência non competitiva. ¿Que pasa? ¿Que a Deputación de Pontevedra o pode facer en xeral, para o Plan concellos, iso si, non para axudar os concellos que teñen inundacións, e nós non o podemos facer para axudas, en moitos casos de emerxencia, a concellos que tiñan veciños e veciñas incomunicados, que tiñan que dar grandes rodeos para poder chegar ás súas casas? ¿Quen entende isto?

Sabe vostede que hai moitos concellos do PSOE que se puideron acoller a estas axudas, sabe vostede que hai moitos concellos do PP que non se puideron acoller porque xa non entraban na orde de prelación. ¿Iso que quere dicir? ¿Que avisamos os concellos do PSOE e non avisamos os concellos do PP? ¿Iso é o que facían vostedes e cre que é o que facemos nós? ¿Cre que isto funciona así? *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* Esas ordes que vostedes sacaron por este sistema no ano 2007, varias, no ano 2007 e seguintes, ¿facíano así?, ¿por iso sacaban esta orde? ¿Por iso había moitos concellos, ao mellor do PSOE, beneficiados e non había concellos do PP? Mire, se era para iso, se vostedes o facían, nós, desde logo, non o facemos. Acolléronse os concellos que o necesitaban de verdade, salvo casos como o de Pontecaldelas, que a pesar de ter danos por inundacións era máis importante un campo de minigolf e me parece que unha pista de baile, que eran as dúas cousas que pedía un concello que tivera danos por inundacións.

Señora Rodríguez, creo que eu me quedo con que esta orde houbo que sacala, houbo que resolvela canto antes, porque había moitos concellos con moitos problemas aos cales as deputacións —Coruña especialmente, e Pontevedra— lles dixeron que se arreglasen como puidesen. Nós non somos así.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor vicepresidente.

Pregunta de Dª Carmen Santos Queiruga e D. Luis Villares Naveira, do G. P. de En Marea, sobre o índice de denuncias e de casos de violencia de xénero rexistrados na Administración pública galega no ano 2016

O señor PRESIDENTE: Pregunta de dona Carmen Santos Queiruga, do Grupo Parlamentario de En Marea.

A señora SANTOS QUEIRUGA: Bos días a todos e a todas.

Presidente da Cámara, señor Rueda.

Quero facer unha pregunta, aínda que un pouco invadida pola frustración porque é bastante frustrante e indignante, en pleno século XXI, ter que escoitar certos debates e certas argumentacións tan demagóxicas como incoherentes nunha temática tan, tan dolorosa e tan importante para tantas e tantas mulleres como se fixo estes días nesta Cámara. Quería manifestalo, sobre todo, porque despois de escoitar o presidente da Xunta teño que dicir publicamente que quedei francamente —como din na miña parroquia— arramaiada co nivel, e quero manifestalo.

Alégrame gratamente poder facerlle esta pregunta a vostede, señor Rueda, porque, aínda que despois de escoitalo hai moitas cousas nas que estou en desacordo con vostede, ou que creo que quedan bastante cortas as políticas que están a implementar, entendo que para vostedes é bastante duro, ao mellor, abordar estas cuestións pola súa ideoloxía neoliberal patriarcal, pero, polo menos..., *(Murmurios.)* ...vexo que vostede é un pouco menos *(Por orde do señor presidente, e ao abeiro do artigo 106.3 do Regulamento da cámara, retírase esta expresión do Diario de Sesións.)* que o señor Feijóo, entón prefiro preguntarlle a vostede. *(Murmurios.)*

O señor PRESIDENTE: Esa expresión, señora Santos... Esa expresión queda retirada. Esa expresión queda retirada do Diario de Sesións.

A señora SANTOS QUEIRUGA: Si, pois retíroa, pero iso non quere dicir que non o pense. *(Murmurios.)*

Gustaríame seguir —se me deixan— para analizar que, tal e como dixo o señor Rueda moi acertadamente, as violencias machistas son un problema tan grave que invaden todos os espazos e todos os ámbitos da nosa sociedade. Non comparto que sexa só un problema social, senón que tamén creo que é un problema político que por iso hai que atallar politicamente. Por iso estivemos analizando os datos oficiais da Xunta de Galicia sobre as cuestións da violencia machista, que son os publicados na web institucional da Secretaría Xeral de Igualdade, na cal se manifesta, segundo o programa estatístico anual da Comunidade Autónoma de Galicia para o ano 2016, aprobado polo Decreto 185/2015, do 23 de decembro, que establecerá como unha das operacións estatísticas a realizar pola Secretaría Xeral de Igualdade a estatística de violencia de xénero, e na que se recollen os datos correspondentes aos expedientes tramitados entre o 1 de xaneiro e o 30 de xuño de 2016.

Partindo disto, vostede sabe, e espero que toda a xente nesta Cámara saiba, que a violencia sobre as mulleres non se circunscribe unicamente ao ámbito persoal e familiar, nin tampouco só ao da empresa privada, senón que son múltiples os espazos, entre eles a Administración pública, e neste caso a Administración pública galega, que é da súa responsabilidade directa a súa xestión e moitas cuestións relacionadas con esta, nos que se dan moitísimos casos de violencias machistas. Póñolle uns poucos exemplos: infravaloración constante de traballos desempeñados polas mulleres en comparación cos compañeiros; acoso laboral e *mobbing*, polo mero feito de ser mulleres, que sofren todo tipo de empregadas públicas, dende as administrativas ás limpadoras, as que ocupan mandos intermedios como as que ocupan cargos directivos. Tampouco creo que sexa necesario explicar...

O señor PRESIDENTE: Formule a pregunta, por favor.

A señora SANTOS QUEIRUGA: ...—si, xa remato— que as empregadas públicas tamén son traballadoras.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Formule a pregunta, por favor. Formule a pregunta...

A señora SANTOS QUEIRUGA: Tamén falamos do ámbito sanitario e docente, e fago a pregunta...

O señor PRESIDENTE: Correcto, pero agora formule a pregunta, por favor.

A señora SANTOS QUEIRUGA: ¡Tranquilos! Interrompéronme e consumín o meu tempo.

O señor PRESIDENTE: Formule a pregunta, por favor.

A señora SANTOS QUEIRUGA: Entón, como non temos claros os datos, a pregunta é: ¿Que índice de denuncias e de casos de violencia machista ten constancia o Goberno galego, no que levamos de ano 2016, xa que está rematando este?

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Santos.

Resposta do vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administración Pública e Xustiza.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Moitas grazas, señor presidente.

Non, señora Santos, que non ten claros os datos nin ten claro case nada se deduce perfectamente do principio da súa intervención. Sinceramente, cando nos preguntamos todos por que é tan difícil rematar coa violencia machista, vendo os seus plantexamentos, un saca certas deducións.

¡É que empezar unha pregunta sobre violencia machista ao goberno chamando macarra ao presidente, e ademais dicir que que non estea na acta non quere dicir que non o pense...! (*Aplausos.*) ¡Que diga que nós non estamos capacitados para falar de violencia machista pola nosa ideoloxía non sei que...! ¿Vostede cre que isto é unha maneira...? De verdade, é que, se o pensa, a min me preocupa seriamente, téñollo que dicir. Non sei se me dará tempo a responder, de feito tiña que responder, a pregunta é concreta e voullo dicir.

É moi preocupante que vostede teña eses plantexamentos e teña esa especie de desprezo ou barreiras que pon entre vostede, e supoño que «os seus» —iso pensará vostede—, e os demais que non pensamos como pensa vostede e, polo tanto, somos uns macarras que non temos dereito a falar destes temas. Pois temos todo o dereito do mundo, señora Santos, ¡todo o dereito do mundo! Lamento que vostede teña estes plantexamentos. É moi triste. E lamento moitísimo que os exteriorice e os faga patentes tan claramente nesta intervención parlamentaria. Non lle vou dicir todo o que penso, xa lle estou dicindo bastante, pero, dende logo, vendo os seus plantexamentos, como din na súa parroquia, fico, e supoño que ficamos todos aquí, probablemente bastantes, bastante abraiados ou arramaiaados ou o que vostede dixera. É bastante triste e téñollo que dicir.

Dito isto, ía dicir que concordo nalgunhas cousas das que di, efectivamente. Nalgunhas cousas das que di na súa exposición, non do que dixo agora mesmo, do que di na súa exposición escrita. Estou de acordo en que, efectivamente, os índices son preocupantes, xa o dixeran na resposta á interpelación da señora Pontón. Estou de acordo en que é un problema que segue aí latente e mesmo medrando; probablemente por iso temos que seguir traballando e temos que seguir facendo cousas. Non estou de acordo en que a sociedade e a Administración non teñan feito nada. Creo que se teñen feito avances importantes, afortunadamente, como era a nosa obriga; é que, se non, habería que estar moi preocupado. Aínda que despois —vólvolle dicir—, escoitándoa a vostede, a algúns ou algunhas, parece que provoca retrocesos claros. Pero creo que estamos facendo avances entre todos, e nese sentido temos que seguir traballando.

E claro que concordo tamén en que a violencia machista non se dá só no eido privado, non se dá só no eido familiar, dáse en moitísimos eidos, e tamén se dá no eido laboral. E vou ler o nome exactamente do protocolo que aprobamos —por certo, de xeito unánime— con todos os sindicatos, o Protocolo para a prevención, a detección, actuación e resolución de situacións de acoso laboral e outras discriminacións no traballo na Administración da Comunidade Autónoma de Galicia, que está en vigor —vostede seguro que o sabe— dende xullo deste mesmo ano. Tense activado xa, téñense producido denuncias, téñense producido actuacións, pero a día de hoxe non se teñen producido denuncias no eido da violencia machista.

Si que hai en vigor un protocolo, dende o ano 2008 —un acordo máis ben—, sobre mobilidade xeográfica entre as administracións públicas das empregadas públicas que foran vítimas da violencia de xénero. Dende entón, constan dous casos de violencia de xénero...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): ...que deron lugar a un traslado dunha funcionaria dou-

tra comunidade autónoma a Galicia e dunha funcionaria, dunha traballadora pública que traballaba aquí en Galicia, e o que fixo foi cambiarse, foi trasladada de posto de traballo en aplicación deste acordo.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Iso si que se activou o protocolo. O certo é que non se produciron denuncias nese eido nun protocolo que leva funcionando apenas cinco meses.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor vicepresidente.

Réplica, señora Santos.

A señora SANTOS QUEIRUGA: En primeiro lugar, sinto ferir tantas sensibilidades. Eu creo que temos todo o dereito a opinar e a dar as nosas opinións, igual que fan vostedes, exactamente igual, que din auténticas barbaridades e nós escoitamos tamén aquí, e é a nosa opinión.

Dende logo, nós é que temos un compromiso total e absoluto coa igualdade e coas violencias machistas. Entón tamén retomo a palabra do señor Feijóo —paréceme curioso—, e precisamente non pregunto sobre o protocolo porque o coñecía, pero se estamos tan conscientes das violencias machistas, de que existen e que son reais, que non exista nin unha soa denuncia demostra que non se está facendo o traballo ben e que as mulleres teñen medo a denunciar. Que non pase como en Alemaña, que como non hai nada calculado, resulta que en Alemaña non hai violencia machista, ¿non?, e non existe. O que non se calcula, non existe.

Falo dos seus feitos. As súas políticas de recortes masivos nas políticas de igualdade e de prevención da violencia machista en todos os seus gobernos, dende o eido local a todos os niveis tamén no Estado, o que amosan é que se di unha cousa, fanse moitas fotos, fanse moitas camiñatas con pañuelo morado ao pescozo, pero despois, á hora de facer a política de verdade, o que hai é moitísima demagogia, moitísimo dar golpes no peito, pero a realidade é que as cousas non cambian. As mulleres seguimos nunhas situacións gravísimas de desigualdade, sufrindo violencia, nuns casos máis extrema que noutros, porque na violencia machista o fin máis grave é a morte, cando somos asasinadas, pero hai uns estadios previos que non están sendo tratados, e, dende logo, falo con coñecemento de causa porque teño moitísimas compañeiras e compañeiros en distintos estratos administrativos da Xunta, do Estado, de organismo diferentes, que non se atreven a denunciar moitas cousas que lles pasan.

Polo tanto, a pregunta vai nese sentido. Entón, como xa me resposta que non hai ningunha denuncia, pídolles por favor, que isto é moi grave, que traballen para que as mulleres se sintan tranquilas para poder denunciar estas cousas tan graves que lles pasan.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Santos.

Turno de peche, señor vicepresidente.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Grazas, señor presidente.

Señora Santos, se coñece casos, debería de denuncialos vostede, aínda que non estean denunciando as persoas. Porque claro, chegar aquí e dicir que coñece non sei se son centos de casos, moitísimos casos, pero venmo contar a min e non o vai contar no xulgado, non o vai contar noutro sitio, láméntoo moitísimo.

Eu non sei se realmente coñecía ou non coñecía a existencia deste protocolo, sospeito que non, porque, se non, o lóxico é que me preguntara se a través desta vía que se abriu... (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) ¿Non o coñece? Pois é moi triste. (*Pronúncianse palabras que non se perciben.*) ¡Ah!, pero non lle dá importancia e, polo tanto, non me preguntaba por el. Pois teño que dicirlle que é a canle que se articulou entre todos os sindicatos e a Administración da Xunta de Galicia para que se produciran estas denuncias. Pero como supoño que vostede coñece moitos casos, pero cre que non vale a pena denuncialos, que os denuncien os afectados, que son os que os teñen que sufrir, pois entón a este protocolo non lle dá ningunha importancia. ¿Pero dáse conta de que, ao final, quen fai demagogia se volve na súa contra, señora Santos?

Alégrome moitísimo de que recoñecera que dixo unha barbaridade na súa primeira intervención. A diferenza é que nós ese tipo de barbaridades, desde logo, non as dicimos. Respectamos moitísimo todo este tema, igual que respectamos, por certo, esa marcha que dixo vostede de pañuelos morados, de golpes no peito... ¡Oia, respecte a xente que vai! Son centos de persoas, non son do PP. É xente en contra da violencia machista, aínda que ao mellor non é de Podemos, nin de Mareas, nin de sabe Deus que.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor vicepresidente.

Pregunta de D. Luis Villares Naveira e dous deputados máis, do G. P. de En Marea, sobre o tratamento da información nos medios de comunicación no referido aos casos de violencia machista

O señor PRESIDENTE: Pregunta da señora Quinteiro Araújo, do Grupo Parlamentario de En Marea.

A señora QUINTEIRO ARAÚJO: Moi bo día.

A ninguén se lle escapa a importancia que teñen os medios de comunicación precisamente á hora de conformar a axenda pública e a xerarquización de prioridades da nosa sociedade, por iso hoxe nós esperamos sacar un compromiso firme do Goberno galego para que desaparezan

dunha vez por todas os sesgos sexistas que moitas veces se dan nestas informacións que estes medios trasladan. Así o volveron pór de manifesto, unha vez máis, a maioría das noticias publicadas nos casos das dúas mulleres galegas asasinadas a semana pasada, que só foron, como digo, un exemplo máis de toda a cantidade de cousas que na nosa opinión se fan mal.

Consideramos que hai que reforzar as melloras lexislativas nesta cuestión, sen dúbida importantes, non digamos que non, pero manifestamente insuficientes. Infelizmente, a norma non serve se non é aplicada e se o contido das informacións segue dándose moitas veces dende perspectivas erradas.

Mención especial merecen os medios de comunicación públicos galegos, que, facendo caso omiso á súa función social e estando pagados por todos e por todas nós, moitas veces reproducen as peores prácticas dos medios privados. E vou falar xa das prácticas que considero que non se deberían dar.

É intolerable que os medios de comunicación sigan falando de falecementos ou mortes de mulleres espontaneamente e non se empregue o termo asasinatos, que é o que realmente son. E pode parecer este un matiz secundario, pero non o é en absoluto porque non estamos morrendo espontaneamente, estannos matando, e hai que empregar a linguaxe de xeito rígoroso e pedir tamén que se empregue.

Non é unha cuestión simplemente de expresión. A linguaxe non só reproduce, tamén produce ideas, tamén é capaz a linguaxe de producir e explicar como suceden as cousas, por que suceden estes feminicidios, e hai que dicilo claro: son feminicidios, non son mortes accidentais. Porque moitas veces seguen tratándose estes casos como sucesos, como feitos inexplicables, aparece unha morta, unha máis, unha máis, cando non o son. Hai causas concretas para que pasen estas cuestións e hai que socializalas tamén nos medios de comunicación.

É certo, eu admitoo, que se deu un cambio significativo no tratamento informativo destas cuestións nos últimos anos, e pasouse do espazo privado ao espazo público, xa non se fala practicamente nunca de crimes pasionais, pero hai un montón de ideas que seguen impregnadas e que teñen un enfoque sexista.

En primeiro lugar, hai que rematar co enfoque individualizado que se fai dos asasinatos, que moitas veces deixa entrever características que fan ás mulleres máis vulnerables ou propensas, como cando se fala de amantes, de raza, de nacionalidade ou de emprego.

En segundo lugar, adoita gozar dunha posición privilexiada a conduta das vítimas, e temos que deixar de falar das denuncias previas, de que ía soa, de que quedou cun descoñecido... Non queremos que se nos diga nas noticias como temos que camiñar para evitar unha agresión, simplemente...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

A señora QUINTEIRO ARAÚJO: ...non temos que ser prudentes, temos que ser simplemente libres.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

A señora QUINTEIRO ARAÚJO: E, por último, hai que rematar coa visión patolóxica dos maltratadores, porque esta visión axuda a que se dea unha xustificación velada dos feitos e realmente impide...

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Quinteiro.

A señora QUINTEIRO ARAÚJO: Formulo a pregunta.

O señor PRESIDENTE: Formule a pregunta, por favor.

A señora QUINTEIRO ARAÚJO: A valoración que fan destes dous últimos casos nos medios de comunicación, se consideran que hai algún fallo ou algo que mellorar, e se están dispostos a facer a autocrítica necesaria...

O señor PRESIDENTE: Grazas. (*Aplausos.*)

Resposta do vicepresidente e conselleiro de Presidencia, Administración Pública e Xustiza.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Moitas grazas, señor presidente.

Señora Quinteiro, pois non é unha resposta fácil. Ademais, pídeme vostede se imos facer autocrítica de como reflicten os medios de comunicación os asasinatos de violencia machista... ¡para que se dea conta do complicado que é falar deste tema! Pide vostede unha valoración, que é case tanto como unha opinión, dun tema que é —como di o señor Zapatero— discutido e discutible, sen ningunha dúbida. ¿No que hai moito que mellorar? Sen ningunha dúbida. Como todo o que ten que ver coa violencia machista. Agora tamén está o dereito á información, tamén está a liberdade dos profesionais e dos medios de comunicación para saber como queren dar esa información. Loxicamente, de acordo cuns códigos de conduta, sen ningunha dúbida, pero tamén teremos que ter en conta iso. Polo tanto, nós poderemos dar, en todo caso, unha valoración/opinión —insisto— dun tema discutido e discutible.

Dicíao antes á señora Santos, na parte afortunada da súa intervención. Falaba de que se loita contra a violencia machista desde moitas fronteiras —e estou de acordo—: dende a prevención, dende a educación, dende a persecución e o castigo dos culpables e tamén, sen ningunha dúbida, dende a concienciación. E aí, por suposto, os medios de comunicación teñen moitísimo que dicir e son responsables, por suposto, daquilo que transmiten e de como o transmiten, de como o contan, de como se percibe o que contan, de como se sente aquilo que están transmitindo e aquilo do que están informando. Eu admito que se poden ter diferentes puntos de vista, pódense ter diferentes opinións, e creo que neste caso —e a proba é o tempo que se leva discutindo— os que son máis expertos neste tema —eu desde logo non o son, non sei se o é vostede— non se poñen de acordo. Polo tanto, hai cousas nas que haberá que ir acadando consensos.

A min hai unha cousa que me chama a atención na parte escrita da pregunta que fan. Non sei se entendín ben, pero vamos, dicir que que un medio de comunicación fale dunha persoa recén detida como da que presuntamente deu morte á muller vítima de violencia machista e non lle chame asasino directamente, iso converte o medio de comunicación nun medio compracente co autor, creo que iso non é xusto, nin está axustado ao Estado de dereito, nin, desde logo, nós o imos compartir, sinceramente. Creo que o dereito á presunción de inocencia, incluso nestes casos tan duros e que todos condenamos, está... Supoño que non quixo dicir iso, polo tanto, simplemente llo poño de manifesto, porque, se non, non nos imos poñer nunca de acordo, señora Quinteiro.

Eu creo que avanzamos bastante. Avanzamos bastante —diciáo vostede— dende que aos crimes machistas antes se lles chamaba crimes pasionais, como se a pasión tivera algo que ver con isto e como se xustificara algo. Afortunadamente, xa ninguén fala de crimes pasionais, e xa non se fala dos crimes de violencia machista nas páxinas de sucesos como se fora un suceso máis, mergullado con outros sucesos. Temos avanzado bastante. ¿Que hai moito que avanzar? Sen ningunha dúbida, pero temos avanzado bastante. E hai que avanzar tendo en conta sempre e compaxinándoo co dereito á información...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): ...e coa liberdade dos informadores.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor vicepresidente.

Réplica, señora Quinteiro.

A señora QUINTEIRO ARAÚJO: A verdade é que estou alucinada, porque pensei que neste tema poderíamos chegar a acordos. Espero que cando traíamos este tema a debater ao pleno con tempo suficiente —obviamente esta só é unha pregunta, e é un tema que merece un debate sosegado— cheguemos a acordos, pero non teño moita intención. Ou sexa, paréceme increíble... Xa sei, teño tamén estudadas as leis, todas as leis, e os códigos, pero eu estoulle dicindo que de pouco valen estes avances lexislativos que xa sei que existen, que no papel poñen moitas cuestións que non se poden facer, cando despois os medios de comunicacións se saltan estes códigos e estas leis e non se fai absolutamente nada.

Estaremos facendo algo mal, e paréceme increíble que non o recoñezan, cando nunha soa noticia se chegue a entrever a culpabilidade dunha muller por non denunciar. Aínda que claro, escoitando ao señor Feijóo, cando el mesmo di: ¡Denunciade, tedes un teléfono, tedes todas as medidas para a Administración...!, ¡parece increíble! Igual as mulleres non denunciemos por outras cuestións. Haberá que pensar, ¿non?, por que non denunciemos as mulleres, sen ter unha actitude paternalista con elas. (*Aplausos.*)

Despois, séguesenos cosificando nos medios de comunicación. Noticias desta última semana: Muller, que unha vida vale máis porque é máis guapa, se é máis intelixente ou menos, se é

de determinada nacionalidade ou non. Isto non se pode volver repetir nunha noticia destas características. Outra cuestión que se segue facendo nos medios de comunicación. Aínda cando nos matan, seguimos vinculadas irremediabilmente a maioría do tempo a un home, seguimos sendo as fillas, as mulleres ou as compañeiras dun home que sempre semella ser máis importante que nós mesmas. Eles, sen embargo, sempre semellan ser, na maioría das novas, bos veciños e normais veciños.

Eu, de verdade, creo que a situación estaría moito máis preto de ser solventada cando ás cousas se lles chame polo seu nome: son feminicidios, son evitables. Entón, eu non entendo por que vostede nega que os medios de comunicación fan cousas mal. Non é un ataque aos xornalistas e ás xornalistas; fai falla dotación de recursos, fai falla formación específica en materia de xénero tamén en xornalismo...

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Quinteiro. *(Aplausos.)*

Turno de peche, señor vicepresidente.

O señor VICEPRESIDENTE E CONSELLEIRO DE PRESIDENCIA, ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E XUSTIZA (Rueda Valenzuela): Grazas, señor presidente.

Señora Quinteiro, non lle dixen que os medios de comunicación fagan todo ben neste tema, xa llo dixen desde o principio; outra cousa é o que vostede quere entender.

Dime que non estamos chegando a ningún acordo. Estame facendo unha pregunta e eu estou facendo unha resposta. ¡Claro! Pero como normalmente sempre pasa con vostedes, cando non lles gusta a resposta á pregunta que me fai, entón di que fican abraiados, alucinados, e diso a chamarnos macarras hai un paso, que hoxe se cruzou e se pode cruzar máis veces. Pero é que nisto consiste a democracia, en ter puntos de vista diferentes, señora Quinteiro, aínda que non coincidan, e entre todos intentar chegar a acordos bos para a cidadanía —que é a que nos pon aquí— tamén para arranxar este tema, que é o que non entenden. É o que non entenden.

Polo tanto, se non é o que vostede pensa, se non demonizamos aquí os medios de comunicación directamente porque non fan nada ben neste tema... ¡Claro que hai moitas cousas que fan mal, pero algunha cousa están facendo ben tamén! Á parte das leis, supoño que do convencemento, de darse conta de que isto é unha evolución, de que hai un problema grave que hai que seguir tratando e tamén tratándoo desde os medios de comunicación. ¡Oia!, ¡téntense dado pasos importantes!, xa lle dixen eu algún. E os medios de comunicación son conscientes de que teñen que ter un tratamento específico para a violencia machista e para os sucesos que relatan sobre a violencia machista cando teñen códigos de boas prácticas; fan cursos de formación, algúns deles con colaboración da Xunta de Galicia e outros por propia iniciativa ou doutros organismos; cando hai acordos asinados, como un entre a Secretaría Xeral de Igualdade e a Compañía da CRTVG para o tratamento das informacións que se dan sobre violencia machista.

¡Home, claro que hai que seguir mellorando! Os medios de comunicación e todos nós, non haberá ningunha dúbida. É difícil mellorar cando vostede chega aquí e di que o presidente da Xunta de Galicia fala de denuncias. ¡Oia!, ¡pois claro que hai que falar de denuncias! Claro

que hai que dicirlles ás mulleres que teñen que denunciar, claro que hai que dicir —aínda que non se lle dea valor—, por exemplo, que aprobamos un protocolo que é a canle que garante a confidencialidade dentro da Xunta de Galicia e da Administración para que as traballadoras públicas poidan denunciar. ¡Ah!, ¡que denuncien elas, se queren, eu non teño por que dicir nada! Veño aquí dicir —como dicía a súa compañeira— que hai casos e xa está, je que se arranxen! Non, non, pois hai que dicir que hai canles para poder facelo, que hai facilidades, que se garante o anonimato, a confidencialidade, a eficacia na tramitación desas denuncias. Claro que hai que animar a denunciar, claro que hai que facer moitísimas cousas. O que non se pode pensar, señora Quinteiro, é que, se non coincidimos exactamente co que vostede quere, xa non merece a pena dicir nada máis, que non merece outra cousa que dicir que fican abraiados, que a nosa ideoloxía nos impide ver o que temos diante, e que no fondo somos todos —pero entón seremos millóns— uns macarras. Non sei se será ao revés.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Pregunta de D. Xosé Luís Bará Torres e cinco deputados/as máis, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a valoración do Goberno galego en relación co nivel de execución que presentan no primeiro semestre de 2016 os investimentos previstos para Galicia nos orzamentos do Estado

O señor PRESIDENTE: Ten a palabra o señor Bará Torres.

O señor BARÁ TORRES: Si, moi bo día.

Señora conselleira, esta pregunta fai referencia aos datos publicados en relación cos investimentos do Estado en Galicia e a execución dos orzamentos. Son datos que proceden da Intervención Xeral do Estado e que falan duns niveis de execución, desde logo, que son alarmantemente baixos e que se sitúan nuns mínimos históricos neste tema. Falan, no primeiro semestre do 2016, do 16,6 % de execución total do orzamento. A maior parte corresponde a empresas públicas, que xestionan algo máis de 1.000 millóns de euros, que tiveron unha execución do 16 %. E no caso de Adif, que ten como obriga a construción das infraestruturas ferroviarias, este nivel de execución aínda é menor e situouse, no primeiro semestre, no 13,4 %.

Polo tanto, isto fala dunha situación de parálise da Administración do Estado, de parálise de infraestruturas que son vitais e fundamentais para o desenvolvemento deste país e que ten consecuencias graves na economía tamén. Hai que ter en conta que a obra pública é un elemento importante para a dinamización económica e para a creación de postos de traballo. E supón tamén o incumprimento de compromisos do Goberno en canto aos prazos de construción de infraestruturas importantes; entre elas a conexión ferroviaria coa Meseta, que xa se nos anunciou que ía ir máis alá do prazo comprometido, do terceiro ou cuarto prazo comprometido, que se situaba no ano 2018.

Pois ben, ante esta situación, escoitabamos nesta Cámara xustificacións como a que deu o presidente da Xunta, culpando deste feito á parálise do Goberno do Estado polo bloqueo po-

lítico —neste caso non culpan o Goberno de Ponte Caldelas nin o Bipartito—, polo bloqueo político no Estado ao longo do ano 2016, despois das eleccións de decembro de 2015, que houbo un goberno en funcións practicamente un ano. E isto é unha escusa, porque sabemos que os gobernos en funcións, dende logo, toman decisións, sabémolo perfectamente; incluso decisións que están máis alá do que son as súas competencias e as súas obrigas en funcións —e cítolle, por exemplo, o caso de Ence ou o caso Reganosa—, decisións para favorecer intereses privados estando en funcións. Para iso si que toman decisións.

En cambio, non hai escusa para paralizar a maquinaria administrativa cando se trata, a fin de contas, de cumprir un orzamento que estaba aprobado, o orzamento do 2015, para executar obras que estaban contratadas, para facer seguimento e impulso de obras que estaban contratadas.

Polo tanto, as miñas preguntas a este respecto son concretas. Queremos saber a valoración que fai o Goberno e a súa consellería desta situación de baixa execución, de cifras históricas de baixa execución, se lle preocupa esta situación, e, sobre todo, queremos saber que xestión fixo o Goberno galego ante o Goberno do Estado para axilizar a execución dos orzamentos e para o cumprimento dos compromisos acadados nas obras públicas, e concretamente nas infraestruturas ferroviarias.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Bará.

Resposta da conselleira de Infraestruturas e Vivenda.

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E VIVENDA (Vázquez Mourelle): Grazas, presidente.

Señor Bará, por unha vez vou contestar a súa pregunta dicíndolle que estou de acordo coa súa reflexión. Non é unha inocentada, é certo. No ano 2016 a execución do Adif é moi baixa. Pero o certo é que no resto da súa pregunta non estou totalmente de acordo, porque o certo é que unha infraestrutura que realmente experimentou un cambio substancial en Galicia, dende logo, foi o ferrocarril, unha transformación do sistema ferroviario, por suposto que si. Hai que mirar o terreo, con feitos, e a realidade territorial, liñas, servizos e redución de tempos de percorrido. E é porque hai un goberno que aposta con firmeza. Está demostrado con feitos, con realidades palpables no territorio, señor Bará. Está o eixo atlántico, que reforza a conectividade, incrementa a oferta de prazas nun 40 % e reduce tempos de percorrido. O eixo atlántico permite estar en pouco máis dunha hora entre A Coruña e Vigo en ferrocarril, e polo tanto temos un auténtico metro de superficie na comunidade autónoma. E tamén temos avances de conexión coa Meseta, por suposto que si. Púxose en servizo o treito Olmedo-Zamora —media hora de redución de tempo de percorrido—.

Eu creo que non debemos esquecer que todos os treitos do AVE na conexión con Madrid, excepto a variante de Ourense, están en servizo ou en obras, todos. Polo tanto, temos contratistas, temos contratos e temos investimentos. Por suposto que resta traballo por facer, e

por iso estamos solicitando axilidade ao Ministerio de Fomento. Para nós é unha prioridade, sempre o vimos dicindo, e insistimos ao Ministerio de Fomento en que hai que tomar decisións que teña comprometidas coa liña de alta velocidade, e así llo ten trasladado ao propio ministro o presidente da Xunta o pasado 5 de decembro.

Pero, señor Bará, xa que fala vostede de obra pública —que me agrada que aposte pola obra pública—, todos sabemos que as grandes infraestruturas requiren de grandes esforzos, grandes traballos, proxectos, licitacións de contratos e tamén resolver incidencias, resolver incidencias en obras que teñen moitísimas dificultades. A orografía de Galicia todos sabemos que é ben distinta á de Castela. Polo tanto, unha complexidade á que hai que engadir a situación política excepcional, por suposto que si. En nada contribúe que haxa un bloqueo político durante un ano para a axilización de traballos, por suposto que afecta estar case un ano sen goberno, por suposto que afecta as capacidades executivas. E, sobre todo, na miña opinión, hai un principal responsable —un principal responsable na miña opinión, que seguro que vostede non comparte, pero é a miña—, que foi un partido, dende logo, do que vostedes foron socios de goberno.

Pola miña parte, nada máis. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora conselleira.

Réplica do señor Bará Torres.

O señor BARÁ TORRES: Ben, os datos de execución do orzamento do ano 2016 son, desde logo, moi baixos, moi preocupantes, pero é que os do 2015 tamén o foron. Porque xa están publicados os datos de execución do ano 2015 e resulta que no caso das infraestruturas ferroviarias se acadou un nivel de execución do 39,6 %. Polo tanto, a escusa esa do bloqueo político pois non nos vale. Hai obras contratadas, hai un orzamento en vigor, hai un goberno que actúa e que ten que impulsar e dinamizar as contratacións e a execución das obras. Polo tanto, non nos vale. Ademais, porque se repiten ano tras ano os datos de baixa execución dos orzamentos, como ocorreu no ano pasado, no total e sobre todo nas infraestruturas ferroviarias.

E ¿cal é a actitude do Partido Popular? Pois a dobre personalidade, a dobre conduta. Vostedes din unha cousa aquí e outra en Madrid. Cando gobernaba o PSOE no Estado denunciaban e exixían o cumprimento dos prazos, a execución das obras. E agora que goberna un goberno amigo pois calan e outorgan, como fixeron no caso da AP-9, dando aquí o voto e poñendo en Madrid o veto para a lei que aprobou o Parlamento galego.

Polo tanto, adoptan unha actitude submisiva e obediente, na contratación das obras e na execución dos prazos, e en todos os temas que están pendentes. Porque vostede falounos aquí do eixo atlántico, pero aínda hai moitas cuestións pendentes, por exemplo, a conexión con Portugal ou a mellora de todo o servizo e a creación dun auténtico servizo de cercanías e de conexión das vilas e das cidades galegas.

Polo tanto, esta actitude do Goberno Feijóo, do Goberno da Xunta, contrasta coa doutros gobernos, como o de Euskadi, do que vimos recentemente un exemplo claro cando se plantou no

caso das obras do AVE en Bilbao e Vitoria exixindo unha solución acorde, eficaz, de soterramento das vías, e obrigando ao ministro de Fomento a aceptar esa proposta do Goberno vasco.

Alí defenden con firmeza e con contundencia os intereses do país, e aquí vemos como hai unha actitude servil, de axeonllamento e de vasalaxe ante as imposicións do Goberno do Estado. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Bará.

Turno de peche da señora conselleira.

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E VIVENDA (Vázquez Mourelle): Grazas, presidente.

A nosa actitude é reivindicar e pedir o que xa teñen outras comunidades autónomas, como xa vimos facendo. E por suposto que o bloqueo político foi o principal protagonista da baixa execución do ano 2016, porque os bloqueos, señor Bará, non saen gratis, non saen gratis nin nas urnas nin saen gratis, dende logo, na calidade de vida dos cidadáns. E por suposto que o bloqueo impediu avanzar máis.

Se quere falar de realidades, eu preguntolle. Non sei se sabe quen situou Galicia no mapa da alta velocidade, porque dende logo que non foi... *(Pronúncianse palabras que non se perciben.)* Dende logo que non foi o BNG quen situou Galicia no mapa de alta velocidade, sábeno ben vostedes, foi o Partido Popular.

Se prefire compromisos concretos do Ministerio de Fomento, cifras de licitacións e de adxudicacións, tamén en materia de infraestruturas ferroviarias, son 4.100 millóns de euros os que se mobilizaron en investimentos de conexión ferroviaria. Pero eu insisto en que todos os treitos que conectan Ourense con Madrid, excepto a variante de Ourense, están ou en servizo ou en execución. E polo tanto iso é que temos avanzado moitísimo, pasando unicamente das liñas á realidade do territorio e a ter alí contratistas, contratos e investimentos.

Cando vostedes pedían o orzamento do 8 % para Galicia no Estado quedaron escasos, porque o que puxo este goberno foi o 12 %; polo tanto, quedaron escasos pedindo o 8 % dos orzamentos do Estado para Galicia.

Creo que a aposta do Goberno de España pola alta velocidade é palpable, están facendo con empeño o impulso á alta velocidade. O ministro así nolo trasladou, e para nós é irrenunciable. Vímolos demandando e insistindo en que o prioritario é que chegue o AVE a Galicia e chegue a Ourense. E insisto en que, por suposto, o bloqueo político ten un impacto. Cun goberno en plenas facultades, en tempo récord, de cinco treitos desbloqueados están catro xa en marcha, desbloqueados. Polo tanto, si que é importantísimo un goberno con plenas facultades para resolver e para tomar decisións, por suposto que si é importante.

Eu agardarei, e agardaremos, que en xaneiro o Ministerio faga unha valoración ao respecto. Situacións especiais dende logo que requiren medidas especiais. Señor Bará, por suposto que

non estaremos conformes mentres non chegue o AVE a Galicia, estaremos atentos e vixiantes. Porque o que queremos, dende logo, é que as vantaxes do AVE cheguen aos galegos canto antes.

Pola miña parte, nada máis. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora conselleira.

Pregunta de D. José Luís Rivas Cruz, do G. P. do Bloque Nacionalista Galego, sobre a actuación do Goberno galego diante das ameazas dos acuíferos e da destrución da singular paraxe que conforma o contorno do nacemento do río Miño, no chamado Pedregal de Irimia

O señor PRESIDENTE: Ten a palabra o señor Rivas Cruz.

O señor RIVAS CRUZ: «Cando na mañanciña do San Xoán dá o raiolo en determinada pedra nos arredores do castro, unha fermosa fada de cabelos louros estende a súa tenda e amóstrase ao primeiro mozo que por alí pasa, propoñéndolle unha complicada adiviña, que el debe decifrar correctamente se quere conseguir o seu amor e os valiosos tesouros que garda. Ela pertence á estirpe dos mouros, máxicos habitantes deste país noutros tempos, que tiveron que fuxir á présa e que a deixaron vixiando as cuantiosas riquezas e tesouros encantados.»

Este podería ser o principio dunha dos milleiros de lendas que envolven o neboeiro máxico dos lugares simbólicos desta nosa *matria* e que os galegos da miña idade aínda tivemos a sorte de oír en boca dos nosos familiares e veciños máis vellos. Deste xeito, para o noso pobo non letrado nin versado na historia documental elaborada, e tantas veces silenciada ou terxiversada polos historiadores pagados, estimulados ou ameazados, este era —repito— o xeito de sinalar e marcar os lugares máxicos, simbólicos ou sagrados da nosa cultura. Así, ninguén se atrevía a labrar demasiado fondo nun castro, allanar os seus fosos, destruír unha mámoa ou rebentar un pozo dun río, ou os penedos que milenios atrás foron abrigos paleolíticos. Todo isto estaba e está marcado coa palabra «mouro», de *maurus*, antergo ou antepasado, e a maxia sobrenatural que os preservaba das agresións dos destemidos e bárbaros negociantes, que sempre van ao práctico e rendible e que non queren saber nada dese respecto debido á propiedade colectiva chamado «identidade».

Unha desas lendas fala dun lugar onde unha raza de seres violentos, antisociais e incrédulos, a antítese da raza humana, foron convertidos en pelouros e condenados a ser engulidos polas augas case eternamente ata lavaren así as súas culpas. Así, de xeito resumido reza unha das moitas lendas que envolven o pedregal de Irimia, situado nas estribacións da serra de Meira. Este pedregal está formado por 700 metros de morena glacial de pelouros de grandes dimensións. Se un sobe enriba deses penedos xa citados, pode escoitar o cantar das augas sen saber a ciencia certa se son subterráneas ou son os croios quen taparon un regato rumoroso. Esta auga nace de numerosos acuíferos repartidos ao longo da serra, que se veñen xuntar nunha fonte situada no alto do pedregal.

O feito é que ao remate do funil de croios, sae un regato de auga limpa que corre formando o «Minius» acabado de nacer. Sería, pois, a fonte principal, ou, para non entrar en litixios locais, unha das fontes principais do que será, terras abaixo, o principal río de Galicia.

Trátase —créanme— dun lugar único, de enorme valor xeolóxico, paisaxístico e simbólico, paraxe de visita obrigada de toda excursión de xeografía de Galicia que se prece. Valor xeolóxico, pola súa orixinalidade e por ser un lugar de transición; paisaxístico, porque ten características únicas na nosa xeografía; e simbólico, porque, se o Miño é o pai de Galicia, ben está que preservemos o seu nacemento de calquera agresión, conservando a súa orixinalidade para desfrute e estudo de escolares e cidadáns en xeral.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor RIVAS CRUZ: Nos últimos tempos...,

O señor PRESIDENTE: Formule a pregunta, por favor.

O señor RIVAS CRUZ: ...polo menos catro ou cinco decenios —só un parágrafo pequeniño—...

O señor PRESIDENTE: Pois fágao. Faga o parágrafo. (*Murmurios.*) Fágao. (*Murmurios.*) Fágao. (*Murmurios.*)

Perdoen, isto non o creei eu, toda a vida levamos así no Parlamento, non é invención miña.

Formule a pregunta, por favor.

O señor RIVAS CRUZ: Por todo o exposto e o que quería expoñer, (*Risos.*) e vista a alarma creada neste singular enclave de interese xeolóxico, cultural e simbólico, ¿ten previstas o Goberno galego medidas que dean protección medioambiental e paisaxística aos acuíferos e ao contorno que conforman o nacemento do río Miño...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor RIVAS CRUZ: ...no chamado Pedregal de Irimia? (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Correcto. Xa está.

Grazas.

Resposta da conselleira de Medio Ambiente e Ordenación do Territorio.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE E ORDENACIÓN DO TERRITORIO (Mato Otero): A verdade é que eu tamén lle pediría ao presidente que lle dera máis tempo, porque é verdade que a súa intervención non merece outro cualificativo que fermosa porque nos recorda estas lendas que conforman a nosa historia e a nosa cultura, e, dende logo, está ben sempre falar delas aquí neste Parlamento, e máis cando vén vostede defender un emprazamento tan insigne, tan destacado e tan simbólico como é na nosa comunidade o emprazamento dese Pedregal de Irimia —como dicía vostede—, por ser, se cabe, o nacemento do pai da nosa comunidade, que é o río Miño.

Pero, máis alá da fermosura da súa intervención, eu teño que concretar a miña resposta, que ten que ser, como non pode ser doutro xeito, clarificarlle que o principal compromiso que ten o Goberno da Xunta de Galicia dende esta consellería non pode ser outro que a protección, a conservación e a posta en valor dese rico patrimonio natural que temos na nosa comunidade.

Como xa sabe, na nosa comunidade contamos cun amplo abano de espazos naturais de enorme valor. Temos unha rede galega de espazos protexidos que está composta por 96 espazos; é dicir, practicamente o 12 % do noso territorio está dentro desta Rede galega de espazos protexidos. E a importancia, máis alá de declaracións —como dicía tamén vostede—, ten que ir acompañada co presuposto da Xunta de Galicia.

Nestes presupostos do ano 2017 a Dirección Xeral de Patrimonio Natural, que é da que depende precisamente a protección destes espazos, vai ter un incremento presupostario dun 5,3 %, ata superar os 27,5 millóns de euros, para poder facer realidade, por exemplo, o reforzo tan necesario que temos de investimento en parques naturais, por poñer un exemplo, impulsando non só a súa protección, senón mesmo tamén medidas de turismo sustentable que fagan posible compartir non só as lendas, senón tamén a nosa natureza. Por iso hai pouco, hai uns días, presentamos o primeiro Plan de promoción e posta en valor do patrimonio natural da nosa comunidade autónoma, onde vai haber, obviamente, un investimento para desenvolver ao longo dos próximos catro anos 29 medidas específicas.

Ampliaremos a Rede Natura, dando así tamén resposta a unha proposición non de lei do voso grupo, do Bloque Nacionalista Galego; tamén ampliaremos a Rede Natura; tamén continuaremos co desenvolvemento da Rede galega de reservas da biosfera; e mesmo tamén elaboraremos unha nova lei de patrimonio natural, e traballaremos para presentar o inicio desta nova lei nos próximos cen días. Esta nova lei, dalgunha maneira, vai regular as diferentes formas de protección.

Desde Medio Ambiente, en paralelo non só coa protección natural, senón mesmo tamén paisaxística, estamos a poñer a través do Instituto de Estudos do Territorio o desenvolvemento da Estratexia da paisaxe. Nese Atlas da paisaxe hai xa un catálogo aprobado e tamén hai unhas directrices, nas que estamos a traballar, que están a piques de ser aprobadas neste ano 2017. E hai 211 áreas de especial interese paisaxístico —é dicir, o 8,5 % do territorio galego—, e precisamente...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE E ORDENACIÓN DO TERRITORIO (Mato Otero): ...a zona pola que vostede se interesa...

O señor PRESIDENTE: Grazas, conselleira.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE E ORDENACIÓN DO TERRITORIO (Mato Otero): ...é unha zona xa catalogada como de interese especial paisaxístico.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE E ORDENACIÓN DO TERRITORIO (Mato Otero): Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, conselleira.

Réplica, señor Rivas.

O señor RIVAS CRUZ: *(O señor Rivas Cruz pronuncia palabras que non se perciben.)* ...é a paraxe. Aquilo si que é fermoso, non a miña intervención.

Mire, un carballo, de crecemento lento, saca sobre uns 400 litros de auga á atmosfera, todos os días, do chao; o eucalipto, que é de crecemento rápido, saca tres, catro ou cinco veces máis. Esa paraxe da que estamos a falar está rodeada nestes momentos de eucaliptos que teñen apenas un metro. Nós non lle pedimos que gaste cartos, pedímoslle intención. É simplemente protexer esa paraxe de agresións, deixala como está, non intervenir. O mellor que pode facer o ser humano coas paraxes singulares é non tocarlles; admiralas e non tocarlles.

Por tanto, tamén vostedes poden botar man da Lei 9/2001, de conservación da natureza, que establece a figura de monumento natural —e non pasa nada—, que di simplemente que son aqueles espazos ou elementos da natureza constituídos basicamente por formacións de notoria singularidade, rareza ou beleza que merecen ser obxecto dunha protección especial.

Non lle estamos pedindo nada do outro mundo. Xa sabemos que temos moitas... e sabemos tamén o que se fai coa Rede Natura moitas veces, ¿non?, pásase por riba dela e punto. O maior problema que ten o ser humano é ter máquinas capaces de destrozarse a si mesmo. E neste caso non pedimos máis que que se protexa a marxe dereita, porque a esquerda xa está protexida. Créanme, visíteno, e verán como si están de acordo en protexelo. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Rivas.

Turno de peche, señora conselleira.

A señora CONSELLEIRA DE MEDIO AMBIENTE E ORDENACIÓN DO TERRITORIO (Mato Otero): Pois, señor Rivas, somos coñecedores, efectivamente, do valor que ten a zona do Pedregal, tanto dende o punto de vista simbólico —como dicía vostede na súa primeira intervención— como mesmo tamén paisaxisticamente. E por isto dalgunha maneira, despois de ter un proceso aberto con moitísima participación tanto por parte da sociedade como por parte dos técnicos, esta é unha das zonas que a día de hoxe está catalogada como área de especial interese paisaxístico, onde tamén haberá unha protección especial.

Nestas áreas concorren distintos valores, máis alá dos paisaxísticos, mesmo tamén culturais e, obviamente, tamén naturais; valores que son dunha gran importancia ecolóxica. E, efectivamente, calquera actuación que se poida desenvolver nestas áreas de especial interese paisaxístico, a partir de que as directrices sexan totalmente aprobadas, precisará dun informe do Instituto de Estudos do Territorio.

Estas directrices —como lle dicía a vostede— de protección paisaxística, nas que tamén se vai falar das posibilidades que poida haber ou non poida haber de plantar este tipo de árbores, están agora mesmo en fase de alegacións —agora mesmo—. Polo tanto, invítoos a que as estude e que mesmo tamén presente as alegacións que estime oportunas, porque despois de que sexan aprobadas, efectivamente, haberá uns informes que protexerán aínda máis, se cabe, estas 211 zonas.

Como sabe, a día de hoxe a zona do Pedregal de Irimia non conta con ningunha figura de protección medioambiental específica, pero estou disposta a avaliar o que vostede me plantea, que é unha delas, que é o monumento, e, efectivamente, o monumento natural ten que ser iniciativa propia da Xunta de Galicia, das administracións. Pero tamén, obviamente, pode haber calquera outra figura de protección natural, que nos consta —polo menos mediaticamente— que foi aprobada no pleno do Concello de Meira pero aínda non chegou á Xunta de Galicia. Polo tanto, se chega algunha vez, será avaliada e será estudado se esa figura é axeitada para podelo levar adiante. Se chega, porque polo de agora non temos ningunha comunicación, máis alá de que —como sabe vostede— forma parte da Reserva da Biosfera.

Ademais, dalgunha maneira, o que si eu creo é que, se cabe, a palabra alarma non é a máis axeitada para defender o que vostede defende nesta pregunta, e que coincide co obxectivo que ten esta consellería e o Goberno da Xunta de Galicia, que é protexer estas zonas, que van garantir a mellor herdanza que lles podemos deixar aos nosos fillos e ás nosas fillas. Polo tanto, obviamente, nese camiño atopárame.

Nada máis e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora conselleira.

Pregunta de D. Raúl Fernández Fernández e cinco deputados/as máis, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a información do Goberno galego respecto do reinicio das obras nos tramos da liña de alta velocidade na provincia de Lugo paralizadas polo Ministerio de Fomento

O señor PRESIDENTE: Pregunta do señor Álvarez Martínez, do Grupo Parlamentario Socialista.

Déanlle voz ao escano do señor Álvarez Martínez, por favor.

O señor ÁLVAREZ MARTÍNEZ: Xa estou iluminado. Moitas grazas, señor presidente, e aos servizos técnicos da Cámara tamén.

Seguramente, polo motivo da pregunta, a miña intervención non será nin de lonxe tan fermosa como a que acaba de facer o meu compañeiro. En todo caso, si que é certo que as paraxes ás que vou facer referencia si que son dunha fermosura comparable, posiblemente, ao Pedregal de Irimia, posto que vou falar da liña de tren entre Ourense e Lugo.

Miren, hoxe aprobamos e apoiamos unha proposición non de lei do Partido Popular para unha serie de melloras na liña férrea entre Ourense e Lugo porque as consideramos necesarias, considerámolas pertinentes e por iso lle demos o noso apoio.

Apoio que, por certo, se debe a unha PNL que máis ben parece un *remake* de Salvar o soldado Ryan en versión salvar o soldado Feijóo, porque parecen existir certas similitudes entre ese fillo único que quedaba, que había que rescatar, cun presidente autonómico que despois de revalidar por terceira vez unha maioría absoluta parece abandonado, cando menos —por utilizar un termo suave—, polo Partido Popular a nivel estatal. Non hai máis que recordar as últimas e desafortunadas afirmacións do flamante ministro de Fomento, o señor Íñigo de la Serna, que supuxeron a saída en tromba de todo o Partido Popular de Galicia para dicir que o que estaba dicindo ese ministro —apoiado por ese mesmo Partido Popular en Madrid— non podía ser certo, que tiña que haber algún erro conceptual severo no que estaba dicindo porque non se axustaba á realidade.

Miren, a triste realidade é que despois do Goberno do señor Mariano Rajoy, do primeiro Goberno da maioría absoluta, onde podía facer o que consideraba pertinente, todos os investimentos destinados á mellora da colectividade por alta velocidade entre Ourense e Lugo quedaron paralizadas. No ano 2014 descubrimos que o proxecto da estación intermodal de Lugo tamén estaba paralizado no Ministerio de Fomento. Iso si, naquel momento o señor José Manuel Barreiro —voceiro do Partido Popular no Senado— tranquilizounos moitísimo, porque dixo literalmente: *«que llegue más tarde a Lugo no tiene sentido acometer ahora el proyecto de la estación intermodal, que supondría una inversión de más de 650.000 euros»*. Isto porque a alta velocidade ía chegar a Lugo despois que a Ourense. Ata aí parece coherente. Pero o argumento de que ¿para que imos investir agora se a Ourense vai chegar máis tarde?, sobre todo tendo en conta que nos situamos no horizonte, no mellor dos casos, do ano 2022, eu pregunto: ¿en que data nos sitúa iso aos de Lugo con respecto a esa conexión por alta velocidade?

Polo tanto, a miña pregunta é: se ten coñecemento o Goberno de se se van retomar as obras dos tramos de alta velocidade na provincia de Lugo paralizadas por decisión do Ministerio de Fomento.

Grazas. (Aplausos.)

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Resposta da conselleira de Infraestruturas e Vivenda.

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E VIVENDA (Vázquez Mourelle): Grazas, presidente.

Hai uns momentos tiven a oportunidade xa de abordar e debater sobre a alta velocidade en Galicia. Eu creo que quedou clara a postura do Goberno galego sobre onde temos que centrar primeiro os esforzos, que é a conexión coa Meseta. Ese é o primeiro obxectivo para que chegue a Galicia, entendemos que é o reto máis urxente, pero coincido con vostede en que tamén debemos de dar os pasos necesarios para que tamén Lugo estea nesa planificación de mellora da conexión ferroviaria de calidade para os veciños e veciñas de Lugo.

En calquera caso, sobre o que comenta vostede de salvar o soldado Ryan, etc., eu soamente fago unha reflexión: ¿se a propia alcaldesa de Lugo felicitou o presidente da Xunta publica-

mente! Eu creo que o presidente da Xunta o está facendo bastante ben para que a alcaldesa socialista de Lugo felicite publicamente o presidente da Xunta; o certo é que o está facendo ben e reivindicando o que ten que reivindicar ante o Ministerio de Fomento.

Queremos que os veciños de Lugo teñan mellora das liñas e servizos ferroviarios, de calidade, competitivos, modernos. E, por suposto, que Lugo se sitúe no entorno das tres horas en conexión ferroviaria. Por iso estamos traballando, e vímolos defendendo ante o Ministerio de Fomento e en todos os foros que corresponden. No discurso de investidura, o propio presidente da Xunta incidiu en que é unha prioridade, a prioridade número un, a conexión ferroviaria Lugo-Monforte-Ourense. Vía parlamentaria aquí, na PNL que comentou vostede; e tamén solicitándoo ao Ministerio de Fomento. Por suposto que solicitamos ao Ministerio de Fomento que incluíra na súa planificación ferroviaria as diferentes fases para conectar Lugo con Ourense.

O que queremos, o que pedimos, é unha planificación, unha programación, viable, realista, que sexa asumible; rigorosa tecnicamente, para que sexa de calidade, e, dende logo, que supoña unha mellora real en redución de tempos de percorrido, que esteamos en torno ás tres horas.

Niso estamos, e o que lles pido a vostedes é responsabilidade, unidade e colaboración, para conseguir todo isto e que os orzamentos do ano 2017 do Estado se poidan aprobar, porque creo que é fundamental.

Unidade, creo que a vimos hoxe na votación da PNL desta mañá. Polo tanto, unidade creo que é absolutamente necesaria. Pero, dende logo, creo que para evitar novamente os bloqueos políticos que tivemos nun ano en Madrid, o que nos ten permitido avanzar é ter orzamentos. Polo tanto, o que agardo é unidade para aprobar os orzamentos do ano 2017 do Estado e que poidamos avanzar na liña ferroviaria de Lugo, que Lugo poida estar un tempo o antes posible, por suposto, a menos de tres horas.

Pola miña parte nada máis. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora conselleira.

Réplica, señor Álvarez Martínez.

O señor ÁLVAREZ MARTÍNEZ: Grazas, señor presidente.

Mire, señora conselleira, un tempo o antes posible non é ningún límite temporal, é o antes posible.

En todo caso, parafraseando o señor presidente da Xunta de Galicia neste propio Parlamento, cando dixo que os galegos somos bos pero non somos parvos, os de Lugo tamén somos bos pero non somos parvos. (*Aplausos.*) E ademais tamén lle digo: non hai absolutamente ningún problema en que a alcaldesa de Lugo recoñeza as palabras do señor presidente da Xunta, porque ademais os de Lugo tamén somos honestos e somos agradecidos, e por iso agradecemos os apoios que se nos dan; e son ben recibidos porque son apoios, iso é evidente.

Pero mire, eu o que lle pregunto simplemente é se ten coñecemento o Goberno galego de se se van retomar as obras ou non se van retomar. Porque, claro, cando o señor presidente da Xunta na Escola Politécnica Superior de Enxeñeiros de Camiños, Canles e Portos se pon creativo e di que «estamos no último cuarto do partido» —como se isto fora un partido de baloncesto—, e di: «e ademais no último cuarto case sempre hai prórrogas». ¿Que quere que pensemos? De verdade, o que acaba vostede de dicir: que sexa o antes posible, pero imos admitir as prórrogas que sexan necesarias, pois mire, francamente eu penso que xa pasou o tempo de admitirlle ao Goberno central tanta prórroga e tanto abandono na conexión por alta velocidade entre Ourense e Lugo. ¿E sabe por que? Porque levamos demasiados anos esperando a que se faga esa conexión, e unha mellora que aprobamos hoxe na rede actual non nos vai resolver o problema. O que queremos é unha igualdade de trato co resto dos galegos. Polo tanto, francamente, se vostede me dixera se ten coñecemento de se se van retomar as obras ou non máis alá dun desiderátum...,

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor ÁLVAREZ MARTÍNEZ: ...eu volvería a Lugo contento...

O señor PRESIDENTE: Moitas grazas, señor Álvarez Martínez.

O señor ÁLVAREZ MARTÍNEZ: ...e diría: contestoume a señora conselleira. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas. Moitas grazas.

Turno de peche, señora conselleira.

A señora CONSELLEIRA DE INFRAESTRUTURAS E VIVENDA (Vázquez Mourelle): Grazas, presidente.

Eu volvo insistir, dende logo, que a Xunta apoia e comparte, por suposto, a conexión da alta velocidade con Lugo. E por suposto que estamos a liderar esa reivindicación ante o Ministerio de Fomento; así o estamos facendo porque cremos que é de xustiza. E volvo insistir, con feitos e traballando no programa electoral, no discurso de investidura do presidente. con iniciativas parlamentarias.

Tamén solicitándolle persoalmente ao ministro de Fomento que Lugo non se pode quedar á marxe desa planificación ferroviaria e que Lugo quede conectado en menos de tres horas; petición que lle fixemos ao ministro, que o ministro se ten comprometido, e que quedou ratificado, por suposto, na xuntanza que tiveron a semana pasada, o pasado xoves, co propio secretario de Estado. Tivemos unha xuntanza e por suposto que abordamos a conexión ferroviaria con Lugo, e eu creo que podemos palpar avances importantes.

Na variante de Pobra de San Xiao, as probas de homologación serán o ano 2017; polo tanto, no ano 2017 agardamos poder ter aforros en tempo de percorrido. Tamén nos avanzaron que o seguinte treito no que están xa a traballar será a variante de Canabal; polo tanto, o próximo será a variante de Canabal.

Avanzamos sobre a liña ferroviaria, pero o que tamén pensamos —como dixen ao principio— é que ten que ser viable e realista, e por iso por fases, para mellorar tempos de percorrido por fases. O obxectivo é que Lugo teña unha liña ferroviaria competitiva, de calidade e —insisto— que estea a menos de tres horas; demanda que fixemos, que trasladamos.

Sobre a estación intermodal, que comentou vostede ao principio, estamos a traballar, están aí os orzamentos, e no primeiro trimestre do 2017 por suposto que sacaremos os estudos para avanzar no que é a estación intermodal en Lugo. Estamos defendendo os intereses dos veciños de Lugo, por suposto. E por suposto que non son parvos os veciños de Lugo, ¡só faltaría! E lideramos —insisto— esa reivindicación.

O que tamén agardo é que non se poñan paus ás rodas. É importante, para avanzar nesa liña ferroviaria, que Lugo estea a menos de tres horas con Madrid, e ter orzamentos no ano 2017. Por iso eu insisto en que non se poñan paus ás rodas, que non se bloquee o orzamento do ano 2017, porque, dende logo, non ter orzamento non é bo para ningún asunto, pero tam-pouco para as infraestruturas.

Pola miña parte, nada máis. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora conselleira.

Pregunta de D. Aurelio Alfonso Núñez Centeno e catro deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre o contido que vai ter o Programa Acude e Axuda do Sergas

O señor PRESIDENTE: Pregunta de don Aurelio Núñez Centeno, do Grupo Parlamentario Popular.

O señor NÚÑEZ CENTENO: Grazas, presidente. Bo día, señorías. Bo día, señor conselleiro de Sanidade.

O pasado 16 de novembro coñecemos a través dos medios de comunicación a posta en marcha dun novo programa da Consellería de Sanidade. Este programa, denominado Acude e Axuda, do Servizo Galego de Saúde, vaise pilotar a través da Fundación pública Urxencias Sanitarias 061.

Todos temos claro que a presenza ou a aparición dunha persoa con formación en reanimación cardiopulmonar, ben por ser profesional sanitario ou por coñecer as distintas técnicas no lugar dun evento cardiovascular, depende exclusivamente do azar; é dicir, é unha cuestión de sorte. Nembargantes, está cientificamente demostrado que a actuación precoz nun evento cardiovascular agudo, sexa asistolia ou fibrilación ventricular, con medios axeitados e coñecementos na materia condiciona o pronóstico en canto a evitar o falecemento e minimizar as posibles secuelas, coa perda de calidade de vida que poden comportar as mesmas.

O 061 atende unha media de 780 incidentes por morte súbita cada ano, o que nos indica a alta incidencia deste grave cadro. É público —aparece reflectido nun artigo da revista *New England*, das máis prestixiosas da medicina— un informe da estratexia na parada cardio-

rrrespiratoria extrahospitalaria que, en resumo, vén valorar a importancia deste problema, confirmar que a reanimación cardiopulmonar por testemuñas do evento mellora a supervivencia, e indicar que a formación masiva da poboación, inclusive desde a escola, aumenta as persoas testemuñas que se atreven a practicar unha RCP, aínda que soamente sexa con compresión torácica, con masaxe cardíaca.

A teor deste estudo científico queda claro, señor conselleiro, que hai que formar a poboación dende a etapa escolar nas técnicas de reanimación da parada cardíaca e que hai que facilitar a chegada destas persoas formadas ao lugar do suceso. Para facilitar este último aspecto, vostedes poñen en marcha este Programa Acude e Axuda.

Dada a importancia e a repercusión a nivel social que pensamos que debe ter este programa, e para difundir entre a poboación a importancia que ten a formación de non profesionais nestas manobras, é polo que nos gustaría que nos respondese en sede parlamentaria a esta pregunta: ¿En que consistirá o anunciado Programa Acude e Axuda?

Grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Núñez Centeno.

Resposta do conselleiro de Sanidade.

O señor CONSELLEIRO DE SANIDADE (Vázquez Almuíña): Moi bo día de novo, señor presidente, señores deputados, señor Núñez Centeno.

Si, o obxectivo que temos co Programa Acude e Axuda é, sen dúbida, moi relevante, pois contar con coñecementos en soporte vital básico e ferramentas para que se inicie canto antes resulta fundamental: trátase de salvar vidas.

Os nosos profesionais sanitarios están preparados para iso, non obstante, debemos ter presente o feito de que a morte súbita é unha condición que se produce maioritariamente fóra dos hospitais, fóra dos centros sanitarios. Para facernos unha idea da magnitude do problema, podemos sinalar que —como ben se sinala na exposición de motivos— o 061 atende en Galicia aproximadamente uns 780 incidentes por morte súbita cada ano ocorridos fóra do hospital.

Calquera persoa pode ser testemuña dunha parada cardiorrespiratoria tanto no fogar como na rúa, en lugares de traballo ou de lecer. De aí a importancia de formar a poboación en coñecementos sobre reanimación cardiopulmonar e tamén que saiban como actuar nestas situacións, pois precisamente as persoas non necesariamente sanitarias que son testemuñas dos casos poden comezar esa reanimación cardiopulmonar en espera de que cheguen os servizos sanitarios.

O Programa Acude e Axuda baséase nunha aplicación, unha APP, con información pública para os cidadáns sobre os servizos de urxencias do Servizo Galego de Saúde. Esta aplicación foi desenvolvida coa empresa Everis no marco dos proxectos de innovación do Hospital 2050 e Innova Saúde —como falamos anteriormente tamén no caso do que é a ampliación do hospital de Ou-

rense—, mediante a fórmula de contratación de compra pública de tecnoloxía innovadora. Tamén en Galicia, dentro da Unión Europea, fomos destacados por utilizar este tipo de compra; unha compra pública que busca mellorar as condicións non só dos servizos sanitarios, senón tamén, ao mesmo tempo, da transparencia que debe haber en toda compra con fondos públicos.

Esta APP para voluntariado e cidadanía amosa os servizos vinculados ás urxencias e emerxencias sanitarias. En particular, quero destacar que proporciona a xeolocalización de desfibriladores e outros recursos de urxencia sanitaria. Dinos exactamente en cada zona onde temos desfibriladores ou onde temos os servizos do 061; tamén consultas on line, pautas de actuación de primeiros auxilios ou consulta do estado do episodio nos servizos de urxencias hospitalarias do paciente.

O proxecto piloto que estamos a desenvolver desde hai un mes e pico na área de Santiago de Compostela —como a continuación expoñerei— consiste esencialmente nun sistema de comunicación en tempo real con voluntarios para proceder ao comezo das manobras de reanimación cardiopulmonar, en caso de parada, no menor tempo posible. O ámbito inicial será a propia cidade de Compostela, baseado na rede de voluntarios de Cruz Vermella, en comunicación e coordinación coa central do 061 e xestionado na contorna da aplicación móbil. O proceso iniciárase cando alguén detecte unha parada cardíaca e chame ao 061 desde esta APP, ou ben desde o propio móbil. Na central do 061 onde se recibe a chamada xeolocalízase o paciente, envíase a ambulancia e, en paralelo, procédese a localizar os voluntarios e os desfibriladores máis próximos.

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor CONSELLEIRO DE SANIDADE (Vázquez Almuíña): Procédese así a activar desde a central os voluntarios...

O señor PRESIDENTE: Grazas.

O señor CONSELLEIRO DE SANIDADE (Vázquez Almuíña): ...para iniciar a reanimación cardiopulmonar...

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor conselleiro.

O señor CONSELLEIRO DE SANIDADE (Vázquez Almuíña): ...en tanto non chega o dispositivo do 061.

Moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Réplica, señor Núñez Centeno.

O señor NÚÑEZ CENTENO: Grazas, conselleiro, pola exposición sobre o Programa Acude e Axuda do Servizo Galego de Saúde.

Sabemos todos da importancia das técnicas de reanimación cardiopulmonar, basicamente a masaxe cardíaca e a respiración boca a boca. Pero tamén somos conscientes da existencia de cadros de fibrilación ventricular ou taquicardia ventricular sen pulso, que son situacións clínicas nas que é inescusablemente precisa a utilización dun desfibrilador. Nos últimos anos tense avanzado na colocación destes aparatos en lugares concorridos como superficies comerciais, grandes empresas ou estadios deportivos; e tamén en instalacións onde se practica deporte: piscinas, ximnasios ou incluso campos de fútbol en categorías inferiores.

Estamos no convencemento de que o número destes aparatos vai aumentar progresivamente en función do seu menor prezo e da facilidade de utilización dos desfibriladores automáticos ou semiautomáticos. Todo iso vai facer que empresas privadas e entidades públicas teñan decidido mercalos para as súas instalacións nestes últimos anos. Pero, de calquera maneira, unha garantía exixible é que a persoa ou persoas a cargo do aparato se reciclen periodicamente na súa utilización e que os desfibriladores pasen os controis e inspeccións técnicas necesarias.

Dispoñer de persoas no contorno das APP que os poñan en contacto coa persoa afectada e co localizador do desfibrilador parécenos un importante avance no tratamento inicial desa grave patoloxía. Gustaríanos, desde o Grupo Parlamentario Popular, agradecer a colaboración dunha entidade tan prestixiosa como a Cruz Vermella e os voluntarios que participan nesta experiencia novidosa.

Esperamos, polo ben dos cidadáns galegos, que esta iniciativa en fase de pilotaxe sexa un éxito e se poida estender a toda a poboación na nosa comunidade. Por iso lle preguntamos: ¿Poderíanos indicar que resultados esperan co desenvolvemento deste programa? E tamén, ¿teñen prevista algunha actuación sobre a instalación e a utilización dos desfibriladores?

Grazas. (Aplausos.)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Núñez Centeno.

Turno de peche, señor conselleiro.

O señor CONSELLEIRO DE SANIDADE (Vázquez Almuíña): Fundamentalmente, loxicamente, estamos preocupados pola incidencia da mortalidade —como di— fóra do sistema sanitario; esas 780 mortes que ocorreron no último ano e foron rexistradas como tal. E, desde logo, o obxectivo é baixar as zonas seguindo os parámetros dos poucos países a nivel europeo que están tratando de baixalo a un 4 ou un 5 %.

¿Que se consegue con isto? O primeiro, é fundamental o que vós diciades na pregunta, que é incrementar o número de desfibriladores localizados pola xeografía. Moi importante tamén que estean rexistrados, por iso a APP, a través do 061, ten un rexistro de todos os desfibriladores. E unha parte fundamental, que a poboación estea formada, e a nós interésanos de forma moi fundamental que sexan as novas xeracións. De feito, hai un proxecto de investigación que está facendo o 061, que se chama Anxos, e do que trata precisamente é de ver a partir de que idade é efectiva a reanimación; os nenos desde que anos deben estar formados, porque —como

saben— a reanimación necesita certo esforzo físico, e neste momento estamos na fase de estudo. Eu creo que en poucas datas nos poderá dicir o 061 tamén esa parte tan importante.

Logo, todo este proxecto está coordinado pola Sociedade Española de Cardiología, que era unha idea que tiña para facer a nivel español, e empeza por Galicia, porque aquí encontrou profesionais e interese por parte do servizo público galego de pólo en marcha.

Loxicamente imos seguir para adiante. De feito, estamos modificando o decreto que había ata o momento sobre o uso de desfibriladores, que para nós era excesivamente ríxido. Imos tratar de facelo máis accesible, porque o importante é que calquera persoa cunha formación mínima poida facer esa manobra de reanimación e perderlle o medo ao desfibrilador, que ao final é un semiautomático que vai indicando exactamente o que un ten que facer en cada momento.

Moi importante é a implicación da Cruz Vermella, porque ten moitos voluntarios e moitos voluntarios formados. A idea, loxicamente, é ampliar o número de xente que cunha certificación deste tipo de formación poida dar os seus datos, poidamos incorporala á base de datos e poida ser avisada segundo en que circunstancias na área que corresponda.

Polo tanto, con todo isto cremos que podemos pechar o círculo, pero tamén imos ir máis alá, imos iniciar nas próximas semanas noutra gran cidade de Galicia a seguinte fase, para ao final poder ter toda a superficie de Galicia, todos os cidadáns de Galicia cubertos con este proxecto, que —como digo— é vangardista e innovador e vai situar Galicia nun nivel alto, co fin de diminuír de forma importante o que son as mortes neste momento fóra do soporte sanitario.

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor conselleiro.

Pregunta de D. Carlos Enrique López Crespo e tres deputados/as máis, do G. P. Popular de Galicia, sobre a valoración da Xunta de Galicia respecto da posible incidencia do *Brexit* no sector pesqueiro galego

O señor PRESIDENTE: Pregunta do señor López Crespo, do Grupo Parlamentario Popular.

O señor LÓPEZ CRESPO: Si, señor presidente.

Señorías, bo día.

Señora conselleira, bo día e benvida. Como é a primeira vez que lle fago preguntas, vaime permitir, en primeiro lugar, felicitala por esa súa terceira andaina á fronte dese departamento importante da Xunta de Galicia.

Eu quérolle dicir que é a miña primeira andaina aquí, e nos escasos tres meses que levo deume tempo de ir observando algo, e o principal é observar un ambiente de profunda, intensa e marabillosa desinhibición e liberdade nas persoas que aquí neste hemiciclo queren criticar, enumerar e ata ás veces ampliar a problemática e os defectos dos membros do Goberno.

Vaime permitir a min, que a coñezo desde hai moito tempo, que utilizando ese ambiente de desinhibición e liberdade lle diga que sinto por vostede unha profunda e razoada admiración da súa traxectoria á fronte desta consellería. (*Aplausos.*) Dígollo como veciño dun concello agromariñeiro, e como vinte e un anos de alcalde dese concello agromariñeiro coñezo as súas virtualidades. E dentro desas moitas virtualidades que ten —que non é o momento—, hai unha que a min me marabilla e me asombra, que é o seu permanente contacto co sector; o permanente contacto cando a eloxian e cando a critican, cando lle falan ben do que vostede fai e cando lle falan mal. E eu, como voceiro de Pesca, quero dicirlle que a miña dispoñibilidade é seguir esa súa compoñente: o contacto co sector. Produto deste contacto e por estar nun ambiente de mariñeiros naquela ría preciosa de Muros e Noia, voulle formular a pregunta que eles me propoñen; mellor dito: artélloa eu pero baseándome como centro de interese na preocupación que eles teñen.

Como é sabido, o 23 de xullo do 2016, os cidadáns do Reino Unido decidiron en referendo votar a saída da Unión Europea, onde permanecían desde o ano 1973 do século pasado. Esta consulta tivo convulsas consecuencias, entre elas, a dimisión do presidente o señor Cameron e a chegada máis tarde dunha persoa, que —como el mesmo dicía— é necesaria xente nova para levar adiante isto que acabamos de aprobar en referendo. E así chegou a presidenta Theresa May, que vai intentar levar adiante esa exclusión da Comunidade Económica Europea.

Ante esta situación, previsiblemente en marzo do vindeiro ano, vaise activar o mecanismo previsto no artigo 50 do Tratado de Lisboa, de forma que durante os próximos dous anos Inglaterra teña que saír da Unión Europea; cousa que é a primeira vez excepto aquel illado caso de Groenlandia no ano 1985.

Trátase dun feito inédito en Europa, e non son claras aínda as súas posibles consecuencias para o propio Reino Unido...

O señor PRESIDENTE: Formule a pregunta, por favor.

O señor LÓPEZ CRESPO: Grazas, presidente; formulo a pregunta. (*Risos.*)

Como vai entendendo vostede de que vai isto, estaban preocupados, pescan alá, van ás Malvinas, Inglaterra é terrible, e non somos nós precisamente obxectivo dos derroches afectivos dos ingleses e, polo tanto, pregúntanme:

¿Que valoración fai a Xunta de Galicia da incidencia que o *Brexit* pode ter no sector pesqueiro galego?

Grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas.

Resposta da conselleira do Mar.

A señora CONSELLEIRA DO MAR (Quintana Carballo): Grazas, señor presidente.

Señorías.

Señor López Crespo, agradezo as súas palabras, e saiba que a miña forma de entender a política é simplemente un servizo aos demais. E para facer ese servizo a mellor fórmula que sempre atopei é falar precisamente co sector ao que lle tes que axudar a resolver os seus problemas.

É lóxico que nese diálogo ás veces poidamos chegar a acordo e outras non, pero, dende logo, eu creo que Galicia e este Goberno sempre lle prestaron á pesca a importancia que ten, tanto dende o punto de vista social como dende o punto de vista económico, para a nosa comunidade. E nesa liña é o que estamos a facer, e neste caso en concreto polo que vostede me pregunta tamén o fixemos así.

Eu creo que non sería responsable pasar por alto un feito tan importante como o que vostede describe: a primeira vez que un país decide abandonar a UE-28. Esa é unha decisión que pode afectar tanto directa como indirectamente o noso sector pesqueiro. Directamente, porque hai máis de cento trinta barcos galegos que están pescando nesas augas e que poden ver minúsculas as súas condicións de traballo. Pero tamén indirectamente por todas as relacións comerciais que toda a comunidade, pesqueira e non pesqueira, ten precisamente con ese país.

Por iso, dende o minuto un no que tivemos coñecemento da decisión do pobo británico, o que fixemos foi poñernos a traballar. E o mellor que puidemos facer foi encargarlle ao Instituto de Estudos Salvador de Madariaga da Universidade da Coruña un informe sobre as consecuencias que se podían producir pola retirada do Reino Unido da Unión Europea. E ese informe pois pon de manifesto que de momento non é posible establecer as consecuencias que poden derivar desta decisión, posto que aínda non se iniciaron as negociacións de como vai ser esa retirada.

Pero o que si nos serviu foi para marcar o taboleiro de xogo de todos os factores que se van ver influenciados por esta decisión, para que cando teñamos que tomar parte nos comités de traballo que negocien como debe ser esa saída, España e Galicia estean preparadas, teñan argumentos e para que se consigan os mellores beneficios posibles para a nosa frota.

Eu creo que fomos a primeira Comunidade Autónoma que tomou esta decisión. Ese estudo está sendo moi valorado por todo o sector pesqueiro galego, que xa o teñen á súa disposición a través do Consello Galego de Pesca, pero tamén llo fixemos chegar xa ao Goberno central. Nós pretendemos que, se finalmente o Reino Unido decide abandonar a Unión Europea, o Goberno de España estea o suficientemente preparado, con argumentos técnicos e con argumentos xurídicos que permitan que non aconteza o que aconteceu cando entramos na Unión Europea e o sector pesqueiro foi utilizado con moeda de cambio.

Neste caso, creo que temos argumentos, temos que seguir profundando nestes argumentos e seguir aportándolle esta información ao Goberno de España, que é o que terá que finalmente participar neses grupos de traballo.

Máis nada e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora conselleira.

Réplica, señor López Crespo.

O señor LÓPEZ CRESPO: Grazas, conselleira.

Cremos que estamos a sentar as bases desa boa estratexia para afrontar o *Brexit*. O que nos transmite o sector é a positividade deste estudo e a boa iniciativa adoptada.

Sabemos que estamos traballando como están facendo tamén no Reino Unido, sabemos das opinións do seu sector por medio dos nosos representantes sectoriais cos que falamos, sabemos das opinións dos seus representantes no Parlamento británico, sabemos dos seus intereses e inquiredanzas, e vemos que é semellante ao que opina o noso sector e a nosa Administración.

Cremos que hai que seguir traballando neste sentido e, polo tanto, reformúlolle unha última pregunta:

¿Que teñen pensado facer para proseguir ese traballo xa feito neste proceso que se prevé longo e mesmo complicado?

Grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor López Crespo.

Turno de peche, señora conselleira.

A señora CONSELLEIRA DO MAR (Quintana Carballo): Grazas, señor presidente.

Señorías, señor López Crespo, pois o que lle viña manifestando: imos seguir traballando. Como lle comentaba, o primeiro informe xa foi presentado no Consello Galego de Pesca a todo o sector. O sector estaó tomando de base para analízalo, xa tivemos algunhas reunións e queren formar un grupo de traballo no que nos poidan aportar tamén todos os datos que o propio sector ten das reunións que están mantendo entre eles, para que nós sigamos profundando neste informe. E para iso temos xa convenios de colaboración, tanto co Instituto Salvador de Madariaga como co departamento de Economía Aplicada da Universidade, para poder facer unha avaliación dos impactos socioeconómicos que terán estas decisións; utilizaremos tamén o departamento de Socioeconomía do Cetmar, que depende da Consellería do Mar; e tamén traballaremos co instituto que se acaba de poñer en marcha na Autoridade Portuaria de Vigo.

En definitiva, o que necesitamos é seguir traballando en conxunto: o sector cos datos e as análises que el mesmo fai, pero tamén con todos os investigadores que nos poidan aportar luz sobre os diferentes impactos que se vaian producindo. E nesa liña estamos xa a traballar de maneira continua.

Máis nada e moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora conselleira.

Pregunta de D. Julio Torrado Quintela e Dª María Dolores Toja Suárez, do G. P. dos Socialistas de Galicia, sobre a valoración da Xunta de Galicia en relación coa regulación da actividade de extracción do percebe

O señor PRESIDENTE: Pregunta de don Julio Torrado Quintela, do Grupo Parlamentario Socialista.

O señor TORRADO QUINTELA: Grazas, señor presidente.

En aras da cordialidade que vostede mesmo anunciou no inicio desta lexislatura, estiven a punto de pedir amparo para a conselleira polas durísimas críticas recibidas agora. *(Risos.) (Aplausos.)*

En todo caso, despois da sesión de baño e masaxe, que está ben, imos xogar un pouco o partido. Hai unha cuestión que nós queríamos trasladar, que está relacionada coa extracción do percebe. Todos sabemos, ou no sector coñecen, que o sector do percebe ten dous métodos de extracción: a flote e a pé, e como a propia Orde do 30 de decembro do 2015 de recursos específicos cita que nos casos de mal tempo as embarcacións poden quedar en porto e que o acceso se pode producir a pé.

Sen embargo, está existindo certa inseguridade no sector, provocada por algúns impedimentos para traballar, algunhas advertencias, incluso algunhas ameazas de sanción e algunhas sancións que están intentando facer efectivas, sen que exista base legal para iso, pois non están apelando ningunha desas sancións a ningunha base legal concreta, non se están cinxindo a ningún articulado nin normativa, senón que son vagas e imprecisas. Esta indefinición e esta discrecionalidade que se están aplicando nalgúns sitios e nalgúns casos, e non en todos, provoca precisamente que esa inseguridade teña unha dificultade no sector.

Un exemplo moi claro é o que ocorre en Baiona, e aproveito para saudar os percebeiros da Confraría de Baiona, que están aquí algúns deles presentes. Nós preguntámonos que está pasando neste lugar, en Baiona, na confraría, porque hai unha conflitividade enorme, froito de que a dirección da confraría está en clara minoría. Alí hai unha maioría dos percebeiros que asinaron a favor dunha censura, a pesar de ofrecer constantemente diálogo para chegar a acordos, e preguntan por que se están dando estes casos de advertencias e de ameazas e sancións. E incluso se lles chega a tratar case como se foran furtivos, cando son, evidentemente, persoas con todos os permisos en regra. Hai incluso denuncias por impedimento para facer o seu propio traballo.

¿As consecuencias? Pois as consecuencias desta situación son a imposibilidade de traballar, sen que teñan ningún fundamento legal que lles diga por que se lles está impedindo traballar, e a baixada de prezos por ausencia de compradores, porque se rexistra moi pouca captura de percebe e porque, en definitiva, a conflitividade, a lonxa e os compradores como é normal levan a iso.

Polo tanto, temos unha confraría na que existe unha maior parte dos seus membros, dos percebeiros, que non poden saír a traballar, non saben por que, e, sen embargo, existe unha

confraría que se dedica sistematicamente a dividir o sector, a provocar problemas, a facer acudir a Garda Civil, a avisar constantemente de que existen advertencias, incluso a ameazar con perseguir e dificultar o traballo posteriormente.

Polo tanto, a nosa pregunta sobre esta situación é:

¿Que valoración fai a Xunta de Galicia de que se estea impedindo exercer a actividade de extracción a algúns percebeiros e algunhas percebeiras durante estas últimas semanas sen fundamentar ningunha base regulamentaria para iso?

Moitas grazas. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señora Torrado.

Resposta da conselleira do Mar.

A señora CONSELLEIRA DO MAR (Quintana Carballo): Grazas, señor presidente.

Señorías.

Señor Torrado, eu o primeiro que quero deixar ben claro é que a Consellería do Mar non valora ese suposto impedimento para faenar, porque non é certo que se impida faenar a ningún que o faga cumprindo a norma, nin en Baiona nin en ningún outro sitio. A Consellería sempre vai valorar unicamente o cumprimento da lexislación, posto que ese é o mandato que adquirimos cando xuramos o noso cargo.

Cremos que vostede coñece —xa que o cita explicitamente na súa iniciativa— a normativa que se aplica neste caso, e creo que están ben claras as disposicións que ao respecto da extracción do percebe se conteñen en dita normativa.

Digo isto porque creo que a inqueda sobre a interpretación da norma debería quedar solventada lendo a propia norma, que sinala que, cando nun mesmo plan de xestión se inclúan zonas de traballo a pé e dende a embarcación que non están separadas para ambos colectivos, as persoas tripulantes só poderán acceder ao recurso por terra cando o mal tempo dificulte o uso da embarcación.

Ademais, neste suposto todas as persoas tripulantes dunha embarcación accederán da mesma forma ao recurso. Polo tanto, no artigo 64.3 da Orde de 30 de decembro de 2015, pola que se regula a explotación dos recursos específicos, sinálase claramente a fórmula de acceso ao recurso. Cremos, pois, que neste senso estaría claro o sentido dos acordos que entre os colectivos coñecedores das súas zonas de traballo se deberían de tomar sobre en que situacións de mal tempo poden acceder en determinadas zonas, sempre que non ocasionen conflito.

Neste sentido, existe xa un informe xurídico do 1 de xullo do ano 2005 sobre a posibilidade de acceso a nado de pedras próximas, no que se conclúe que o acceso ao percebe só pode re-

alizarse a través das modalidades previstas na norma: a pé desde as rochas, para os percebeiros a pé, e dende a embarcación para os percebeiros a flote.

Polo tanto, esa inquedaanza ten doada fórmula de aclaración, e cremos, logo das máis de 55 xuntanzas realizadas coas confrarías galegas nestes meses, que non se manifesta en ningún outro sitio, nin sequera naqueles puntos onde se dispón de plans de extracción de percebe a pé e a flote. Xa que logo, non valoramos ese suposto impedimento de faenar, e só valoramos a vontade dos gardacostas de facer cumprir a lei, como é o seu cometido, máxime cando existe un plan de extracción aprobado conforme á legalidade e se está a plantexar o desenvolvemento dunha actividade da que existen numerosos exemplos en Galicia.

Máis nada e moitas grazas. (Aplausos.)

O señor PRESIDENTE: Grazas, conselleira.

Réplica, señor Torrado.

O señor TORRADO QUINTELA: Efectivamente, eu creo que é importante acudir a lei, e vou citar a propia orde, que no caso da extracción do percebe di: «se a situación se complica, en caso de mal tempo, pola dificultade de empregar a embarcación, o acceso das persoas tripulantes ás zonas de traballo pode ser por terra, permanecendo a embarcación no porto, no caso de mal tempo.»

A Lei de navegación marítima —cito expresamente— di: «queda garantizada la libertad profesional del capitán para tomar decisiones autónomas en materia de seguridad y protección del medio ambiente.»

En materia de seguridade decide, neste caso, como di aquí, o capitán. Polo tanto, se o plan de extracción é conxunto —que o é—, cando hai problemas para acceder a flote, poden acceder a pé sempre que quede o barco en terra. A lei é bastante clara, a normativa é bastante clara. Tan clara é, que ninguén —cando non fai ningunha advertencia e ningunha sanción que se poida ter emitido— a cita expresamente. É moi curioso que se poida ou se queira sancionar en función dunha normativa pero non se cite a normativa. Será ou ben porque retorcer a normativa en papel é máis complicado que en palabra, ou será, en realidade, porque non é posible utilizar unha base legal porque non existe.

O que está aquí a debate —e efectivamente, niso coincidimos— é que o caso é moi especial, moi particular. ¿Será porque existe algún outro tipo de interese, naquel caso, en dividir a aquel sector? ¿Existen intereses doutro tipo, intereses empresariais? ¿Existen intereses da confraría en que só unha parte poida extraer? ¿Existirán intereses deste tipo? Porque cando non ocorre noutros lugares, onde se fai o mesmo que se estaba facendo ata o de agora en Baiona e non se aplica esa normativa, se se aplica unha suposta normativa —que non existe— só nun caso, eu creo que a culpabilidade non debe estar naqueles que queren traballar e o que o levan facendo pola mesma normativa todo o tempo. Estará, probablemente, en quen aplica, quen utiliza, de repente unha normativa inexistente para aplicala e impedir traballar a algunha xente.

Polo tanto, a min quédame claro que non existe fundamentación, e polo tanto insisto na miña pregunta: ao non haber fundamentación legal —que non se cita aquí—, ¿cal é a probabilidade, entón, de que o problema estea nos propios percebeiros? Eu ceo que ningunha. Polo tanto, cremos que hai algo especial que dificulta o traballo dos percebeiros e solicitamos que sexa resolto. (*Aplausos.*)

O señor PRESIDENTE: Grazas, señor Torrado.

Turno de peche, señora conselleira.

A señora CONSELLEIRA DO MAR (Quintana Carballo): Grazas, señor presidente.

Señoría, señor Torrado, mire, non vexa fantasmas onde non os hai. Eu non son quen de retorcer ningunha norma, e cando vostede me di que non estou citando ningunha norma, citeille unha, a que regula o plan de explotación para o ano 2016. Pero é que esa orde, que se publica o 30 de decembro, ten base nunha lei de pesca e ten base en dous decretos: o que regula os plans de explotación e o que regula a modalidade de acceso para poder ter o permiso de explotación. E nese decreto 425, onde se regula como se pode acceder ao recurso e quen pode acceder ao recurso, dise que para acceder ao marisqueo a pé haberá que cumprir unha serie de requisitos, e eses requisitos baremáronse de acordo co sector e hai unha orde que publica eses baremos. E todas aquelas persoas que queren acceder a pé teñen que presentarse a ese concurso público para darlle igualdade de oportunidades a todo o mundo.

Vostedes son os que, dalgunha maneira, están alentando a retorcer unha norma para facer diferenzas nunha sociedade na que non se poden establecer diferenzas, ou que eu non as vou establecer. Eu non vou priorizar nunca a aqueles que poidan ter posibilidades de acceder, porque teñen un certo capital económico, a comprar unha embarcación, e polo tanto poder ir ao percebe a flote, para despois deixar a embarcación atracada no porto e poder ir a pé cando non cumpren os requisitos para poder ir a pé. Porque a miña norma é que todo o mundo teña igualdade de oportunidades, e, polo tanto, para acceder a pé terán que cumprir cos requisitos do baremo a pé, acceder a ese recurso e poder traballar a pé.

Bastante é que, como se viu que algunhas veces —precisamente empezou na confraría de Baiona— había dificultades para que puideran saír as embarcacións, foi a propia confraría de Baiona, nos anos noventa, a que nos solicitou que, en casos de mal tempo, decidira a organización do propio sector, cando se podía valorar ou non, e desde aquelas temos modificado, e hoxe hai diferentes aplicativos normativas, que as teñen eles, e aplicacións tecnolóxicas, que lles permiten definir cando se pode considerar ou non mal tempo. Niso é no que teñen que intentar chegar a un acordo o sector de a pé e o sector de a flote.

E mire, que me cuestione vostede a forma de retorcer a norma cando hai, ao lado de Baiona, unha confraría, a da Guarda, onde teñen plan de explotación a pé e a flote e foron quen de chegar a acordo para decidir quen ía traballar e cando a pé e cando se ía traballar a flote. Ou

ao outro lado a confraría de Bueu, onde só van a flote e saen todos os días, a cuestión é ben distinta. Non permita vostede que aqueles que non cumpren os requisitos para acceder a pé o poidan facer. Deixen que aquelas persoas que non teñen outra posibilidade de traballar poidan acceder, cumprindo todas as normas que establece esta consellería e que están consensuadas co sector.

Máis nada e moitas grazas. *(Aplausos.)*

O señor PRESIDENTE: Grazas, conselleira.

Esgotados os puntos da orde do día, levántase a sesión.

Feliz ano a todos e a todas. ¡Feliz ano!

Remata a sesión ás dúas e vinte e tres minutos da tarde.

RELACIÓN DE DEPUTADAS E DEPUTADOS PROCLAMADOS ELECTOS POR ORDE ALFABÉTICA

1. Álvarez Martínez, Luis Manuel	(S)	39. Pérez Seco, José Manuel	(S)
2. Amigo Díaz, María Encarnación	(P)	40. Pierres López, María Luisa	(S)
3. Antón Vilasánchez, María Ángeles	(P)	41. Pontón Mondelo, Ana Belén	(BNG)
4. Arias Rodríguez, Raquel	(P)	42. Prado Cores, María Montserrat	(BNG)
5. Balseiros Guinarte, Silvestre José	(P)	43. Prado del Río, Paula	(P)
6. Bará Torres, Xosé Luís	(BNG)	44. Presas Bergantiños, Noa	(BNG)
7. Barahona Martín, Magdalena	(EM)	45. Puy Fraga, Pedro	(P)
8. Blanco Paradelo, Moisés	(P)	46. Quintana Carballo, Rosa María	(P)
9. Blanco Rodríguez, Noela	(S)	47. Quinteiro Araújo, Paula	(EM)
10. Burgo López, María de la Concepción	(S)	48. Quiroga Díaz, José Antonio	(S)
11. Cal Ogando, Marcos	(EM)	49. Rey Varela, José Manuel	(P)
12. Calvo Pouso, Diego	(P)	50. Rivas Cruz, José Luis	(BNG)
13. Casal Vidal, Francisco	(EM)	51. Rodil Fernández, Olalla	(BNG)
14. Castiñeira Broz, Jaime	(P)	52. Rodríguez Arias, Marta	(P)
15. Chao Pérez, Luca	(EM)	53. Rodríguez Barreira, María Julia	(P)
16. Conde López, Francisco José	(P)	54. Rodríguez Estévez, David	(EM)
17. Cuña Bóveda, María de los Ángeles	(EM)	55. Rodríguez González, Román	(P)
18. Díaz Villoslada, Juan Manuel	(S)	56. Rodríguez Rumbo, Matilde Begoña	(S)
19. Egerique Mosquera, Teresa	(P)	57. Rodríguez-Vispo Rodríguez, Marta María	(P)
20. Fernández Fernández, Raúl	(S)	58. Romero Fernández, Cristina Isabel	(P)
21. Fernández Gil, César Manuel	(P)	59. Rueda Valenzuela, Alfonso	(P)
22. Fernández Leiceaga, Xoaquín María	(S)	60. Sánchez García, Antón	(EM)
23. Fernández Prado, Martín	(P)	61. Santalices Vieira, Miguel Ángel	(P)
24. García Míguez, María Ángeles	(P)	62. Santos Queiruga, Carmen	(EM)
25. Gómez Salgado, Carlos	(P)	63. Solla Fernández, Eva	(EM)
26. González Vázquez, José	(P)	64. Tellado Filgueira, Miguel Ángel	(P)
27. Lago Peñas, José Manuel	(EM)	65. Toja Suárez, María Dolores	(S)
28. López Crespo, Carlos Enrique	(P)	66. Torrado Quintela, Julio	(S)
29. Losada Álvarez, Abel Fermín	(S)	67. Varela Suanzes-Carpegna, Daniel Luís	(P)
30. Martínez García, Valeriano	(P)	68. Vázquez Almuíña, Jesús	(P)
31. Mato Otero, Beatriz	(P)	69. Vázquez Domínguez, Sandra	(P)
32. Merlo Lorenzo, Juan José	(EM)	70. Vázquez Mejuto, María Ángeles	P
33. Mouriño Villar, Antonio	(P)	71. Vázquez Mourelle, Ethel María	(P)
34. Murillo Solís, María Guadalupe	(P)	72. Vázquez Verao, Paula	(EM)
35. Nóvoa Iglesias, Marta	(P)	73. Vega Pérez, Daniel	(P)
36. Núñez Centeno, Aurelio Alfonso	(P)	74. Vilán Lorenzo, Patricia	(S)
37. Núñez Feijóo, Alberto	(P)	75. Villares Naveira, Luis	(EM)
38. Pazos Couñago, José Alberto	(P)		

PARLAMENTO
DE GALICIA

DIARIO DE SESIÓNS DO **PARLAMENTO DE GALICIA**

Edición e subscricións:
Servizo de Publicacións do Parlamento de Galicia.
Hórreo, 63. 15702. Santiago de Compostela.
Telf. 981 55 13 00. Fax. 981 55 14 25